

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

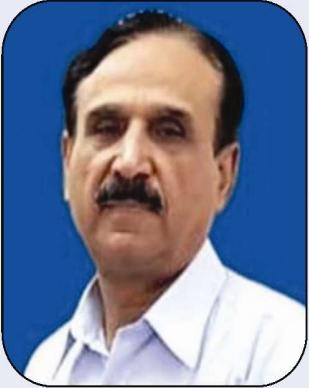
اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

میڈیا جی اکٹ

پیغام

جڏانهن ڪريٽيام، سايجاهه سڀرين سين
تڏانهن ڪريٽيام، ويل نه سريٽيام.
اندر روح رهياٽ، سجهن اوطاقون ڪري.
(سرسائي آبرى، شاه عبد اللطيف ياتايي رحم)

سنڌ گريجوئيس ائسوسيٽيشن سان ڪيترن سالن کان دل جي گهرain سان واسطه رهيو آهي
ءاهو دوستن جو احسان آهي جو مون کي ائسوسيٽيشن جي سريٽيام جي ذميٽاري ڏني آهي. منهنجو مشاهدو آهي ته اهڙا ادارا ڪڏهن تمام گھٺوٽيزيء سان ڪم ڪندڏا آهن ۽ ڪڏهن مختلف سڀين ڪري انهن ادارن جي رفتار ڪجهه سست
ٿي ويندي آهي هن جو ڪارڻ صرف ڪارڪن نه هوندو آهي ليڪن ان اداري جا اڳواڻ به اهڙي سستي جو سبب بطبآ آهن.
سگا اڳواڻ جي ذميٽاري سڀيٽي ڪارڪن نه هوندو آهي ته سگا جي هن تاخي پيٽي ۾ ڪافي جھول پئجي ويا آهن.
جهن جا ڪيتائي سبب ٿي سگهن ٿا. اسان جو هن وقت سڀين کي تلاش ڪرڻ جومقصد ڪونهه پرسگا جي هن ڄار ۾ سمایل سائين
کي سڀيٽي ۽ انهن کي متحرڪ ڪرڻ قيادت جي ذميٽاري آهي.

مان انهيء ڳالهه کان انڪار ڪونه ٿو ڪريان ته اسان جا ساٿي روایتي ڪمن لا ڄدوجهد نه ٿا ڪن هو هن روایتي ڪمن جھڙو ڪ
ميدبيڪل ڪئمپون، اکين جي علاج جون ڪئمپون ۽ چمڑي، جي علاج جون ڪئمپون سالانا قائم ڪري پنهنجو پاڻ ملهائڻ جي کوشش
کن ٿا. جڏهن ته اهو اسان جو معمول بُشجي ويو آهي ته اسان پاڻ کي صرف انهن سماجي ڪمن تائين محدود رکون. چؤداري نظر ڦيرائجي
ٿي ته اسان کان پوءِ ڪجهه تنظيمون قائم ٿيون آهن جن پنهنجي تصور کي حاصل ڪرڻ لا اسان کان وڌي ڪجهه جدوجهد ڪئي آهي ۽ اچ هو
سگا کان وڌي ڪداور نظر چن ٿيون.

موحدوه وقت ۾ اها ضرورت محسوس ڪئي ويحي ٿي ته سگا روایتي ڪم کان مشي اچي سوچي ۽ سنڌ ۽ سنڌي سماجي جي
سماجي مسئلن کي حل ڪرڻ لا ڄ حڪمت عملی واري منصوباندي ڪرڻ گھرحي. ان لا اسان کي وري وري سوچتو پوندو ۽ نه صرف نوحوان
قيادت اپاريٽي پوندي پر نوحوان کي سگا جي سث ۾ سماڻو پوندو چاڪاڻ ته هن وقت سنڌ ۾ هزارين نه پر لکين نوحوان یونيورستين مان
فارغ ٿي چڪا آهن جن جو ڪجهه حصو روزگار سان لڳي ويو آهي ۽ باقى وانڊڪائي جوشڪار آهن. سگا جوبنيادي مقصد سنڌي ماڻهن
کي نه صرف متعدد ڪرڻ آهي پرساڳي وقت انهن جا مسئلان حل ڪرڻا آهن. اهو تڏهن ٿي سگهي ٿو جڏهن سنڌي پٽهيل نوحوان کي اسين
سگا ۾ پاڻ سان گڏ بيهاري انهن مسئلن جي حل ڪرڻ لا جو ڳاپا وٺنا آهن ۽ ساڳي وقت انهن کي تربیت ۽ ترغيب ڏئي سنڌ جي سماجي
مسئلن کي حل ڪرڻ واري جدوجهد ۾ شامل ڪرڻو پوندو.

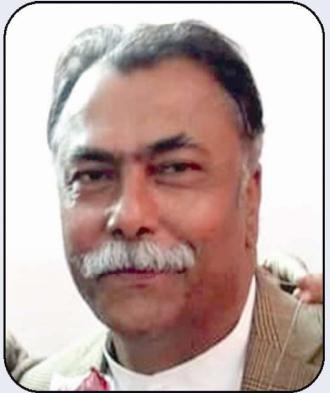
منهنجو ايمان آهي ته جي ڪڏهن اسين گڏجي سنڌ جي نوحوان کي گڏ ڪري انهن مان اهليت ۽ قابلیت رکنڊ ڦ نوحوان جي
آبياري ڪرڻ شروع ڪريون ته اهي نوحوان نه صرف سگا کي فعال ۽ متحرڪ تنظيم بنائي سگهن ٿا پراهي قوم جا بهترین اڳواڻ بنجي
سگهن ٿا. ضرورت صرف انهن جي اصلاحي پهلوئن کي اجاگر ڪرڻ جي آهي ته هو هن قوم جي معاشي ۽ سماجي ترقيء ۾ وڏو ڪردار ادا
ڪري سگهندا.

مان ڀين سان چئي سگهان ٿو ته ان عمل سان سگا نه صرف مستحڪم ۽ منظم ٿيندي پرهڪ طاقتور قوت واري تنظيم بنجي
پوندي. ٻيو ٿئيو پران عمل سان اسين سگا ئي سنڌ ۾ سماجي انقلاب آڻ ٿي اثرائتو ڪردار ادا ڪري سگهنداسين.
اچو ته سڀ گڏجي سوجون، رٿابندي ڪيون ۽ عملی طوري سگا کي هڪ باعمل سگهارو ادارو بنائيون. جيئن اسين سماجي
اهنجن کي ختم ڪري سماجي انقلاب جي اڳواڻي ڪيون.

سكن واري ٿي، مтан ڪا مون سين ڪري
اندر جنین اڻ، ڏونگر سڀ ڏوريٽيديون.
(شاه)

علي حسین بروهي
چيئرمين

سگا: سند ۾ شعور جي صدا

سند گريجوئيتس ائسوسيئيشن گذريل پنجاهه سالن کان سند جي ماڻهن ۾
شعوري سگهه وڌائڻ لاءِ ڪوشان آهي. شعور جنهن جي معني' آهي پنهنجي وحد
جي واقفيت: شعور جنهن جي معني' آهي ماحال جي واقفيت: شعور جنهن جي معني'
آهي حق ۽ سچ جي واقفيت. شعور حاصل ڪرڻ لاءِ مطالعي، مشاهدي ۽ مسافتن جي
ضرورت پوندي آهي. اسان جا معاشراماڻهن سان ته پيريا پيا آهن، پر باشعور فردن جي اڻاث آهي. سگا، ان اڻاث
جي خاتمي لاءِ، سند جي ماڻهن کي زيرڪ ۽ باشعور بٽائڻ چاهي ٿي. سند ۾ رهندڙ هر مكتب فکرجي ماڻهن
کي اڳي کان اڳو بٽائڻ چاهي ٿي. علم کان وانجهيل ماروئتن ۽ جهانگيئتن کي تعليم يافته بٽائڻ چاهي ٿي.
سند کي سرسبن شاداب ۽ تدرست بٽائڻ چاهي ٿي. تعليم جوميدان هجي يا صحت، ٻوڏ هجي يا زلزلو نتهڻ
اس هجي يا پارو هر حال ۾ سگا سرگرم ۽ متحرڪ رهي آهي.

سند جي سياسي تؤڙي سماجي استحڪام لاءِ پاڻ پتوريندڙ سند گريجوئيتس ائسوسيئيشن، روشن
تارا اسڪول کولي شاگردن کي بين الاقومي سطح جي تعليم ڏئي رهي آهي. نوحوانن کي علم سان گڏ هنرمند
بٽائڻ لاءِ ڪوششون وئي رهي آهي. سموري سند ۾ شاخن جو چارو چايواڻس، هرشاخ وٽ آهريئي ٿئي ڪم
ڪري، هونئن به انگريزيءَ جي اصطلاح Team Work ۾ ڪم جونبيرو ٿيندو آهي. هي ته ڪار خير آهي،
هن ۾ سگا جي ڪارڪن جي محنت ۽ خدا جي حڪمت سمایل آهي. مزدور پگهر سڪڻ کان پھرين معاوضي
جو حقدار بٽجي پوندو آهي، پر سماجي ڪارڪن جو معاوضو پگهر سڪڻ جو محتاج ناهي هوندو ڪنهن به
ڪار خير جي تكميل، سندس حقيقي معاوضو ۽ اثناؤ آهي.

سند گريجوئيتس ائسوسيئيشن، سند جي ماڻهن جي آس، اميد ۽ آسرو آهي، اجهو آدار ۽ آزو آهي.
حيلو وسيلو ۽ واسطو آهي. سهائي، سجهندو ۽ سوجhero آهي. سگا جا ڪارڪن، پھرين به ڪم ڪيو آهي ۽
آئيندي ۾ به ڪم ڪندار هندا. جيسين سسيءَ ۾ ساهه آهي، تيسين خلق جي خدمت ڪبي، انسان جي آبرو
ركبي، يتيمن جي پرگهور لهبي، بيواهن ۽ بيوسن جي پروٺبي، لاچارن ۽ مفلسن جو بانهن پيلي ٿبو ماڻهن ۾
آزادانه سوچ، ذهني پختگي، ذميواري ۽ ملکي ۽ قومي مقصدن سان وفاداريءَ واري سوچ آڻبي.

عبداللطيف ڪرتيو
سيڪريتري اطلاعات
۽ مئنيجنگ ايڊيٽر

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيٽش چو ترجمان

ایڈیتھریل

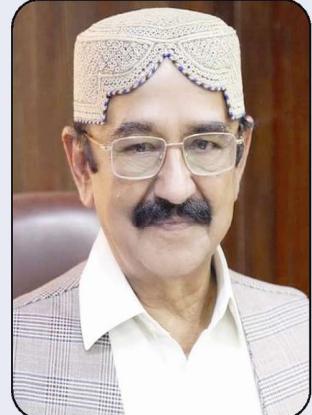
سند گریجوئپیٹس ائسوسیئپشن

سکا سما چار

اشاعت: سال پنجون — شماره: سترهون، ارڙهون — جنوبي کان جون 2023ء

پُچن سی پَسِن، جدھن تدھن پرینے کی،
ڈوریندیون ڈسن، اگُن عجیبن جا۔

(سرحسینی، شاه عبداللطیف پتائی رح)

مون کي خوشی آهي ته سند گريجوئيس ائسوسیئيشن جي شاخن گذريل چماهي
 (جنوري کان جون 2023 ع) ۾ تمام بهتر ڪردار ادا ڪيو آهي. مختلف شاخن، مختلف ڪردار
 ادا ڪيو آهي. سگا جي اوائلی دئر کان وئي سماج کي سدارڻ لاءِ سماجي ڪيترا ڪم
 سرانجام ڏنا آهن. ڪٿي اکين جي بيمارين جي علاج جون مفت ڪئمپون قائم ڪري هزارين بي
 نور ماڻهن کي نور واپس ڪرايو آهي، ڪٿي سند جي موسمي اثرن کان متاثر ٿي ماڻهن ۾
 چمڙيءَ جون بيماريون اپرن ٿيون، جن جي علاج لاءِ مختلف شاخن، ڊاڪٽرن ۽ ڏاهن ماڻهن وسيلي چمڙيءَ جي بيمارين جو علاج
 ڪري ماڻهن کي صحتمند بنابيو آهي، نه صرف ايترو پرمختلف بيمارين جي علاج لاءِ جنل ميديڪل ڪئمپون قائم ڪري بي
 پهچ ماڻهن جون مختلف بيمارين لاءِ علاج جوبندويست ڪيو آهي. ان کان سوء ڪافي شاخن عورتن جي بيمارين جي ماهر
 ڊاڪٽرن يا ڊاڪٽريائين کي وئي پهراڙيءَ جي عورتن جو علاج ڪرايو آهي.

مئین صنف کان سواء اسان جي 23 شاخن طفان تعليمي ادارا قائم ڪري پهراڙيءَ جي ٻارن کي معاري تعليم جي هتيارسان هتياريند بنایو آهي. اهي سڀ ڪاوشن ڪوشڪ ڪونهي ته خراج جون لائق آهن. ان لاءِ جاڪوڙي سگا جي سائين جي جيٽري به ساراه ڪجي اهان هئڻ جي برابر آهي پرهڪڙي ڳالهه کي فراموش نه ٿو ڪري سگهجي ته انساني خدمت جو سلو انسان ته نه ٿوڏئي سگهي پرپور ڏگار عالم ان جو قدر ڪندي اهڙي سماجي ڪارڪن ۾ تمام وڌي قوت سمائي ٿو جنهن سان هو ڦومي ڪدار ادا ڪري سگهي ٿو.

مٿيون ڳالهيوں سگا جون عمومي سماجي خدمتون آهن پر جڏهن سگا جي تصور ڏي ڏسون تاٿه اهو سند ۾ پُر امن ترقى يافته سماج قائمه ڪندي نظر اچي ٿو انهيءَ تصور ڏي نگاه ڪيون تاٿه صاف نظر تو اچي ته اچ سند اکيچار مسئلن ۾ ٻائل آهي جن لاءِ ڪنهن ڏارئي کي اسان ڪا به معيار نه ٿا ڏئي سگهون، چاڪان ته اهي سڀ پيچيده مسئلاند جي نا شناس ماڻهن جائي بيدا ڪيل آهن. ڏسو ڪطي ته هو ڪڏهن سند جا پيت و ڪطي ٿو ته ڪڏهن سند ڏارين جي آباد ڪاريءَ کي همتائي ٿو ايا ان مان جان چٽي ٿي ڪانهيءَ تپنهنجا ئي بي شناس فرد ايرن تا جيڪي هتیارن جي زور تي غريب ماڻهن ۽ ابھر پارن کي ڪطي وڃي پاڻ وٽ بيرغمال بٽائي کين اذيتون ڏيندا رهن ٿا. انهن مسئلن لاءِ ايان لايائشي ڪوشش ڪانه ٿي ٿئي ته سند جا وس وارا الاجي سند جا ثقافتني اهچان مٿائڻ جي ڪوشش ڪندي سند جي ڏاكطيءَ حصي واري سونهن ڪارونجهر کي مٿائڻ جي ڪوشش ڪن ٿا. اوهان چائون تاٿه ڪارونجهر ۾ صرف ثقافت لکل ڪانهيءَ پرسند جي صدين جي تهذيب يافته تاريخ هن ۾

سمایل آهي. کارونجهرم صرف مورکونه ٿوٽلي پر ڏارين سان مهادو اتكائڻ واري هستي روپلو ڪولهيءَ جو ماڳ ٻڻ هتي نظر چي ٿو اسان مان جي ڪي بـ کارونجهر کي ڏسي آيا هوندا انهن محسوس ڪيو هوندو ته کارونجهر چتي حسين تاريخ سمائي ٿو اتي سند جي حفاظت لاءِ اذول ۽ مضبوط قلععي جي حي ثيت رکي ٿو پرسند جون اڄاڻ شخصيون سند جي عظيم تاريخ سان هت چراند ڪڻ ۾ مصروف آهن.

ان کان سوءِ سند جا ساموندي بندرجن جي وسيلي صدين کان سند پر ڏيئه سان واپاري لاڳاپا رکيو پي آئي اهي مضبوط ۽ سهولت مهيا ڪندڙ بندر بـ ڏارين حواليءَ ڪڻ جون ڪوششون ڪيون پيون وڃن.

اوهان انهيءَ گالهه کان بخوبي واقف آهي ٿو سگا جون شاخن ۽ انهن شاخن جا ڪارڪن سگا جو مضبوط لشكري جي حي ثيت رکن ٿا. اسان جي ڪڏهن ان گالهه کي دل سان محسوس ڪيون ۽ پاڻ سنپاليون ته سگا هڪ مضبوط، منظر ۽ مستحڪم قوت رکنڊڙ تنظيم ثابت ٿي. اسين پنهنجي پاڻ ۾ جهاتي پائيءَ سگا جي حي ثيت جو تصور ڪيون ته هڪ مضبوط ادارو آهيون جي ڪشمور کان کارونجهر ۽ کارونجهر کان ڪراچيءَ تائين وڏو سماجي انقلاب بريا ڪري سگهون.

اسان کي روایتي سوج کي پاسيرور کي سند جي اهم مسئلن ۽ سماجي معاملن تي توجهه ڏيڻ گهرجي. سگا جي ڪارڪن شروعات کان ئي سند جي اهم مسئلن کي هٿ ۾ کنيو جهڙو ڪنتدي ماڻهن جي بيروزگاري، بهارائي ۾ تعليم جي فقدان، ڳوٽ ۾ صحت جي سهولتن جي اٺاه، مرڪزي سرڪاروٽ ڪوٽا مطابق سنددين جي شموليت نه هئڻ ۽ هميشه طاقتور قوتن کان سند جي ماڻهن جو پري رهڻ، توجهه طلب رهيا. ان کان سوءِ سند لاءِ نامناسب پائيءَ جي ورج ڪڻ کان سوءِ التو سند کان پائيءَ روکڻ لاءِ ڪالا باع ڊيمر جي اذاوت لاءِ رٿائون جو ڙيون. هيءَ سموروي صورتحال تي جي ڪڏهن سگا توجهه نه ڏئي ها ۽ انهن مسئلن لاءِ آوازن اتاري ها ته سندوي ماڻهو قسمپرسيءَ واريءَ حالت ۾ هجي ها. سگا جي ساڻين انهن گنيڀر مسئلن تي متحد ٿي آواز اٿاريءَ آمن جي ڊوري ۾ ڪين ڪيپايو. جنهن جي نتيجي ۾ سند جا گنيڀر مسئلا حل ٿيندا رهيا. جي ٿو ڪي سگا جي ساڻين کي ڪجهه تڪليفون برداشت ڪرڻيون پيون.

هاڻي جي ڪڏهن سگا جا ساٿي ذاتي انا کي پاسيرور کي اجتماعي سوج سامهون آئي غور ڪندا ته سند جا ڏكيا مسئلا سندن جدوجهد جا طلبگار ڏسڻ ۾ ايندا.

چا اوهان نه ٿا سمحهوٽ شهر شهري ڳوٽ ڳوٽ تائين ڏارين (افغانين جي يلغار) سنددين کي افليت ۾ تبديل ڪري رهي آهي ته پوءِ مستقبل ۾ اسان جي آواز کي ڪهڙي حي ثيت هوندي. اوهان محسوس ڪيوٽهه کارونجهر جي ڪتاڻي، پيٽن جو وکرو سند ۾ ترقياتي منصوبن جي آڙيڙ زمين جونيلام چا اوهان لاءِ للكارناهي؟ چا اڃان به اوهان غفلت جي اڳور نند ۾ غافل ٿيا پيا هوندؤ؟ نتيجي ۾ اجتماعي سوج جي بجاءِ انفرادي نا اتفاقي جوشڪار ٿيندا هندؤ.

اسان جي طاقت سگا جا ساٿي پوءِ اهوجيڪ ٻآباد جي ڪنڊ ۾ يا مورڙي جي مقام ڪولاچي جي منورڙي واري ڪند ۾ موجود آهي. اهي هت هٿ ۾ ملاڻي صرف زنجيرنا هي ته غاصبن جا ارادا متيءَ ۾ ملاڻي سگهجون ٿا.

اسين اميد ٿا ڪريون ته اوهان پنهنجي سوج کي تبديل ڪري خنده پيشاني سان سند ڏرتيءَ جي سنپال لهندا ته جيئن سند، سندوي، سندوي پولي، سند ڏرتيءَ هميشه ترقى ڪندي رهي ۽ اسين سند ۾ ترقى يافته سماج جي اذاوت ڪري سگهون.

ڏوري لهه ڏاتار، جمر و هيـن ويسروا

هڪيو هوج هوشيار، ڪنوٽ ڪونديئي اوچتي.

(سرسيراڳ، شاهم عبداللطيف پتاچي رح)

ولي محمد روشن
سيڪريتري جنرل

SGA

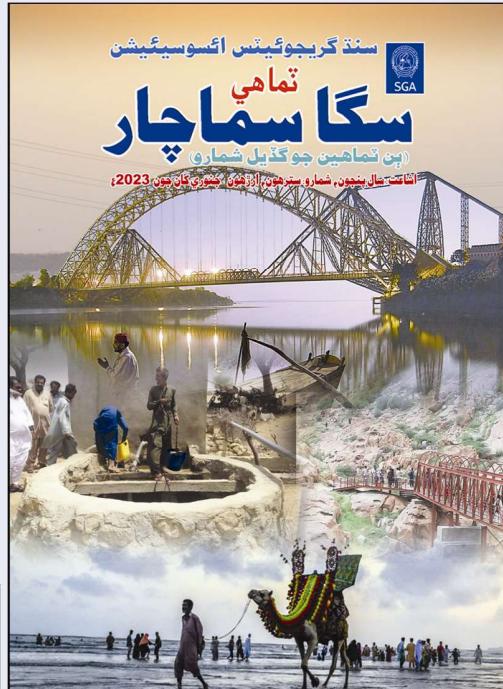
سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن تماهي سگا سماچار ايگزيکيوٽو بورڊ سگا پبلিকيشن

سرپرست اعليٰ: علي حسين بروهي
چيئرمين، سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن

چيف ايديٽر: ولی محمد روشن
سيڪريٽري جنرل، سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن

مئنيجنگ ايديٽر: عبداللطيف ڪريٽيو
سيڪريٽري اطلاعات، سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن

ايديٽر: پارس چنا

9_8	قديم تاريخي ماڳ رني ڪوت تي سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن جوسيميٽار، مشاعرو ۽ محف موسيقى
14_10	سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن جو 42 ھون ساليانو ڪنوپشن 2023 ع
19_15	سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن جي 51 هين سالگرہ تقريب ۽ ايواردن جي ورهاست
21_20	سگا طرفان سنڌي پولي جي اهميت کي اجاگر ڪرڻ لاءِ "مادری پولي، جي اهميت" تي سيمينار
22_21	مرکزي گڏجائيون
23	سگا جي چيئرمين علي حسين بروهي ۽ سڀريٽري جنرل ولی محمد روشن جي پريٽس ڪانفرنس
29_24	ستين ڊڃيل آدمشماري 2023 ع جي سلسلي ۾ سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن جو ڪدار
33_30	ايندڙ امکاني ساموندي طوفان "بائپرجوائي" جي پيش نظر سڀريٽري جنرل پاران سگا جي شاخن کي هدايتون
34	سنڌ گريجوئيتس ائسوسيئيشن پاران هلنندڙ سلاٽي سكيايٽي سينتر
35	سلاٽي سكيايٽي سينتر (مرحلو 2) جي سرتيفيكٽ ورهائڻ جي تقريب
62_36	شعبو سگا شاخون: شاخن جون مختلف سرگميون
74_63	شعبو صحت: اکين جون ڪيمپون، چمٿي، جون ڪيمپون، طبي ڪيمپون، وتري ڪيمپون ۽ ٻيون سرگميون
91_75	شعبو تعليم: روشن تارا اسڪولن جون سرگميون
94_92	پبلڪ اسڪول گڏاپ جون سرگميون

سگا هيد آفيس رپورٽنگ ٽيم:
تائيٽل بيزادنگ ۽ پيج ميڪنگ: حزب الله شاهائي
■ سگا شاخون ۽ صحت شعبو: قربان عالي ۽ پارس چنا ■ تعليم شعبو: اشرف لاريب

Quarterly SGA SAMACHAAR

Information Department, **Sindh Graduates Association**
 9/12 Rimpa Plaza, M.A Jinnah Road, Karachi-74400, Sindh, Pakistan.
 Telephone #: +92-21-32765867, Email: sga_markaz09@yahoo.com

قدیم تاریخي ماڳ رني کوت تي سند گريجوئيس ائسوسيئيشن جو سيمينار، مشاعرو ۽ محفل موسيقى

کيو ويو ۽ اڳتي هلي 1993ء پاڪستان نيشنل ڪمشن طفان سموري قلعي کي ڀونيسڪواري عالمي ورثي ۾ شامل ڪيو ويو سندس وڌي چوڻ هو. رني کوت واري قلعي جو دنيا جي سڀ کان وڌي ايراضي تي پڪريل ماڳن ۾ پهرين نمبر تي شمار آهي جيڪو لڳ ڀڳ 32 ڪلوميترن تائين پڪريل آهي. هن قلعي جي باهريون کوت يا ديوار جين ملڪ جي مشهور ديوار چين وانگريڪي ۽ ديجه ۾ 32 ڪلوميترن تائين پڪريل آهي، پنهنجي خصوصيات جي لحاظ کان هي، چين جي ديوار کان پئي نمبر تي شمار ڪئي ۾ سند جي 40 شهن مان سگا شاخن جي ودند، رضاكارن.

ريپورت: شهاب الدین شاهائي قلعي جي تعيريء تاريڪ بابت اجا اصل حقيقتون رکارڊ تي نآيون آهن پر ڪجهه ماهن موجب، هي قلعويونان جي حکمران جي دور ۾ 325 قبل مسيح ۾ سکندر اعظم جي فوجن طفان سندو ماٿري تي حملاري قبضو ڪيا ۽ سند جي فتح ڪيل رياستن ۾ پنهنجا جي ڪي گورنر مقرر ڪيا ويا. ممڪن آهي ته ٻوناني دور جي گورنر طفان رني کوت واري هن قلعي جي تعمير ڪئي وئي هجي ۽ رني کوت بابت وڌ ۽ وڌ تحقيق ۽ کوچنا ٿيڻ گهري. محقق بخش علي چاندبي پنهنجي مقالي ۾ چيو تر رني کوت قلعويين دنيا کي حيران ڪنڊڙ قدیم تاریخي ماڳ ۽ قلعو آهي. هن قلعي جي تعمير جاصل مقصد ته حاڪمن جي تخت جي حفاظت، قيمتي مال ملڪيتن جي حفاظت ۽ فوجون رکڻ لاءِ تي تعمير ڪيا ويا آهن تھنڪري اهو چئي سكهجي توه، هن رني کوت يا قلعي کي پڻ حاڪمن جي فوجي ۽ حفاظتي مقصدن لاءِ ورهين تائين استعمال ڪيو ويو هوندو هن چيو تر رني کوت واري تاریخي ماڳ ۽ قلعي جي بحالي جي حوالي سان تاريخ موجب هن قلعي کي ٻونانيين يا ساسانيين جي دور ۾ تعمير ڪيو ويو هوندو ان بعد هن قلعي جي استعمال، سنيال ۽ مرمت جو سلسلو ڪلهوڙن واري دور ۽ بين حکمرانن ۾ ميرن ۽ تالپرن جي دور بابت تاريخ جي مليل حوالن موجب، رني کوت کي سند جي وزير اعظم نواب ولی

سند جي تاریخي ماڳ رني کوت جي اهميت کي اجاگر ڪرڻ لاءِ سند گريجوئيس ائسوسيئيشن جي شعبي ثافت طفان رني کوت تي 8 جنوري 2023ء تي سيمينار ڪونايو ويو جنهن ۾ محققون طفان رني کوت جي قدیم تاریخي ماڳ بابت مقلا پڙها ويا ضلعوي جامشوري جي شهري سن کان 18 ڪلوميترن جي مفاصلئي تي کيرڻ نيشنل پارك واري جابلو ماڳ تي موجود هن قدیم تاریخي ماڳ تي هي پنهنجي نوعيت جو پهريون سيمينار هو جنهن بعد مشاعرو ۽ راڳ رنگ جي محفل پڻ منعدن ڪئي وئي، سيمينار ۾ سند جي 40 شهن مان سگا شاخن جي ودند، رضاكارن.

سيڪريٽري ثافت ريا هن پنهنجي جي ماڻهن وڌي تعداد ۾ شركت ڪئي، سيمينار جي صدارت على حسين بروهي چئريسن

سگا ڪئي جنهن ته خاص مهمان ولی محمد روشن سيڪريٽري جنل هئا، سيمينار جي منتظم شهاب الدین شاهائي سيڪريٽري ثافت آجيائي جو خطاب ڪيو، سيمينار ۾ پروفيسر خالد حسين چنا، بخش علي چاندبو محمد اسلم عباسي، عبدالمجيد عمرائي ۽ خرم شاهائي مقلا پڙها. عبداللطيف ڪريو سيڪريٽري اطلاعات، پيرل خان ڪوسو سيڪريٽري تعليم پڻ خطاب ڪيو، سيمينار جي ميزاني على محمد ميمڻ ڪئي، سيمينار جي پنهنجي پيش ڪيل مقالي ۾ پروفيسر خالد حسين چنا جو چوڻ هو، اسانجي سند صوبوي لاءِ ڀقين تمام گهڻي خوش ۽ فخر جو مقام آهي جو رني کوت جهڙو عالمي ورثواناس وٽ موجود آهي ۽ سند پنهنجي تاريخي ماڳن ۽ مکانن سان پيرپور آهي ضرورت ان گالله جي آهي ته انهن ورشن جي سنيال ڪئي وجي، انهن ماڳن کي دنيا جي قدیم تاريخ جي ڪتابن ۽ دستاويزن ۾ پنهنجواصل مقام ۽ اهميت ڏئي وجي، هن سند سرڪار ۽ وفاقي حڪومت کان گهر ڪئي ته سند جي ماڳ مکانن جي حالت کي بهتر ڪرڻ لاءِ ترت ٻاءَ ڪنيا وڃن ۽ رني کوت سميت سمورن ماڳن تي سياحن جي اچڻ ۽ رهاش لاءِ بندوبست ڪيا وڃن ۽ رود ۽ رستن جي تعمير ۾ مرمت ڪئي وجي.

محمد اسلم عباسي پنهنجي مقالي ۾ چيو، رني کوت واري تاریخي ماڳ ۽ ٻونيسڪواري طفان عالمي ورثو قرار ڏنو، ويو آهي ۽ انهي جي حفاظت لاءِ وڌ ۽ وڌ قدم ڪنيا ويا آهن، هن جو چوڻ هو ته رني کوت قلعي جي ديوار کي 1975ء ۾ عالمي ورثي طور شامل

مبارڪباد ڏيان ٿو ڀيئين سگا پنهنجي مقصد ۽ نصب العين موجب سماجي جاگرتا ۽ اوسر وارا کم کري رهي آهي ۽ سيمينار پيش ڪيل راء موجب شعبي ثقافت جي هن کان اڳ گورک هل استيشن ۽ هن رني ڪوت تي ڪونايل سيمينارن جي مقالن، خطابن کي سهيرڙي ڪتاب شائع ڪيو ويندو سيمينار ۾ مقالا پڙهندڙن کي سيمينار جي صدر علي حسين بروهي چيئرپسن، خاص مهمان ولی محمد روشن سيمڪريتي جنرل ۽ شهاب الدین شاهائي سيمڪريتي ثقافت طرفان يادگاري شليد ايوارد ڏنا ويا. ان موقععي تي چيئرپسن سگا طرفان خاص مهمان ولی محمد روشن کي يادگاري شليد ڏني ۽ منظر شهاب الدین شاهائي سيمڪريتي ثقافت ۽ خاص مهمان ولی محمد روشن طرفان چيئرپسن علي حسين بروهي کي سيمينار جي يادگاري شليد ڏني وئي.

ميڪائي جي بي ويهڪ مشاعري جي صدارت پروفيسير خالد حسين چنا وائيس چيئرپسن سگا ڪئي. مشاعري ۾ بخش علي جانديو "بيوس"، ممتاز على "خادر" ميمن، وفا ياسين آرائين، پروفيسير خالد حسين ڪٿپر حاجي خان "عاطف" بوزدار، شيخ عبدالله ڪوهستاني ۽ امتيازعلي چنا طرفان پنهنجي شاعري پڙهي ۽ سند جي ناميارن شاعرن، شاه عبداللطيف ڀتائي، شمشيرالحيدري، استاد بخاري جو ڪلام پڻ پيش ڪيو ويو

پروگرام جي آخر ويهڪ محفل موسيقي ۾ سند جي نامياري فنڪارا خوشبوءَ لغاريءَ مختلف ڪلامن تي پنهنجون سرن جي ورکا کري محفل کي جهومائي چڏيو صوفى فنڪار مڪڻ فقير پڻ صوفياڻا ڪلام ڳايا ۽ داد وصول ڪيو

سيمينار ۾ نهار، ٻڌ منظور ڪيا ويا، جنهن موجب، سند سرڪار کان گهر

ڪئي وئي ت، رني ڪوت ۽ پين تاريجي ماڳن کي عالي سطح تي روشناس ڪراچ ۽ سند سرڪار ۽ واقعي حڪومت طرفان اباء ورتا وجن ۽ ان ڏس ۾ پنهنجيون ڏميواريون پوريون ڪيون وجن سند جي سياحتي ۽ تاريجي ماڳن جي سارسپيار ڪئي وڃي ۽ سياحن ۽ گهريل سهولتون مهيا ڪيون وجن رني ڪوت سميت سند جي سمورن ماڳن ۽ سياحتي مرڪزن تي پهچڻ ۽ رود ۽ رستا تعمير ڪيا وجن ۽ سياحن جي رهاڻش، سهولتن ۽ حفاظت ۽ انتظام ڪيا وجن رني ڪوت سميت سمورن ماڳن جي ماههن ۽ پسگردائي وارين آبادين ۾ اسڪول، صحت مرڪڙ روزگار جا انتظام ڪيا وجن، سند ۾ ڏكار واري هاثوڪي صورتحال جو تدارك ڪيو وڃي ۽ سند جي راتي ۽ راشن سستي اڳهن تي مهيا ڪڻ کي ڀيئي بطياووجي. ايوان طرفان سند سرڪار ۽ واقعي حڪومت کان اها گهر ڪئي وئي ته سند ۾ ٿيل هاثوڪين برسانن ۽ پُڏ جي متاثرن جي حالي ۽ سندن گھرن جي تعمير ڪئي وڃي ۽ کين روزگار تعليمي علاج مفت مهيا ڪڻ جوبندو ڀست ڪيو وڃي. رني ڪوت سيمينار ۾ سند جي مختلف شهن کان 40 شاخن جي وفن شركت ڪئي، جنهن ۾ مورو، پڊعدين، ڄامشور، ڪير عمرڪوت، ڪراجي، ڦل، ڪورنگي، عرس سومرو، سيتارود، خدا آباد، قاضي احمد، سجل ڳوٽ، موندل، ڪپرو، سيوهڻ، جوهي، ڪاچو، نوابشاه، ٿلجي استيشن، ڀان سيد آباد، پيارو ڳوٽ، رتوڊرو، ميريور خاص، تندو الپار، گلسن حديد، سخي عبدالله خان شاهائي، مخدوم بالول، مليئ، نئون ديرو، لياري، دادو شهداد ڪوت، باده، سانگهڙ، لازڪاڻو، قاسم آباد، نارو شاه ۽ بين شهن جي شاخن جي عهديدارن، رضاكارن ۽ ساجهه وندن شركت ڪئي

محمد لغاري طرفان بحال ڪيو ويو هن تاريجي ماڳ جي مرمت، تعمير ۽ توسيع جو ڪم ڪرايو ويو ٿلعي جي بحالي واري رتا جو تعميراتي ڪم ان دور ۾ سن واري باسي واري دروازي با سن گيت ڪامپليڪس، موہن گيت ۽ بين دروازن جي تعمير ڪئي وئي ۽ ٿلعي هر توسيع پڻ ڪئي وئي. صحافي عبدالمجيد عمرائي پنهنجي مقالا ۾ چجوت رني ڪوت هن پرڳطي جو جڳ مشهور مقام آهي، رني ڪوت کي عالمي وريشي واري ميجتا ملڻ سند جي ماڻهن ۽ قورم لا، ڀيئين وڌي مان ۽ شان واري ڳالهه آهي پراهو پڻ ڏس گهر جي ته اختياري وارن طرفان هن وريشي جي بهتر سپيل نه پئي ڪئي وڃي ۽ علاقني هر سياحت مرڪڙ لڳاپيل ثقافت کاتي جو عملوي ڳوٽ ۽ سنديون موجود آهن پر سرڪار طرفان هتان جي ٻارڙن ۽ نسلن لاءِ تعليم جو ڪوبه بنديوست ناهي ۽ نئي ڪي اسڪول ۽ علاج معالجي ۽ زندگي جي ضرورتن جي پورائي واريون سهولتون موجود آهن، هن سند سرڪار کان گهر ڪئي ته رني ڪوت علاقني جا انتظام بهتر ڪيا وجن ۽ هتان جي آبادي جون گهريل ضرورتون پوريون ڪيون وجن، نوجوان محقق خرم شاهائي پنهنجي مقالا ۾ رني ڪوت جي اهميت کي اجاگر ڪيو چجوت معلومات جي عالمي ذريعن مان رني ڪوت بابت تمام قيمتي معلومات ملي ٿي ته ڀوناني حملی آور سڪندر

اعظم طرفان هن علاقني کي فتح ڪرڻ بعد پنهنجا جي گونز مقر ڪيا ويا ۽ جيڪي سدن فوجي لشڪر رکيا ويا انهن جي ضرورت ۽ حفاظت ۽ انتظام ڪوت جو هي قلعو تعمير ڪرڻ جو سبب بدایو وڃي ٿو هن چيو ته ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته سند جي سمورن تاريجي ماڳ مڪانن کي سموري سند ۽ ملڪ جي ماڻهن ۾ روشناس ڪرايو وڃي، سيمينار جي خاص مهمان ولی محمد روشن سيمڪريتي جنرل پنهنجي خطاب ۾ چيو ته سند گريجوئيتس اسوسائيشن پنهنجي فرضن ۽ روایت موجب سند جي قومي معاملن، تاريجي ماڳن مڪانن جي حفاظت، سند جي پلتي پيل علاقني ۾ تعليم مهيا ڪرڻ ۽ علاج معالجي جون مفت ڪمپون لڳائڻ کان علاوه سماجي جاگرتا جي ڪمن ۾ ڏينهن رات مصروف عمل آهي ۽ هر قسم جي مشڪل صورتحال ۽ مشڪلاتن ۾ پڻ پنهنجو ڪدارا ڏڪن ۾ مصروف عمل آهي، هن چيو ته رني ڪوت تي ڪونايل هن سيمينار ۾ سند جي مختلف شهن مان 40 شاخن جي پريور شركت هن سيمينار جي شاندار ڪاميابي جو اعلن آهي، ولی محمد روشن جو وڌي ڪوٽ هوت سيمينار ۾ پيش ڪيل مقالا ۾ سند سرڪار ۽ پين ادارن جي ڪوٽاهين جي جيڪا ڳالهه ڪئي وئي آهي اها پنهنجي جاء تي ڀيئين درست آهي پران کان علاوه اسان سڀني کي بعيثيت قورم پڻ پنهنجو جائز وٺن گهر جي ۽ احتساب ڪرڻ گهر جي ته اسان پنهنجي قومي ورشن جي حفاظت، سپيل ۽ ڏميوارين کي ڪيتري قدر نائي رهيا آهيون، سيمينار کي صدارتي خطاب ۾ علي حسين بروهي چيئرپسن جو چوٽ هوت رني ڪوت تي سگا جي شعبي ثقافت طرفان هيدو ۽ ڏدار سيمينار ڪونائڻ ۽ ڪامياب بنائڻ تي شهاب الدین شاهائي ۽ سندس سموري تيم کي دل جي گهراين سان

سنڌ گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن جو 42 هون ساليانو ڪنوينشن 2023

پاڻي، جي اٺان، بيروزگاري، گيس ۽ بحليء، کان محرومي، امن امان جي صورتحال کان سوء گروهي سياست ۽ سوج سنڌي قوم کي تباهie جي ڪناري تي آٿي رهيوں آهن ان سان گدوگڏ اسان جي ڏرتني اسان هي پيرن هيئيان ڪڍي ڏارين حوالى ڪئي پئي وڃي، ان هر گذهن بحريا ٿائون، ڪئي ڊفيسن ستي، ڪئي ايئر فروس فائونديشن، ڪئي ڪمانبرستي، ڪئي گرين ستي، ڪئي ڏوالنقار آباد، ڪئي هوائي، بحرى ۽ زميني رکوالن کي آباد ڪرڻ جو اسڪيمون ۽ چانوڻيون جوڙي، سنڌين کان سنڌن ڏرتني چدائى پئي وڃي ته پوءِ سوچيوٽه سنڌين کي رهڻ ڪئي ڏنويندو، اسان ته مفتوح ماڻهو بنجندنا ٿا وڃون.

چيئرپرسن وڌيڪ چيوٽ، سنڌ گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن جي مرڪري سطح تان هيئين، ريت رتابندي ڪئي پئي وڃي، جنهن سان سنڌي عوام خاص ڪري نوحوان کي فائدو ٿيندو، سندس چوڻ هوٽ مجموعي طور تي سنڌ ۾ معياري تعليم ختم ٿيندي ٿي وڃي ۽ عام رواجي تعليم ڪري تعليم يافته نوحوان لاءِ روزگار جا مسئلاؤ ڦندنا ٿا وڃن، انهن مسئلن کي منهن ڏيڻ لاءِ هيئين ڳالهيوں غور هيٺ آهن:

الف: سنڌي شاگردن کي سائنسي ۽ هنري تعليم ڏانهن راغب ڪري کين هنري تعليم ڏيارڻ تجيئن هو هڪ طرف ملڪي يا غير ملڪي ڪارخانن هر روزگار حاصل ڪري سگهن، ان کان سوء هنرمند ماڻهو خود ڪار روزگار شروع ڪري پنهنجو ٿنڌو ٿا، هنري سگهي ٿو ان لاءِ هيئيان آباءِ اختيار ڪيا ويندا.

(i) سنڌ سرڪار کان فني سكيا ڏيندر ڦادرا حاصل ڪري فني تعليم ڏيڻ.
(ii) سگا جون شاخون نندي پيماني تي فني سكيا جا ڦادرا ٿا، ڪار شاگردن کي فني سكيا مهيا ڪن

سنڌ گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن جو 42 هون ساليانو ڪنوينشن 2 ۽ 3 جون 2023 ع تي آرتس ڪائونسل آف پاڪستان، ڪراچي هر منعقد ڪيو ويو ڪنوينشن جوافتتاحي اجلاس شام 5 وڳي شروع ڪيو ويو جنهن جي صدارت چيئرپرسن علي حسين بروهي ڪئي، جڏهن ته ڪارروائي ولی محمد روشن سڀڪريٽري جنرل هلاتي، اجلاس جي ريوٽ عبد اللطيف ڪريٽي سڀڪريٽري اطلاعات ترتيب ڏني، ڪنوينشن هر 70 ساخن رحسٽريشن ڪراي ۽ قاعدي موجب اجلاس هر شريك ٿيون، جنهن هر ڪراچي، گمبٽ، قلجي استيشن، سيوهڻ، ڪشمرون، نئون دير، مورو، ڪرونبي، ڪلوئي پڪري گرڙا به، ڏيپلو نل، شڪاريون خيريوٽ ميرس، ڪيبر جامشورو، دڙو، ميهڙ، پان سيد آباد، سيتا رو، ڪاچو ملين، گولاڙجي، شاهپور چاڪ، پات شريف، گلشن اقبال ۽ گلستان جوهن ڦل، پنوعاقل، خواتين حيدرآباد، رودويرو، شهدادڪوت، تلهار، لاڙ ڪاٺو، ڪنديارو، باده، سڀڪريٽري اطلاعات اسلام آباد، ڪنڊ، ڪوٽري، ڪوٽري، ميريوخاڻ، خدا آباد، محاباپور، پدعيدين، سينارجا، درياه خان، ٽندو آدم، عمر ڪوت، ڪورنگي، مناهي، عرس سومرو، ڪپرو، حيدرآباد، پيارو، ڳوٽ، سچل ڳوٽ، مخدوم بلاول، بدین، لياري، ٽندو الهاي، نواب شاهم شاخن شركت ڪئي، هن اجلاس هر شريك شاخن جي صدرن پنهنجي پنهنجي وفن جو تعارف ڪرايو، اجلاس هر آجيان جي تقرير اشرف ڪهاڙو ڦدر سگا ڪراچي شاخ ڪئي.

اجلاس هر سڀڪريٽري جنرل ولی محمد روشن، سگا سالياناني ڪارڪرڊ گي ريوٽ (جولائي 2021 ع کان جون 2022 ع) پيش ڪئي، هن ريوٽ هر ٻڌايوق، سال 2022 ع هر سگا جي صحت جي شعبي، تعليم ۽ ٻين شuben جي ڪارڪرڊ گي سارا هج جو گجي رهي، نور محمد سياٽ سڀڪريٽري ماليٽ، سال 2021_2022 ع جي سالياناني آڊٽ ريوٽ پيش ڪئي وئي.

افتتاحي اجلاس کي چيئرپرسن علي حسين بروهي پنهنجي صدارتي خطاب هر ڪنوينشن هر شريك شاخن کي پيلكار چيو، چيئرپرسن پنهنجي خطاب هر سنڌ جي سماجي مسئلن کي احاگر ڪيو ۽ سگا طرفان مستقبل جي منصوبن ۽ رئائين بابت اجلاس کي آگاهه ڪيو هن جو چوڻ هوٽ هر سنڌ ۾

(iii) عالمي ادارن جي سفارشن جي مدنظر مربوط روشن تارا انتظامي ڏانجو ترتيب ڏنووجي. جيڪو معاري تعليم کي یقيني ٻڌائي. اهڙي ڏانچي لاءِ ڪجهه باصلاحيت ماهر محققن جي ٽيم جوڙي ويندي جيڪي عالمي تعليمي ماحول جو ايپاس ڪري روشن تارا اسڪولن لاءِ انتظامي ڏانجو تجويز ڏيندا.

(iv) سگا جي تعليمي ادارن جو تين ڈر کان منظوم معاڻو ڪرايو ويندو جنهن جي سفارشن تحت روشن تارا اسڪولن ۾ سڌارا آندا ويندا.

(v) جن اسڪولن جون عمارتون گھريل معيار مطابق ناهن اهڙن اسڪولن لاءِ معياري عمارت جوڙڻ لاءِ قومي يا عالمي مالي ادارن کان مالي سهڪار حاصل ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي ويندي.

(vi) سند ۾ وڌو تعداد سرڪاري اسڪولي عمارتون خالي پيون آهن ۽ لکين پارزٽ تعليم کان وانجهها هن ٿا سگا سرڪار کان اهڙا اسڪول پبلڪ پرائيوٽ پارتنرٽ (PPP) اصول تحت حاصل ڪري سگا جي مختلف شاخن وسيلي تعليم جو سلسلي جاري رکي اسڪول نه ويندڙ پارزٽن کي تعليم جي هيئار سان آستا ڪندي.

چيئرپرسن وڌيڪ ٻڌايون ڪراچي، سگا ڪامپليڪس جوڙڻ لاءِ منصوبو جوڙيو ويو آهي. جنهن لاءِ ڪنسلنٽ مقرٽي چڪو آهي جنهن نقشا تيار ڪيا آهن جيڪي سگا جي ڪامپليڪس ڪاميٽي، پاران منظور تي چڪا آهن.

هن وڌيڪ چيوٽ سگا اكين جي بيمارين ۽ چمٿي، جي بيمارين جي علاج لاءِ مفت ڪيمپون سالاتا قائم ڪري رهي آهي. پر مڪمل اسپٽال سوءِ الشمس اسپٽال پنواعقال کان ڪا بي اسپٽال نه قائم ڪئي آهي ۽ نئي سرڪار کان ڪا اسپٽال حاصل ڪري هلاتي آهي. جڏهن ته سند ۾ غريب مريضن جواهي واهي ڪوبه ڪونه ٿو ٿئي. انهيءَ ڪري اها رثابندي ڪري رهيا آهيون ته سند سرڪار کان ڪجهه اسپٽالون حاصل ڪري غريبن جي علاج جو بندوٽست ڪريون. چيئرپرسن، ڪنوينشن ۾ شريڪ ٿيندرٽ شاخن جي آجيان ڪئي ۽ ڪنوينشن جي شروع ڪرڻ جو اعلان ڪيو. اجلas جي پچائي تي پروفسر خالد حسين جنا وائس چيئرپرسن ايون جا ٿورا مجيا.

(v) ڪراچي، هڪ موئويٽڪنيڪ ڪالٽ حاصل ڪري ان ۾ اهڙيون فني صلاحيتن واريون تربٽون شروع ڪيون وينديون جنهن جو تعلق ڪراچي يا باهرين ملڪ ۾ بندرگاهن تي فني جاڻ رکنڊڻ لاءِ روزگار جا موقعاً گهٽا ميسر ٿيندا.

(vi) سان وائي ڪل مضمونن ۾ تربٽ کان وٺي اعليٰ تعليم ڏني ويندي ته جيئن سندٽي نوحوان ان فني صلاحيتن واري شعبي ڏانهن توجهه ڏئي.

(vii) عورتن جي ترقيءَ لاءِ مختلف شاخن ۾ عورتن کي فني سکيا ڏيڻ لاءِ تربٽي مرڪز قائم ڪيا ويندا.

(viii) ساڳئي وقت مرڪزي آفيس ۾ سموري سند مان پڙھيل نوحوان جي تربٽي ۽ روزگار جي حاصل ڪرڻ جي رهنمائي ڏيڻ جو ادارو Vocational Training and Employment Assistance Bureau) قائم ڪيو پيو وڃي.

ب: سگا روشن تارا اسڪول 1980ء کان قائم ڪرڻ شروع ڪيا ۽ ان کي اج 43 سال گذري چڪا آهن. انهن اسڪولن جي قائم ڪرڻ جو مقصد سندٽي شاگردن کي معياري تعليم ڏئي کين عالمي سطح تي دنيا جي اسربيل ملڪن جي مقابلې ۾ آڻڻهو، پرافسوس جواج تائين اسان انهن اسڪولن ۾ روائيٽي تعليم ڏئي رهيا آهيون. سوءِ چند اسڪولن جي ڪيئن اسڪولن جي تارسيٽ يا مالي حالت قسم پرسيءَ واري آهي. اسان ان صورتحال تي ڪڏهن به غور ڪون ڪيو آهي. جنهن جا ڪجهه سبب پڻ نظر اچن ٿا ۽ ڪن اسڪولن ۾ انتظامي مسئليٽن آهن. انهن ڳالهين تي غور ڪندي پنهنجي تعليمي ادارن کي سڌارن لاءِ هينيون رٿائون عمل هيٺ آنديون وينديون.

(i) كل وقتی تربٽي ادارو قائم ڪيو ويندو جيڪو پارهولي مختلف اسڪولن جي استادن جي تربٽ جاري رکي ته جيئن استادن جو معيار بهتر ٿئي.

(ii) سگا جو نصب جوڙڻ لاءِ هن سال سند مان باصلاحيت ماهر تعليمدان گولي انهن هٿان سگا پنهنجو معياري نصب جوڙيندي، جيڪو جديٽ سائنسي تقاضائن جو حامل هوندو ته جيئن روشن تارا اسڪول مان فارغ التحصيل شاگرد بين الاقوامي معيار رکنڊ ٿا ٿي.

ڪي ايوان پاران منظور ڪيو ويو. اجلس جي پجائي تي رات جي ماني جواهتمام ڪيو ويو
ڪارڪرڊ گڏرييل گنجائي جي ڪارروائي کي بحال
ڪيو ويو. ان بعد سگا جي سال 2021-2022 ع جي
ڪاروباري اجلس

ڪائونسل آف ميمبرس جو ساليانو اجلس

ڪائونسل آف ميمبرس جي چيئرپرنس جي صدارت هر ٿيو
احلس جو سيڪريٽري ولی محمد روشن
سيڪريٽري جنرل هو ۽ اجلس جي ڪارروائي
عبداللطيف ڪريٽي سيڪريٽري اطلاعات لکي.
احلس هر گذريل گنجائي جي ڪارروائي کي بحال
ڪيو ويو. آدت ريوٽ پيش ڪئي وئي. جنهن
ڪارڪرڊ گڏرييل گنجائي جي ڪارروائي کي بحال
ڪيو ويو. ان بعد سگا جي سال 2021-2022 ع جي
ڪاروباري اجلس

ڦينهن کي بهتر بنائي، عالمي ماحوليات خطرن کان بچاء ۽ انهن کي منهن
ڏيئڻ لاءِ رتابندی ڪرڻ، سنڌ جي مختلف سماجي، معashi، صحت، تعليم ۽
مستقبل جي رتابندی جي حوالي سان ضروري موضوعن تي سيمينار منعقد
ڪراڻ.

ڪنوينشن جي ٻئي ڏينهن تي ڪاروباري اجلس ٿيو جنهن جي صدارت
پروفيسر خالد حسين چنا، وائيس چيئرپرنس ڪئي، جڙهن ته سيڪريٽري جا
فرائض ناج محمد وسان ڀتي سيڪريٽري جنرل ادا ڪيا ۽ ريوٽ لڪ جا
فرائض محمد اشرف خادر، ميمبر مرڪزي ڪاروباري ڪاميٽي نيايا. هن
احلس هر شاه جا بيت، غلام اڪبر ملڪ جنرل سيڪريٽري سگا ڪراجي
شاخ ڀرها. اجلس هر شاخن جي جنرل سيڪريٽرين پنهنجي شاخن
جي سال 2021-2022 ع جي سالياني ڪارڪرڊ گڏرييل گنجائي جي ۾ مطالبا پيش
ريوٽ پيش ڪئي وئي ۽ شاخن طرفان مختلف تجويزون ۽ مطالبا پيش
ڪيا ويا. جن هر سنڌ هر زرعی سڌارا ڪراڻ، ڪوٽا ٻوميسائل ۽ پي آرسى جي
روڪٿام ۽ انهن کي رد ڪرڻ جا مطالبا. سنڌ هر سمورن ضلعن هر ننڍا دئم
ٺاهڻ ۽ برسات جي ٻائي جا ذخيرا ڪري زراعت ڪاري ۽ جويائى مال جي بالنا
وڌائڻ لاءِ ڪتب آڻ، سنڌ جي بهراڙين ۽ شهرن هر صحٽ جون سهوٽون وڌائڻ

سگا ڪوتري شاخ، صفوي عباسي بي اير سڀ ميمبر سگا شڪاريور شاخ، غياث
الدين شاهائي صدر سگا ڪاپوشان، محمد اعظم ميمڻ بي اير سڀ ميمبر سگا
پات شريف شاخ، حاڪر علي اووجنر سيڪريٽري سگا فاضي احمد شاخ، باڪر
گزار علي ڪلهڙو ڦو ميمبر مرڪزي ڪاروباري ڪاميٽي، محمد عيسى سومرو عرس
سومرو شاخ، پروفيسرشين احمد رند سگا سينارجا شاخ، پروفيسر عبدالصيمع پنيري
بي اير سڀ ميمبر سگا هنگورجا شاخ، مور سنتي سگا هنگورجا شاخ، راهد مرتضي
ڦاري جوسگا جامشور شاخ، سيد شمس الدين شاه صدر سگا پان سيد آباد شاخ، تاج
محمد بلوج سگا ميرior خاص شاخ، عبدالله گھمر سگا نواب شاه شاخ، محمد
اسمعيل پنهور سگا قلچي استيشن شاخ، محمد علي راجپر سگا ڪروندي شاخ
عبدالرئوف پارس دايو جنرل سيڪريٽري سگا گھرتو ڪي شاخ خطاب ڪيو. ان

عام اجلس

ڪنوينشن جو عام اجلس سگا جي اڳوٽي چيئرمين رفيق احمد جعفرى جي صدارت
هر منعقد ٿيو اجلس جو سيڪريٽري شهاب الدين شاهائي سيڪريٽري ثقاٽ ۽
ريوٽ محمد موسى ڳولي ميمبر مرڪزي ڪاروباري ڪاميٽي ترتيب ڏئي. اجلس
کي سگا جي عهديارن، مرڪزي ڪاروباري ڪاميٽي جي ميمبرن ۽ شاخن جي
اڳوٽن خطاب ڪيا، جنهن هر سگا جي ڪارڪرڊ گڏرييل گنجائي جي ۾ سير ٻهري ڪمن
جي ساراه ڪئي ۽ ڪجهه رايا ڏنا. اجلس هر باڪر جاويد احمد ميمڻ، انور علي
سيال صدر سگا پنوعاقل شاخ، بخش علي چانبوبي اير سڀ ميمبر سگا قلچي شاخ
حاجي رفيق احمد مهيس جنرل سيڪريٽري سگا ڪنديارو شاخ، عبدالله بروهي صدر

انهن جي عوام تي اثر پئجي رهيا آهن، اسان اها گهر ڪريون تا ته سندت صوبوي جي حق تلفي بند ڪئي وحي، وفاق ۽ صوبين ۾ درياهن جي پاڻي جي ورهاست واري ڪيل معاهدي تي ان جي روح موجب عملدرآمد ڪيو وحي.

(2) سندت سرڪارجي درخواست تي، ايشائي ترقياتي بئنك جي ڪيل سروي بابت اخبارن ۾ شایع ٿيل رپورت موجب، سندت جي حصي جو پاڻي نه ملن ۽ ڪرٽري ڊائين استريم ۾ گهريل پاڻي نه چڏن سبب سمند اڳتي وڌن لڳو سمند جو پاڻي مٿي چڙهن ڪري تن ضلعن جون 22 هزار 872 ڪلوميترين وارو عالٽقو ۽ 35 لک مائڻو متاثر، مائڻهن جا گهر فصل تباھ ٿيڻ سان گڏ هو صحت جي سهولتن کان به محروم تي ويا آهن. انبس ديلتا ۾ سندو درياهن ۾ پاڻي نه چڏن سبب ساموندي پتي وارن ضلعن ثني، سجاول ۽ بدین ضلعن جي ايراضين ۾ زير زمين جو وارو پاڻي کارو تي ويو آهي، جنهن ڪري هنن ضلعن ۾ غربت جو راج آهي ۽ لکين مائڻو دريدر تي ويا آهن. سندت گريجوئيس انسوسٽيٽشن وفاقي حڪومت طرفان سندت جي حصي جي پاڻي کي روڪڻ ملڪ ۽ عاليٽ قانونن جي خلاف ورزي ۽ اهو عمل تمام گھٺو ظالمائو سندت سان ظلم ڪرڻ وارو آهي. سگا طرفان وفاقي حڪومت کان گهر ڪئي وئي آهي ته سندت جي حصي جو پاڻي بنادي درياهن ۾ چڙيو وحي. وفاقي سرڪارجي ڪوتاهين ۽ مجرماتي عمل ڪري سندت جي لاڙ واري ساموندي عالٽقي جي تن ضلعن جي مائڻهن جي تقاصان جو ازالو ڪيو وحي ۽ انهن جي بحالى جي منصوبى جو علان ڪيو وحي ۽ متاثرن جي سهائشا ۽ بحالى لاءِ فوري طور قدم کنيا وحن.

(3) سندت ۾ پاڻي جي کوت جي خاتمي لاءِ صوبوي جي هر ضلعي ۽ عالٽقي ۾ نندا بئم ناهيا وحن، جنهن ۾ برسانن جو پاڻي جمع ڪيو وحي ته جيئن باراني

موقعي تي چئيرسن علي حسين بروهي، اجلاس ۾ خطاب ڪندڙ عهديدارن طرفان پيش ڪيل نقطن، معاملن ۽ اثاريل سوالن جا جواب ڏنا ۽ سگا جي ساٽين جي تتقيدن، ڪاٽايتن جو اعتماد بحال رکن ۽ سندن پيش ڪيل معاملن تي کين اعتماد هر ورتوء سندن ٿoramjia. اجلاس جي آخر ۾ رفيق احمد جعفرى پنهنجي صدارتي خطاب ۾ چيو ته سگا جا سمورا عهديدار ۽ رضاكارپنهنجي قوم جي خدمت ۽ وفا ڪرڻ جا ذميوار آهن ۽ هو سگا جي دستوري منشور جا حلف بردار آهن. هن وڌيڪ چيو ته شاخون ۽ رضاكارپنهنجا اڳيان موجب پنهنجا فرض ادا ڪري رهيا آهن، هن جيوت اجلاس ۾ سگا اڳاڻن کي ڪنوينشن جي هن اهر اجلاس ۾ ڪلائي نموني ڳالهائڻ جو مڪمل حق ۽ اختيار حاصل هو جنهن جي نسيجي ۾ شاخن طرفان سگا جي ڪارڪردگي بابت تمام ڪليل نموني ۽ فڪرانگيز ۽ مفيد ڳالهيوں

۽ زرعى عالٽعن ۾ پاڻي جي کوت کي منهن ڏئي سگهجي ۽ پاڻي جي مستقل کوت سبب سندت جي زرعى معيشت کي لڳ ڪاپاري ڏڪ ۽ تباھ حالى مان نڪڻ بهترى لاءِ اپاءِ ڪطي سگهجن، ان ڏس ۾ سندت جي صوبائي ۽ وفاقي حڪومت کي صوبوي سندت ۾ پهرين مرحلી ۾ 5 هزار نندا بئم ٺاهڻ جي رٿا تي ڪرم ڪيو وحي تيزى سان ان منصوبى تي عملدرآمد ڪيو وحي.

(4) سندت ۾ اسان جي ڌرتى اسان جي بيرن هيٺان نڪري رهي آهي، ڪراچي جي ضلعي مليرجي وسريع عالٽقي ۾ ڪيتراي تڪاري ۽ سندتى مائڻهن لاءِ هايڪارهائشي منصوبين ۽ رٿائين تي تمام گهڻي تيزى سان تعميراتي ڪرم هلي رهيو آهي، انهن منصوبين ۾ بحرپا تائون، ڊفنس هائوسنگ ٺارٽي جا هزارين ايڪڻ ۾ پڪيل رهائشي ايراضين ۽ ڪمرشل پراجيڪ، ايئر فورس فائونڊيشن، ڪمانبر ستي، گرين ستٽ ۽ ڏالفارار آباد ۽ پيا مختلف والار وارن منصوبين تي ڪرم هلي رهيو آهي ۽ اهو سمورو غير قانوني ۽ غير اخلاقى ڪاروبار ۽ ڪرم کليل نموني ۽ دادا گيري سان هلي رهيو آهي ۽ وفاقى ۽ صوبائي حڪومتون انهن منصوبين تي خاموش تماشائي بٿيل آهن، سگا

کيون وبون آهن، جيڪي هن جماعت جي جيپا ۽ تمام ضروري، قيمتي ۽ ڪارگرتي سگهن ٿيون، اجلاس جي صدر رفيق احمد جعفرى جو چون ۾ هو ته اجلاس ۾ سگا جي سينئر اڳاڻن ۽ مانائين شخصين طرفان سگا جي آئين جي پيچڪري ٿيڻ وارا معاملاتاريا ويا آهن، هن ايون ۾ پيش ٿيل اهي معاملاتي ڀقين وڌي ڪٿي وارو معاملو آهن ته سگا جي آئين جي پيچڪري ٿيڻ يا آئين کي ڪنهن جي ذاتي فائدى لاءِ توڙيو وڃي ڀقين هايڪارپنهنجا عمل ۽ واقعاً آهن جنهن جي روڪٿام ۽ جاچ ٿيڻ گهڻجي، رفيق احمد جعفرى جيوت اميد ڪريون ٿا ته سگا جي آئين جي احترام ڪيو وندوء پيش ٿيل معاملن ۽ ڪاٽايتن جو تدارك ۽ ازالو ٿيڻ گهڻجي، ڪنوينشن هن هيٺان نهڻا پيش ڪيا ويا.

نهاء

(1) سندت گريجوئيس انسوسٽيٽشن جي 42 هين ساليانو ڪنوينشن طرفان يڪرهاء منظور ڪيا ويا تملڪ ۾ پاڻي جي ورهاست جي حوالى سان ٿيل معاهدي تي عملدرآمد نٿي ڪري سندت جي رعاعت ۽ زرعى معيشت تمام گهڻي سوچهڻي ۽ بدحالى جوشڪار آهي، جنهن جا سمورى سندت صوبوي ۽

- (1) کي پنهنجي رائلتي نه ملڻ يا مفت ۾ ڪٿي وڃڻ تي پنهنجي سخت ڳٽتي جو اظهار ڪيو آهي ۽ وفاقي حڪومت كان گهر ڪئي آهي ته سند جي سند جي وسيلن جي آئين موجب سوري رائلتي ادا ڪئي وڃي ته جيئن سند جي ترقى، تعين تعليم، صحت ۽ سماجي ڀائي جي منصوبن تي انهن وسيلن ۽ رقمن جواستعمال ٿي سگهي، سگا طفان سند حڪومت کي پڻ پنهنجي صوبي جي حق بابت اکيون کولي رکڻ ۽ قدرتي وسيلن ۽ معدينات جي رائلتي جي حق جي محروم ۽ صوبي حي گئس ۽ بجلي حي سڀ کان پهرين سند صوبي کي مهيا ڪرڻ جي حق کي مجرائي لاءِ قدم ڪلن گهرجن، سند اسيمبلي ۽ قومي اسيمبلي ۽ سينيت آف پاڪستان جي ايون ۾ پڻ انهي معاملی کي اٿاڻ گهرجي ۽ صوبي جا حق حاصل ڪري صوبي حي ترقى ۽ عوام جي پلاڻي ۽ بنيداري ضرورتن جي فراهمي تي خرج ڪيا وجن.
- (2) ملڪ جي وفاقي سريشتني لاءِ آئيني طوري اهولامي آهي، ته ملڪ جي سوريين قومن جي بولين کي قومي بوليون تسليم ڪيو وڃي ۽ اهڙي ريت، سنتي بولي کي قومي بولي جودرو ڏنو وڃي، ملڪ ۾ قومي بولي ڪميشن قائم ڪيو وڃي ۽ سنتي بولي جي ترقى ۽ پكيٽ لاءِ گهريل منصوبا جوزيا وجن ۽ ضروري قدم کنيا وجن.
- (3) صوبي ۾ پرڏيئين جا قومي شناختي ڪارڊ نهن واري عمل کي ملڪ ۽ سند صوبي لاءِ ڏو هايجيڪار قرار ڏنو ويو ۽ ان کان علاوه جعلساڙي ۽ غير قانوني عمل ذريعي پرڏيئين ۽ بين صوبن جي ماڻهن کي سند جي شهرن ۽ مختلف ضلعن کان وڌي تعداد ۾ جاري ٿيندڙ دوميسائلن ۽ مستقل رهائش جا سريفيڪيت (بي آرسي) واري صورتحال پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جو اظهار ڪيو ويو آهي ۽ انهن دوميسائلن ۽ بي آرسي کي مجرماڻو عمل قرار ڏئي بنادي منسوخ ڪيو وڃي.
- (4) سند جي تاريخي ماڳن ۽ مكانن جي ڏندڙ لئاڙي انهن تي قبضا ڪري مسماڻ واري نظرainدڙ عمل جي في الفور ڪوئلام ڪئي وڃي ۽ انهن کي محفوظ بنابوي وڃي ۽ تاريخي ماڳ مكانن کي اصل شڪل ۾ بحال ڪبووچي.
- (5) سند ۾ ڏايرن جي ڏندڙ آبادڪاري خاص طوري پرڏيئين افغانين بنگاليين، برمين، هندستانين ۽ بين صوبن کان ماڻهن جي تيز سان سند جي شهرن ۽ گوئن ۾ ڏندڙ آبادي تي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو پرڏيئين کي ملڪ بدر ڪرڻ ۽ باهرين کي پنهنجن صوبن ڏاينهن منتقل ڪرڻ جي گهر ڪئي وئي.
- (6) سند حڪومت كان گهر ڪئي وئي ته، صوبي ۾ 3780 بند پيل اسڪول کولريا وجن.
- (7) سند جي مختلف ضلعن ۾ ڏندڙ سماجي ڏوهن ۾ مختلف برادرن ۽ قبيلن ۾ ڏندڙ جهپڙن ۽ خونريزي وارن واقعن جي روڪثام ۾ صوبيائي حڪومت ۽ قانون لاڳو ڪندڙ حڪومتي ادارن جي مفلوج ۽ بي عمل ٿي وڃن ڪري سند جي مختلف ضلعن ۾ جرگن جو ڏندڙ غير قانوني سلسلو سوري سند ۽ سماج کي غير قانوني چار ۾ ڪوڙي رهيو آهي ۽ عام ماڻهو عدالتن ۽ حڪومتي عملدارن جي ذريعي انصاف جي حاصلات كان محروم ٿي ڪري مختلف قبيلن جي سردارن جي غير قانوني جرگن جو شڪار ٿي رهيو آهي، سند گريجوئيس اوسوسائيشن پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪري ٿي ۽ سند صوبي جي مختلف ضلعن ۾ اهڙي قسم جي سماجي ڏوهن جو ڏون ۽ صوبيائي حڪومت ۽ امن وامان قائم ڪرڻ وارن ادارن جي غير فعال هجڻ تي پنهنجي سخت ڳٽتي جو اظهار ڪري ٿي ۽ انهن عمل کي سند جي تمام گهڻهار ڪار قرار ڏئي ٿي، سگا طفان سند سرڪاري سند ۾ قانون ۽ انصاف لاڳو ڪندڙ ادارن کي جرگن جي غير قانوني عمل خلاف تحرك ۾ اچڻ جو مطالبو ڪري ٿي ۽ برادرن ۽ قبيلن ۾ ڇندڙ خونريزي ۽ جهپڙن کي قانون ۽ انصاف موجب نبيڻ جي گهر ڪري ٿي ۽ سمورن ضلعن ۾ عدالتن ۽ تعداد پيشي ڪرڻ ۽ انصاف جي نظام کي چست بنائي ۽ ڪيسن جي جلد اڪلاء ڪرڻ ۽ ڏوهران کي جلد سائون ڏيڻ ۽ سند ۾ امن وامان واري صورتحال جي بهترى جو مطالبو ڪيو ويو آهي.
- (8) سند ۾ گذريل بود جي ڪري قوم جي ماڻهن ۽ هزارين خاندانن جو تمام گهڻهار نقصان ٿيو آهي، جنهن جواچ ڏيئهن تائين ازالونه ٿي سگهييو آهي ۽ غريب ماڻهو سهائت لاءِ واهائي رهيا آهن، انهن کي بحال ڪبو وڃي ۽ پنهنجن شهرن ۽ گوئن ۾ آباد ڪيو وڃي کين روزگار پڻ مهيا ڪيو وڃي، سگا جو چون ھوت دنيا ۾ موسييات جي تبديلي ڪري ايندڙ سال ٻئ ۽ دڏين برستانن ۽ بود جو خطرو آهي انهن ڪري تمام ضروري آهي ته اهڙين حالتن جي تدارك لاءِ اڳرات رتابندي ڪئي وڃي ۽ گهريل انتظام ڪيا وڃن ته جيئن وڌيئ نقصانن کان بچي سگهجي.
- (9) سند جي قدرتي وسيلن ۽ معدينات، پيترول، گئس، ڪوئلي جي ذخيرن جي وڌيئ مقدار ۾ ڪوتائي ۽ انهن قدرتي وسيلن ۽ معدينات جي سند صوبي
- (10) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (11) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (12) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (13) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (14) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (15) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (16) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (17) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (18) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (19) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (20) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.
- (21) ڦل جي نوحان صدام حسين لاشاري جي قتل جي واقعي تي پنهنجي تمام گهڻي ڳٽتي جواڻهار ڪيو ويو ۽ انهن ڦل جي عدالتني جاچ ڪرائڻ جي گهر ڪئي وئي ۽ ڏوهران کي سخت سزا ڦل جي مطالبو ڪيو ويو.

سگا جي 51 هين سالگره تقريب ۽ ايواردن جي ورهاست

ميڊيڪل ڪيمپون قائم ڪيون ۽ ان کان پوءِ اکين ۽ چمٿي، جي بيمارين جي علاج لاءِ بهراڙين ۾ ڪيمپون قائم ڪيون. جن وسيلي لکين ماڻهن جي اکين ۽ چمٿي، جي بيمارين جو علاج ڪيو ويو آهي. تعليم جي سلسلي ۾ سگا سنڌ جي بهراڙيءَ ۾ پرائمرى اسڪولون جي تعمير ۽ ٻڌائي ڏانهن ديان ڏنوءِ 1980 ع کان سنڌ ۾ روشن تارا اسڪول قائم ڪرڻ شروع ڪيا ۽ هن وقت 23 روشن تارا اسڪول مختلف جڳهين ٽي معياري تعليم مهيا ڪري رهيا آهن. چيئرپرسن جو ڏيڪ چوڻ هو، سنڌ جي مسئلن ٽي سنڌ جي وکالت ڪندي سنڌ سرڪار ۽ پاڪستان سرڪارجي واسطيدار اختيارين سان رابطو ڪري مسئلا حل ڪرائڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. گذريل سال برسانن کان متاثر ماڻهن جي هن تيظيم طرفان هر ممڪن مدد ڪئي وئي ۽ اهڙي ريت سگا جون سموريون شاخون ۽ رضاكاربنهنجي وٽ ۽ وس آهر سماج جون خدمتون ڪري رهي آهي.

سنڌ گريجوئيس اسوسئيشن جي 51 هين سالگره ۾ زندگي جي مختلف شuben ۾ نمایان خدمتون انجام ڏيندڙ سنڌ جي علمي، ادب ۽ سماجي شخصيت، سگا جي بهترین شاخن، اسڪولون جي نمایان ڪارڪرڊ گي تي شخصيتين ڪين خاص مهمان ۽ پين معزز شخصيتين هتان انعام، شيلدون ۽ ايوارد ڏنا وبا، لائيف تائير اچيونمنت ايوارد حاصل ڪندڙ شخصيتين ۾ سگا جو اڳوڻو چيئرمين رفيق احمد جعفرى، سابق وائيس چيئرمين عبد الرسول سومرو، اڳوڻو سڀريتي اطلاعات ڪرم الاهي چنا، حاجي محمد صديق ميمڻ صدر سگا مانجهند شاخ، گريجوئيت گولڈ ميدل ڊاڪٽ عبدالرحيم سومرو، اڳوڻو سڀريتي ثقافت حڪومت سنڌ، چيئرمين شيلڊ صفيه انصاري، گريجوئيت شيلڊ پروفيسور عبدالجبار جو ٿيجو منو مهيري شيلڊ ڊاڪٽ شيرمهائي، حيدري ترافي بخش علي چانديبوبيوس، مظہرالدين ميمڻ

سنڌ گريجوئيس اسوسئيشن جي 51 هين سالگره تقريب 3 جون 2023 ع تي آرتس ڪائونسل آف پاڪستان ڪراحي جي زиде اي بخاري اوين ايئر ٿيئر ۾ منعقد ڪئي وئي. هن تقريب جو خاص مهمان محمد اسماعيل راهو سنڌ جو صوبائي وزير ڀونيسٽيون، بورڊ، محوليٽ، موسيماٽي تبديل ۽ ساحلي ترقى هو، تقريب جي ميزباني ولی محمد روشن سڀريتي جنل ڪئي. خاص مهمان جي تقريب ۾ پهچڻ تي علي حسين بروهي چيئرپرسن، ولی محمد روشن سڀريتي جنل ۽ سگا جي ٽياد طفاف سنڌ استقبال ڪيو ويو ۽ معزز مهمان کي استيچ تي وهاريو ويو. تقريب ۾ سگا جي 51 هين سالگره ۽ ڊاڪٽ محمد سليمان شيخ جي سالگره جو پڻ ڪي خاص مهمان، چيئرپرسن وائيس چيئرپرسن ۽ سڀريتي جنل سگا ۽ ڊاڪٽ محمد سليمان شيخ ۽ بين اڳوڻن گڏجي ڪتيو.

سگا جي سالگره تقريب جي افتتاحي خطاب ۾ چيئرپرسن علي حسين بروهي طرفان خاص مهمان ۽ تقريب ۾ موجود سمورن مهمان جاٿروا مجيا ويا ۽ ڪين

سنڌ گريجوئيس اسوسئيشن جي 51 هين سالگره تقريب ۾
ڊاڪٽ محمد سليمان شيخ جي سالگره جو ڪي ڪاٽيو ويو

پليڪار چيو ويو چيئرپرسن پنهنجي خطاب ۾ چيو، سنڌ گريجوئيس اسوسئيشن چوڻين جون 1972 ع تي ڪراچي، ۾ وجود ۾ آئي ۽ هن مهل سجي سنڌ ۽ لاھور ۽ اسلام آباد سميت 125 شاخون قائم آهن. اسوسئيشن شروعات کان تعليم ۽ صحت ڏانهن توجهه ڏوچاڪاڻ ت 1972 ع دوران بهراڙيءَ ۾ نئي مناسب اسڪولون جو تعداد هو ۽ نئي اسپٽالون هيون. اسوسئيشن بي بهج ماڻهن کي طبي امداد پهچائڻ لاءِ

سگا جي 51 هين سالگره تقریب ۾ کتابن جي مهورت: "سنڌ گريجوئیتس انسوئیشن جا 50 سالا سنڌ لاءِ خدمتون" ۽ "کتير کین کي چاپدايان"

صحت جي شuben ۾ مثالی خدمتون ڏيڻ تي سنڌ گريجوئیتس انسوئیشن جي کم ۽ خدمتن تي خوشی ۽ فخر آهي. سگا سنڌ حڪومت جو کم ڪري رهي آهي جيڪا اسان جي لاءِ فخر جي گلهه آهي. يقينن سگا سنڌ جي مختلف شهن ۽ بهراڻين ۾ جيڪي سماجي ڀائي جون خدمتون انجام ڏئي رهي آهي يقينن اهو حڪومت جي ڪرڻ جا کم آهن جيڪي سگا جا هزارين رضاڪاريءُ شاخون پنهنجي مدد پاڻ تحت ڪري حڪومت جي خدمت جي ڪمن ۾ هت ونڊرائي رهيوان آهن، هن جيوت سگا پنهنجي نوعيت جو خدمتن جواڻ

شيلد پروفيسر اعجاز قريشي، غلام رسول پير يادگار ايوارد داڪټر محمد نواز ڪلوڙ، سراج الدین ميمڻ شيلد فيروز احمد وسان، حاجي محمد امين انتي يادگار ايوارد داڪټر ممتاز احمد ڏيرو کي ڏنا ويا، بهترین چمڑي جي ڪئمپ ايوارد سگا مورو شاخ، بهترین اکين جي ڪئمپ ايوارد ڪلچي استيشن ايوارد، بهترین شاخ ايوارد سگا گھوٽکي شاخ، بهترین روشن تارا اسڪول ايوارد سگا گھوٽکي شاخ کي ڏنا ويا، جنهن ته گريجوئیس شيلد ايوارد رينواز ڀتو، گل حسن ميرائي، غلام حسين ميري، غلام سرور (شفيق احمد سومرو)، نديم علي وڳڻ، غلام مصطفى شهزاد، طاهر محمد سومرو، آفتاب حسين ملاح، زاهد حسين صدي پراٺاوادارو آهي ۽ اهو پنهنجي نوعيت جو واحد سماجي ادارو آهي ڏيپر وقار احمد لغاري، زاهد حسين ميمڻ، نيك محمد شيخ، نظير حيات جيڪولڳاتار کم ڪري رهيو آهي، هن جيوت هو سگا جي خدمتن جي مجتا

سومرو محفوظ حسين تنبوي شهاب الدين لانگاه، غلام مصطفى سومرو مجib الرحمن خاصخيلى، مرحوم اختر علي عاصم عبدالسميع پنپرو گلنزار على پيرگزري، داڪټر عبدالرحيم مبيجو داڪټرشنبم ڪريم، جمن لغاري، دوالفقار علي عباسى، غلام مرتضي پنهوري عبدالرحمان ميرائي کي ڏنا ويا، خاص مهمان سنڌ جي صوبائي وزير محترم محمد اسماعيل راهو سگا جي 15 هين سالگره تقریب کي خطاب ۾ چيوته مون کي ملڪ جي سڀ کان وڌي سماجي جماعت ۽ اڌاصديءُ کان وڌيڪ عرصي کان سماجي ڀائي، تعليم ۽

گولڊ ميدل ۽ لائيف تائيم اچيومنت ايوارڊ وصول ڪندڙ

رفيق احمد جعفري، اڳوڻو چيئرمين

داڪټر عبدالرجيم سومرو، اڳوڻو سڀريٽي ثقافت، حڪومت سنڌ

حاجي محمد صديق ميمڻ، موجوده صدر سگا مانجهند شاخ

ڪرم الاهي چنا، اڳوڻو سڀريٽي اطلاعات

عبدالرسول سومرو، اڳوڻو وائيس چيئرمين

ترافي/شيلڊ وصول ڪندڙ

منومهيري شيلڊ، داڪټر شير محمد مهرائي

گريجوئيٽس شيلڊ،
پروفيسر عبد الجبار جوڙيحو

چيئرمين شيلڊ، پروفيسر صفية انصاري

غلام رسول پير بادگار ايوارڊ، داڪټر محمد نواز ڪلوڙ

مظہر الدین شيلڊ، پروفيسر اعجاز احمد قريشي

حيدري ترافى، بخش على چانڊيو

فقير محمد عرس اچن ايوارڊ، برڪت پيت

حاجي محمد امين اٿي يادگار ايوارڊ، داڪټر مناز

سراج الدين ميمڻ شيلڊ، فيروز احمد وسان

بہترین چمڑی، حی کیمپ ایوارد، سگا مورو شاخ

بہترین اکین جی ٹئمب ایوارد، سگا ڈبلیو اسٹیشن شاخ

گریجوئیس شیلد وصول ڪندڙ

غلام حسین مری، میمبر کاروباري
کاميٽي، سگا پڊعيدين شاخ

گل حسن میراثي، ماليات سڀريٽري،
سگا ٿل شاخ

رينواز پتو، میمبر کاروباري کاميٽي،
سگا سجل گوٽ شاخ

سيد غلام مصطفوي شهزاد، میمبر کاروباري
کاميٽي، سگا پيارو گوٽ شاخ

ندير علي و گڻ، میمبر کاروباري
کاميٽي، سگا مليرشاخ

غلام سرور (شفيق احمد سومرو)، نائب صدر، سگا
سيتارو د شاخ جو ايوارد عبیدالله سياں وصول ڪندڙ

زايد حسين ڏڀن مالي سڀريٽري،
سگا مورو شاخ

آفتاب حسين ملاح، نائب صدر،
سگا شاهپور چاڪر شاخ

طاهر محمد سومرو مالي سڀريٽري، سگا اسلام آباد
شاخ جو ايوارد آڪاش حسين سومرو وصول ڪندڙ

نيڪ محمد شيخ، نائب صدر
سگا گمبث شاخ

نظير حيات سومرو، میمبر کاروباري
کاميٽي، سگا سيوهڻ شاخ

وقار احمد لغاري، میمبر کاروباري
کاميٽي، سگا کپرو شاخ

شهاب الدین لاتگاہ، جوائیت سیکریتري،
سگا پات شریف شاخ

محفوظ حسين تئيو، ميمبر ڪاروباري
ڪاميٽي، سگا ميهڙ شاخ

زاهد حسين ميمڻ، نائب صدر
سگا تندو آدم شاخ

مرحوم اختر علی عامن جوائیت سیکریتري، سگا مناهي
شاخ جوایورد عبدالحکيم ملاح وصول ڪندي

مجيب الرحمن خاصخيلي، مليات
سيکریتري، سگا دريان مرعي شاخ

غلام مصطفٰي سومرو، نائب صدر
سگا قلجي استيشن شاخ

داڪٽ عبدالرحيم مبجو جوائیت سیکریتري، سگا
ميرپور خاص شاخ جوایورد ظفر پنهٽر وصول ڪندي

گلزار علي پير گوري، جوائیت سیکریتري،
سگا دادو شاخ

عبدالسميع پنيري، ميمبر ڪاروباري
ڪاميٽي، سگا هنگور جا شاخ

ذوالقار علي عباسي، مليات سیکریتري،
سگا قاضي احمد شاخ

محمد جمن لغاري، جنل سیکریتري،
سگا ميرپور خاص شاخ

داڪٽ شينر ڪريم، ميمبر ڪاروباري
ڪاميٽي، سگا ڪراچي خواين شاخ

فقير محمد زمان دايو،
گولد ميدل وصول ڪندي

داڪٽ عبدالحليم ميرائي، اکين جو ماھر
داڪٽ ميمبر، سگا پنوعاقل شاخ

غلام مرتضي پنهٽر،
ميمبر، سگا مخدوم بلاول شاخ

سنڌ گريجوئيٽس اسوسئيٽشن طرفان سنڌي ٻولي جي اهميت کي اجاگر ڪرڻ لاءِ "مادری ٻولي جي اهميت" تي سيمينار

تقریٽي خانگي اسکولن ۾ پارن کي هرسبيجڪ سنڌي ۾ پڙهايو وڃي سنڌ ڀونيونيٽي ڪمپس لاڳانو جي برووائيس چانسلر سيد اظہر حسین شاه چيو ته هتي وينل ماڻهو تڏينهن جي بک کي ڇڌي علم جي ڳالهه طرف ڏيان ڏئي رهيا آهن، چاڪاڻ جو اسان اهل علم آهيون. انسان مري ٿو وڃي، پر عمل ۽ علم ڪدھن به ن ٿا مرن، انسان وٽ جيترو ۽ ڪ علم هوندو، ايترو ۽ ڊيک بهتر عمل ڪندو، سگا جو منشورئي علم سان آهي، سگا ڇاٺو دوران نفرتن ۽ دهشتگري جو محاحول هوان جي باوجود سگا بهتر نموني سان پنهنجو ڪم ڪيو هن چيوهه سنڌ جا ڪامورا عوام جي پئسي تي عيشيون ڪري رهيا آهن، پنهنجي اولاد ته توهان پنهنجي مادری ٻولي پڙهو لکو ۽ ڳالهابيو، اسان جي رڀروت: شهاب الدین شاهائي زندگي گذاري رهيا آهن، جيڪي سلن ڪمن طرف ڏيان نه پيا خطره آهي؟ ان جي باوجود اسان پئسا خرج ڪري پنهنجي پارن کي هرسك ڏئي رهيا آهن، پر اخلاقي طور تي هو جائزون جي بوليءَ مان ڪنهن کي به طور ناهي، آخر ڪير آهي جنهن کي سڀريٽي تقافت ڏين، ملڪ جي پين صوبن ۾ ڪامورا ڪنهن حد تائين عوام لاءِ ڪجهه ڪن پيا، پرهتي ڪجهه به ناهي هن چيوهه اسان ستل قوم آهيون، پر عملی ڪم نه پيا ڪيون، جيڪدھن اسان کي پنهنجي ٻولي سان محبت آهي تم پوءِ اسان کي مادری ٻولي لاءِ ڪم ڪرڻو پوندو جنهن لاءِ مان مطالبو ڪندس ته سنڌي ٻولي کي قومي ٻولي جو درجود ٿو وڃي، پيرل خان ڪوسي سڀريٽي تعليم چيوهه اسان کي نياڻين جي تعليم ڏيان ڏيڻ جي سخت ضرورت آهي، جنهن سان سنڌي ٻولي مادری ٻولي زندھ رهندي ان لاءِ اسان سڀني کي پنهنجي حصي جو ڪدار ادا ڪرڻو پوندو هن چيوهه لاڳانو ڦائي دويزن جا 397 ۾ دادو ۾ ساڍا 7 هزار اسڪول بند پيل آهن، پر ڪمشنر ۽ ڊائيرڪٹر اسڪولس اهڙي معاملي طرف ڏيان نه پيا ڏين، جنهن لاءِ اسان سڀني کي گهرجي تلکت ۾ شڪايٽيون ڏيون ته آخر سنڌ سان اهڙو ظلم چو آهي، جنهن ته اڳ جا اسنداد وڻ جي هيٺيان ويهي بارڙن کي تعليم ڏيندا هئا، جنهن لاءِ اسان کي سرڪاري اسکولن

سنڌ گريجوئيٽس اسوسئيٽشن طرفان سنڌي ٻولي جي اهميت کي اجاگر ڪرڻ لاءِ "مادری ٻولي جي اهميت" جي 20 جون 2023ء تي سيمينار ڪونايو ويو جنهن ۾ سگا جي مرڪزي اڳوائڻ وائيس چيئرمين پروفيسر خالد حسین ڇنا، سڀريٽي تقافت شهاب الدین شاهائي، سڀريٽي تعليم پيرل خان ڪوسو سميت ضلععي اڳوائڻ سيد جاويد شاه جيلاني، نياز حسین جاڳرائي، سنڌ ڀونيونيٽي ڪمپس لاڳانو جي پروفيسر چانسلر سيد اظہر علي شاه، داڪٽ بدرالدين ڏاهراه، پروفيسر رياضت پڙڻ پروفيسر رضوان گل ۽

مختلف مكتبه فڪر سان واسطوري ڪندڙ شخصيتين وڌي انج ۾ شركت ڪئي سيمينار کي خطاب ڪندي سگا جي مرڪزي وائيس چيئرمين خالد حسین ڇنا چيوهه سگا جوبنيا 1972ء ۾ وڌو ويو جنهن دوران هڪ سروي ها ڳالهه سامهون آئي ته سنڌ جا قدامي گوت بنادي سهولتن کان راجهيل آهن ان تي سگا تمام ڪھڻو ڪم ڪيو هن سيمينار جو مقصد تحرك پيدا ڪرڻ آهي ته آخر ڪهڙي طاقت آهي جيڪا اسان کي پنهنجي ٻولي ڳالهائڻ کان منع ٿي ڪري ته توهان سنڌي نه ڳالهابيو نه پڙهو نه لکو ۽ ڳالهائڻ هن چيوهه دنيا ٿي اسان کي نفسياتي طور تي پنهنجي معانتو ڪرڻو پوندو هن چيوهه دنيا ٿي چوي ته توهان پنهنجي مادری ٻولي پڙهو لکو ۽ ڳالهابيو، اسان جي رڀروت: شهاب الدین شاهائي زندگي گذاري رهيا آهن، جيڪي سلن ڪمن طرف ڏيان نه پيا خطره آهي؟ ان جي باوجود اسان پئسا خرج ڪري پنهنجي پارن کي هرسك ڏئي رهيا آهن، پر اخلاقي طور تي هن چيوهه اسان کي پنهنجي گهڻ مان تبديل چي شروعات ڪرڻي پوندي ۽ پنهنجي پارن کي مادری ٻولي سنڌي ۾ تعليم ڏيارڻي پوندي، سيمينار کي خطاب ڪندي شهاب الدین شاهائي سڀريٽي تقافت چيوهه سگا هميشه سنڌ جي مسئليٽي پيرور آوازاتاري ٿاهي، اهو ڪالاباغ ڊير هجي يا تعليم يا ڪو پيو مسئلو هجي، اسان هر مسئليٽي تي ڪدار ادا ڪيو آهي، تعليم سان ته اسان جو تعلق اصل کان ٿي رهيو آهي، هن چيوهه مان سنڌ جي اڪثر اسڪول جو درورو ڪو آهي، جتي تعليم حاصل ڪندڙ شاگرد توڙي شاگردياڻيون سوالن جا جواب سنڌي ۾ ڏيڻ تي شرم ٿا محسوس ڪن، جنهن مان ثابت ٿي رهيو آهي ته اسان پنهنجي مادری ٻولي سڀريٽي ڏيان نه پيا ڏين، اڄ اسان سڀني عهد ڪيون ته اسان پنهنجي پارن طرف ڏيان ڏئي مادری سنڌي ٻولي کي بچايو، اسان مطالبو ٿا ڪيون ته سنڌ جي سرڪاري

وڌائڻ لاءِ آپاءَ وٺنا پوندا ۽ سگا طرفان هڪ سائنسی رسالو آندووجي، جنهن ۾ سنتي بولی ۾ سائنس سميت پيواهم مواد شامل هجي، جيڪو هر اسکول ۽ کالج تائين پهچايو جي، پروفيسر رضوان گل جيوت دنيا اندر تقي ڀافت ملڪ ۾ پارن کي شروعاتي تعليم پنهنجي مادري بولی ۾ ڏني ويندي آهي، پر اسان وٽ هتي انگلش ميدبير اسکول کي ترحیج ڏني پئي وڃي، پر جيسيتاين سنت موحود آهي اسان جي مادري بولی ختم نه ٿيندي، ادارن سميت مختلف مكتبه فڪر سان تعلق رکنڊ سنتي بولی لاءِ پنهنجو ڪدار ادا ڪن، استيج سڀڪريتري حافرائص هما ڪاضي سرانجام ڏنا، سيمينار بعد مشاعرو ٿيو جنهن ۾ سنت جي ناليوان شاعرن قادر حاڪيرائي، ملهار سنتي، سليم رضا ڪنڀ، اعجاز سياتائي، خاور قبولائي، ڪوڙل قربدان، حڪيم احسن سنتي، فرقان شيخ سميت بين شاعري، وائي ۽ بيت پيش ڪري واهه ڪراي ڇڌي بعد ۾ محفل موسيقى تي جنهن ۾ گلوڪارن سهڻي ناز سليم رضا ڪنڀ ٻين پنهنجي فن جومظاوه ڪري وينل ماڻهن کي جهومائي ڇڌيو سيمينار جي پجاڻي تي خالد حسين چنا، شهاب الدين شاهائي، سيد اظهر على شاه، سيد جاويد شاه، خرم شاهائي، رضوان گل، رياضت بڙڙو خرم، نغم ماري ۽ بين کي مختار طور شيلدون ڏنيون ويون، سگا لاڙڪائي شاخ جي ساتين شهاب الدين شاهائي کي ثقافت جي شعبي ۾ بهترин ڪم ڪرڻ تي شيلڊ پڻ ڏني.

جي مالكي ڪري ٻوندي، جيڪڏهن اسان کي پنهنجي مادري سنتي بوللي بچائي ٻوندي ته اسان کي تعليم تي ڪم ڪرڻ ٻوندو بدراالدين ڏامرهام چيو 1986ء جي ڏهاڪي ۾ دنيا اندر سنتي بوللي جي پهرين پوزيشن هئي، اهاهن وقت نه جي برابر آهي، جنهن جو سبب اهو آهي ته اسان پنهنجي مادري سنتي بوللي طرف ڏيان نه پيا ڏيون، هائي ب وقت ويونه آهي، جنهن لاءِ اسان کي سخت ضرورت آهي ته اسان مادري بوللي ڏانهن ڏيان ڏيون، منهنجي تجويز آهي ته سگا سنت جي سڀني هيدڪوارtern ۾ هڪ هڪ اسکول تعمير ڪراي ۽ انهن جي نگرانی به ٿيڻ گهري، پروفيسوري رياضت بڙڙي چيو ته مادري بوللي سان اسان سڀني کي محبت آهي، ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته اسان پنهنجي بوللي کي

“داڪٽ محمد سليمان شيخ ريسرج اينڊ دولپمينٽ سينٽر” ڪاميٽي جي گڏجاڻي

سند گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن جي داڪٽ محمد سليمان شيخ ريسرج اينڊ دولپمينٽ سينٽر ڪاميٽي جي گڏجاڻي 25 فيبروي 2023ء تي سگا هيد آفيس جي مظهر الدین ميمڻ رسورس سينٽر ٿي گذري، جنهن جي صدارت خالد حسين چنا، ڪنويندرا داڪٽ محمد سليمان شيخ ريسرج اينڊ دولپمينٽ سينٽر ڪئي، هن گڏجاڻي ۾ مختلف ڪتابن کي چپرائڪ لاءِ غور و بحث ڪيو ويءَ ان کان علاوه سگا استوديو جي قيام لاءِ فيصلو ڪيو ويو.

سند گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن جي استئرزنگ ڪاميٽي جي گڏجاڻي

عبداللطيف ڪريو سڀڪريتري اطلاعات، پيرل خان ڪوسو سڀڪريتري تعليم، ارياب خالد محمود سڀڪريتري صحت ۽ شهاب الدين شاهائي سڀڪريتري ثقافت شركت ڪئي، گڏجاڻي ۾ 2 ۽ 3 جون 2023ء تي سگا جو 42 هين ڪنوينشن ۽ 51 هين سالگره ملهائڻ جو فيصلو ڪيو ويو ان کان علاوه اداري جي مختلف ڪم ڪارين جي باري ۾ غورو چيار ڪيو ويو.

سند گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن جي استئرزنگ ڪاميٽي جي گڏجاڻي 26 فيبروي 2023ء تي مظهر الدین ميمڻ رسورس سينٽر سگا مرڪزي آفيس هر منعقد ٿي، جنهن جي صدارت علي حسين بروهي چيئرپرسن سگا ڪئي ۽ ڪاروائي ولري محمد روشن سڀڪريتري جنرل سگا هلائي، اجلس ۾ خالد حسين چنا وائيس چيئرپرسن، نور محمد سial سڀڪريتري ماليات،

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيئيشن جي مرڪزي ڪاروباري ڪاميٽي جي گڏجاڻي

فیصلو کیو ویو آدمشماری ئەتى
بحث مباحثو کیو ویو تە سندتى
ماشەن کى وە كان وە كىئەن گەڭپ
ھە شمار كرايى سگەھجي ٿو، ان
موقعى تى ايون ھە اکھريت راء
سان رنى ڪوت اسکول لاء
كميونتى بنيادن تى قائم ڪرڻ
جي منظوري ڏئى وئى ۽ فيصلو
کیو ویو تە رنى ڪوت اسکول
روشن تارا اسڪول نـ
ھوندو گـچائى م پروفيسـر خالـد

سند گریجوئیتس ائسو سیئیشن جي مرکزي کاروباري کاميتيه جي گذجائي 2 اپريل 2023 ع تي مظهر الدين ميمڻ رسورس سينتر سگا مرکزي آفيس هر منعقد ٿي، جنهن جي صدارت علي حسين بروهي چيرپرسن ڪئي هر ڪارروائي ولی محمد روشن سیڪريتري حنل هلاڻي. هن گذجائي هر چيرپرسن علي حسين بروهي نون نامزد ٿيل مرکزي کاروباري کاميتي جي ميمبرن غلاب حسين بلوچ، صنم ناز جو ٿي جو ۽ حسینه جتوئي کي پنهنجي عهدي جو قسم ڪڍيو گذجائي هر 2 ۽ 3 جون 2023 ع تي سگا جو 42 هين ڪنوشن ۽ 56 هين سالگرمه ملهاڻ جو

سنڌ گريجوئيٽس انسوسيٽيشن جي ڪاميٽڪس ڪاميٽي جي گڏجاڻي

سنڌ گرچوئیتس اسوسيئيشن جي ڪامپليڪس ڪاميٽي جي گڏجاڻي 3
مئي 2023 عتي مظاہر الدین ميمڻ رسوس سينتر سگا آفيس ۾ ٿي
گذردي، جنهن ۾ چيئرپرسن علی حسين بروهي، سڀڪريٽري جنرل ولی محمد
روشن، تاج محمد وسان ڊبتي سڀڪريٽري جنرل ۽ ڊاڪٽر محمد سليمان شيخ
ميمبر مرڪزي ڪاروباري ڪاميٽي شركت ڪئي. گڏجاڻي ۾ سگا
ڪامپليڪس جي تعميراتي ڪر لاءِ غور ويچار ڪيو ويو ۽ سگا
ڪامپليڪس جي نقشن حي منظوري ڏني وئي.

سنڌ گريجوئيٽس انسوسيٽيشن جي استيئرنگ ڪاميٽي جي گڏجاڻ

کاروائی سیکریتی جنرل ولی
محمد روشن هلاشی. هن گذجاشی یہ
وائیس چیئریسن خالد حسین چنا.
دپتی سیکریتی جنرل تاج محمد
وسان. سیکریتی مالیات نور
محمد سیال. سیکریتی اطلاعات
عبداللطیف کرتیو سیکریتی
تعلیم پیرل خان کوسو
سیکریتی صحت ارباب خالد
محمدود ۶ سیکریتی ثقافت
شہاب الدین شاہزادہ، شکت

سند گریجوئیتس ایسوسیئیشن جی استئرنگ ڪاميٽي جي گڏجاڻي 6 مئي 2023 ع تي سگا مرڪز ۾ مظہر الدین ميمڻ رسورس سينتر ۾ منعقد ٿي، جنهن جو، صدارت چئيرسون على، حسین بروهي، ڪئي، ع 3 جون 2023 ع تي آرتس ڪائونسل آف پاڪستان، ڪراچي ۾ ملهاڻ لاءِ مختلف ڪاميٽيون جوڙيون ويو.

سند گریجوئیس ائسوسیئیشن جي چيئرمين علي حسين بروهي ۽ سڀڪريٽري جنرل ولی محمد روشن جي پريس ڪانفرنس

کابینا جي اجلاس ۾ اها پابندی ختم ڪئي وئي۔ سکا اڳوائڻ جو چوڻ هو ته سگا سندڻي بولي کي قومي بولي جو درجو ڏيارڻ لاءِ جدوجهد کري رهيو آهي اهو حق سندڻي قوم جو تاريخي حق آهي ۽ ملڪ جي وفاقي سرشتي ۾ ملڪ جي سندڻي بوليءَ کي قومي بوليءَ جو درجو ملن لازمي، آئيني ۽ قانوني حق آهي جنهن تي عمل نه پيو ڪيو وحي ان تي عملدرآمد ڪيو وحي هن سنڌ ۾ امن و امان جي تمام خراب صورتحال گھوٽکي ۽ ڪشمورواري علاقئي ۾ هڪ ئي وقت ۾ 35 ماڻهن جي اغواٽي وچن تي پنهنجي تمام گھٺي گٺتني جو اظهار ڪيو ۽ سنڌ

حکومت کی صوبی یہ ڈاڑن ۽ قرن جی وڌندڙ واقعن تی قدم کڻ جي
گھر ڪئی ۽ مغونین کی فوری آزاد ڪرائڻ جو مطالبو ڪيو چيئرمين
علي حسین بروهي ۽ سڀڪريٽري جنرل ولی محمد روشن طرفان گذريل
سال جي پودن جي متاثرن جي حالت ۽ آبادڪاري. متاثر علاقئن مان
برسات جو پاڻي نيكال نٿي پنهنجي تمام گھطي ڳڻتي جواڻهار
کيو ۾ چيوٽهه گذريل سال جي پودن بعد اجا تائين ڄامشوري کان
جيڪ آباد تائين ريلوي جونظام معطل آهي. هنن گھر ڪئي ته دنيا ۾
تمام وڌيون پودن ۽ تباهيوں اينديون رهن ٿيون پر اتي شيري زندگي
ايترو گھٺومتاثرن ٿي ۽ آمدرفت جا ذريعا گهٽ عرصي ۾ بحال
کري حالتن کي بهتر ٻڌائي وڃي ٿو پر اسان جي سند صوبی ۾ حالتون
ڏينهن ڏينهن خراب ٿي رهيوں آهن. هنن جو چوڻ هو ته. هن سال وري
وڌين برستان ۽ وڌيڪ پودن تيٺ بايت عالمي ادارن جي روپون ۽ اطلاع عن
بابت وفاقي ۽ سند سرڪار جي نامناسب ڪارڪرڊ گي ٿي رهي آهي.
سگا قيادت جو وڌيڪ چوڻ هو ته سند ۾ تعليم جي تباهي واري
صورتحال، وڌندڙ مهانگائي، ماڻهن کي بي حال ۽ انيڪ مشڪلاتن جو
شكار ڪري چڏيو آهي ان جي روڪقام ڪئي وڃي. سند ۾
بنگاليين، برمين ۽ پين ملڪن جي غيرقانوني آبادڪارن جي وڌندڙن
تعداد ۽ سند جي وسيلن تي قبضا ڪرڻ واري صورتحال تي پنهنجي
تمام گھطي ڳڻتي جواڻهار ڪيو ۽ ڏارين کي سند مان هر صورت ۾
نيڪ ڪرڻ جي گھر ڪئي.

رپورت: علی محمد میمٹ
کان شروع تیل دھیتل آدمشماری
2023ء نومبر ۱۵ء

18 مئی 2023ع تی سند گریجوئیتس ائسوسائیشن جی چیئرمین علی حسین بروہی ۽ سیکریٹری جنل ولی محمد روشن طرفان سگا هید آفیس جی مظہر الدین میمٹ رسوس سینتر ۾ میدیا ڪانفرنس ڪوئائي وئي. جنهن ۾ هنن میدبیا عیوضین کي سگا جی ادا صدی جي سماجی خدمتن، قومی معاملن تي پنهنجي موقف کان آگاهه ڪيو ويو سگا جي قیادت ٻڌایو ته سگا جي 42 ھين ڪوئینشن ۽ 51 ھين سالگره جو وڏو میڑاکو 2 ۽ 3 جون 2023ع تی آرتس ڪائونسل آف پاڪستان ڪراچي ۾ ڪوئايو ويندو جنهن ۾ سند جو وڏو وزیر سید مراد علی شاه خاص مهمان ھوندو ان موقعی تي سگا جی ادا صدی جي سماجی خدمتن ۽ سگا جي میڑاکن بابت تفصیل کان آگاهه ڪيو ويو سگا جي چیئرمین علی حسین بروہی جوچون هو، ملڪ ۾ پھرین مارچ

رپورٹ: علی محمد میمٹ
کان شروع ٹیل بجیتل آدمشماری
ع موجود سند جی آبادی 5
2023

کروڑ 70 لکن کان وڈیک جائائی وئی آهي جنهن ہر گراجی جی آبادی هک کروڑ 86 لک بڈائی وئی آهي انهی آدمشماری جی مکمل تین بعد وفاقی حکومت ۽ وفاقی شماریات دریزن طرفان وڈیک 15 ڈینهن گکپ جی تصدیق لاء مقرر کیا وبا آهن جنهن تی سگا سمیت سموری سند واسین کی گلشتی آهی تے انهن 15 ڈینهن ہر کنهن ذر کی راضی کرڻ لاء گراجی جی گکپ ۾ جعلسازی واری طریقیکار تحت قیر قار کری وڈیک شمارکری سند جی مجموعی آدمشماری جو توازن خراب کری سگھجی ٿو جنهن تی سخت احتجاج ڪيو ويندو سیکریتري جنرل ولی محمد روشن جو چون ھوتے جی ھیل آدمشماری تی پھرین ڈینهن کان ئی اسان کی تمام گھٹا اعتراض رهیا آهن چاکاڻ جواها بغیر کنهن تیاري جي شروع ڪئی وئی هيٺی. ولی محمد روشن جو وڈیک چون ھوتا، اسان جي اداري طرفان وقت بوقت وفاقی ۽ صوبائي حکومتن کي خط لکي پنهنجي موقف ۽ اعتراض کان آگاه ڪيو ويندو رهيو آهي ۽ سند حکومت ۽ پاڪستان پيپلز پارتی طرفان آدمشماري بابت گراجی ۾ ڪونالیل آل پارتيڪانفرنس ۾ سگا شركت ڪئي ۽ پنهنجو موقف جتي نموني پيش ڪيو سند جي عوام جي پوري گکپ ڪرڻ ۽ بي گھر ٿيل پوڊا متاثرن جي گکپ ڪرڻ تي زور ڏنو ۽ سند ہر ڈارين جي آبادکاري تي پنهنجا اعتراض پڻ پيش ڪيا. هنن اڳوائڻ جو چوڻ ھوتا اسان وفاقی ۽ سند حکومت سان گذجي سند جي سماجي بهتري لاء پنهنجو سول سوسائتي وارو ڪردار ۽ عوام ۾ جاڳرتا پيدا ڪرڻ وارو فرض پڻ ادا گري رهيا آهيون. هنن جو چون ھوتے سگا پنهنجي قور جي حقن تعليم ۽ سماجي ڀالئي جي ڪمن ۾ گذريل اڌ صدي کان سرگرم آهي ۽ هن اداري جي پليٽ فارم تان تمام وڌا ڪم ڪيا وبا آهن هنن ٻڌايو ت جنرل ضياء واري آمرائي دور ۾ سگا ۾ سرڪاري ملازمن جي ڪم ڪرڻ تي بندش لڳائي وئي جنهن کي 1989 ۾ سند اسيمبلي جي بحالی تي پھرین اجلاس ۾ مرحوم جستس سيد ديدار حسين شاه طرفان اسپيڪر سيد عبدالله شاه جي صدارت ۾ ايوان ۾ سگا تان بندش ختم ڪرڻ جي رٿ پيش ڪئي جيڪا يڪراء منظور ڪئي وئي. جنهن بعد تنهن وقت جي وزير اعظم شهيد بينظير پتوچي صدارت ۾ ٿيندڙ وفاقی

سٽين ڊجيٽل آدمشماري 2023 ع جي سلسلی ۾ سند گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن جو ڪردار

- سیکریتري جنل ولی محمد روشن پاران وزيراعظم اسلامي جمهوريه پاکستان جناب شہباز شریف کي خط لکيو ويو هو جنهن ۾ سند جا خدشا ۽ انهن لاءِ سفارشون ڏيبيون ويون.
  - سگا جي شاخن کي خط لکيا وياتا هو پنهنجي علاشقی ۾ پرپور مهر هائين ته جيئن عوام ۾ سجاڳي پيداٿئي.
  - سڀني سائين کي ان گالهه تي زور ڏياريو ويote هو پنهنجي آسپاس ماڻهن کي راضي کن ته هو پلي ڪھڙي به ذات سان تعليق رکندا هجن پرزيان جي خاني ۾ سندوي پولي لازمي لکرائيں.
  - سگا مرڪز طرفان پمبلنيت چپرياوي ويوجيکي سڀني شاخن ڏانهن موڪليا وي.
  - سوشن ميديا تي سگا مرڪز پاران چپيل پمبلنيت هر هلايو وي.
  - اپيل جواشتهر ناهي اخبارن ۾ چرائي پرپور مهر هلاشي وئي، جنهن ۾ انگريزي اخبار جان، اردو اخبار جنگ، سندوي ۾ ڪاوشن ۽ عوامي آواز ۾ اشتهر چپريا ويا.
  - سیکریتري جنل ولی محمد روشن پاران آدمشاري متعلق عوام کي آگاهي ڏيئن لاءِ ديدور ناهي سوشن ميديا زيرعي مهر هلاشي وئي.

پاکستان سرڪار 2017ء ۾ آدمشاري ڪرائي. ان كان اڳ هر 10 سالن كان پوءِ آدمشاري ڪرائي ويندي هئي. پر هن پيري 5 سال گذرڻ تي آدمشاري ڪرائي پئي وئي. جيڪا اسان جي نظرن ۾ مشڪوڪ صورتحال پيدا ڪري رهي هئي. هن آدمشاري ۾ هيٺيون ڳالهيوون بهتر نظر نه پئي آيون:

<ul style="list-style-type: none"> • آدمشاري لاءِ ڪنهن به شناختي ڪارد جي ضرورت کان هوندي. • آدمشاري لاءِ سب دويزن جو اسستنت • ڪمشنر فوكل پرسن مقرر ڪيو ويو آهي جنهن کي آدمشاري ڪندڙ ماڻهو 	
--	--

(Enumator) فون تي انگ اکر بدائشيندو پر انهن انگ اکرن جي

(Enumerator) فون تي انگ اکر پڈائيندو پرانهن انگ اکرن جي
استت کمشنر کي ڪنهن به حاج پڙتال (Verification) جا اختيار نه هوندا.

- آدمشماری ڪندڙ مائھو سان صرف پولیس جو سپاھی شامل هوندو جنهن کي ڪوبه اختيار ڪونه هوندو. جڏهن ته گذريل پيري فوج جو نمائندو هن سان شامل هو جي ڪو خود انگ اکر لکنو در هندو هو جنهن سان هڪ طرف غلط انگ اکر لکڻ کان واسطيار مائھو بچندو هييو ۽ بي طرف عامر مائھو کي ان تي اعتماد هييو
  - اها ڳالهه يقين سان چئي سکھجي ٿي ته شناختي ڪارڊ جوشط انهيءَ، لاءِ ختم ڪيو ويو آهي ته هو ڏارين حي آدمشماري (افغانی، بنگالي ۽ برمي وغيره) کي هن آدمشماري ۾ شامل ڪري شهری آدمشماري کي وڌايو ويندو.
  - عامر مائھن کي اها سُدٽ ڪانه ٿي ذني وڃي ته هو بولي جي ڪالم ۾ سنڌي پولي ضرور لکرائين. بي صورت ۾ سنڌ ۾ غير سنڌين حا انگ اک وڌيڪ ڳلپا ويندا.
  - گذريل برساتن ۽ بوڏن جي ذريعي دريدر ٿيل مائھو اجا پنهنجي گوئن ۽ گهڻ ڏانهن ولپس نه آيا آهن. جنهن ڪري انهن جي آدمشماري ڪرڻ ناممکن نه مشڪل ضرور آهي.
  - دختا آدمشماري، لاءِ باڪستان: سڀكريتي جنل سگا، آدمشماري بايت ويدبور ڪارڊ نگ ڪرائيندي

سیکریتري جنرل سگا، آدمشماري
بایت و باید، کاردنگ کاغذندگان

ب ب س ریپورٹ ریسیڈی

- بیورو آف استیتکس عام ماثھوء کی ڪنهن ب الکیترائک یا پریس
میدیا ذريعي کا ب تربیت کانه ڏئي اهي جنهن ڪري عام ماثھو انهيءَ
سلسلی کي سمجھڻ کان لاجار آهي.
مٿيون سڀ ڳالهيوں سند گريجوئيٽس ايسوسيٽشن لاءِ وڏو
چيلين هيون. جنهن لاءِ سگا ٻائڻ پنهنجي شاخن ذريعي سنددين کي ڳلپ ۾
وڌ کان وڌ شامل ڪرائڻ لاءِ ڪوششون ورتيون ويون ۽ هينين جلوجهد ڪئي:

SGA SAMACHAAR
 سگا سماچار
 SGA

نثار احمد کھڑو صدر پاکستان پیپلز پارٹی سنہ پاران بیج لگکری ہو تول یہ
17 مارچ 2023ع تی آدمشماریء تی کانفرنس کوئائی وئی، جنهن یہ
سگا طرفان سیکریتی جنرل ولی محمد روشن یہ تاج محمد وسان ڈیتی
سیکریتی جنرل سان گذ سنند دعوت تی شمولیت کری سگا طرفان
اقاریل خدا شا ہے رقون پیش کبیون، جن کی کانفرنس ہر سارا ہمیووے نشار
احمد کھڑے، سگا سان علیحدہ گذھائے کے جم اظہا، کم۔

هن اهم کر هر چئيرسن علي حسين بروهي جو گوژهورابطو رهيو هن اهر قومي مسئلي کي هتن هر کنه سان سند گريجوئیتس ائسوسیئشن جو نالومركزي چه صوبائي سرکارسان گذا بوزن، ضلعن، تعلقن، قومي چه صوبائي اسيمبلی ميمبرن کانسواء سند جي سينيترن تائين سگا جي بهترین کارکردگي سامهون آئي. سند گريجوئیتس ائسوسیئشن ملک هر شيندڙ دجيتل آدمشماري بايت سرگرمين چه قومي مهم هر مانائي نموني شامل ٿي چه پنهنجو ڪدارادا ڪيو سند حڪومت چه پاڪستان پيلزاري طرفان ڪوئيل گھڻ جماعتي ڪانفرنس هر ولی محمد روشن سڀريتري جنرل طرفان نمائندگي ڪرڻ چه سند گريجوئیتس ائسوسیئشن جو موقف پريور نموني پيش ڪرڻ تي ساراهم ڪئي. سگا طرفان دجيتل آدمشماري بايت شايع ڪيل اشتهران جي نتيجي هر وفاقي چه صوبائي حڪومت طرفان سنڌي موت ملي چه سموروي ملک مان محتا ملـ

عوامي حقن جي ترجمان ڪمپيوٽر تي پھرین مکمل اخبار **ABC**
ڪراچي، حيدرآباد ۽ سکرمان هڪ ٿئ وقت شايع ٽيندڙ **CERTIFIED**

رورادی آواز عمومی

سال 34_شماره: 60_اربع پهرين مارچ 2023ء_8 شعبان المعاشر 1444ھ_صفحہ_08_قیمت 30 روپیا

سندھ گریجوئیس انسو سیئریشن
Society for the Advancement of Science
SGA

www.EasyEngineering.net

- حکومت پاکستان جی وزیراعظم، حکومت سندھ جی وزیراعلیٰ، چیف سیکریتی، وزیر، کمشنر، دپٹی کمشنر، استنت کمشنر، سینیشن، سندھ جی سینسٹ کمشنر پاکستان بیورو آف استیسکس ۽ نادرا کی خطن ذریعی کین سندھ جا خدشا پدايا ويا. جنهن تي واسطیدار ادارن کان مناسب جواب پئ ملیا.

آدمشماری دوران مسلسل پن مهینن تائین روزانی جی بنیاد تی شاخن سان
رابطه هیوچ انهن کان روزانی جی بنیاد تی معلومات ورتی پئی وئی، ان کان
علاوه روزانه ایکٹرانک میدبیا، پرنت میدبیا چو سوشل میدیا تان آدمشماری
متعلق مختلف مؤقف، انگ اکروغیره گڈ کری، سید مراد علی شاه وزیر
اعلیٰ سنڌ، چیف سیکریتري سنڌ، چیئرمین پلانگ ایند بورڈ حکومت
سنڌ، سیکریتري پلانگ ایند دولپمینٹ دیارتمینٹ حکومت سنڌ، احسن
اقبال منستر پلانگ ایند دولپمینٹ اسپیشل ایشیتو حکومت پاکستان.
صوبائی سینسز کمشنر حکومت سنڌ، چیف استیشن پاکستان بیورو
آف استیکس حکومت پاکستان، پرسپل سیکریتري آف وزیر اعظم
پاکستان، بلاول پتو زداری چیئرمین پاکستان پیپلز پارٹی، ۽ سنڌ جي
مختلف سینترن جنهن ۾ تاج حیدر، سسئی پلیجو، مختار احمد (عاجز)
ڈامراهم، نثار احمد کھڑو، وغيره کي مسلسل پن مهینن تائین آدمشماریءَ
متعلق لگاتار خط لکا وبا.

مجلد (33) اربع بیهین مارچ 2023ء سطابق 08 شعبان العظیر 444ھ (شمارہ 209) قیمت 30 روپیا

سند گریجوئیس ائسو سیئیشن

ایڈیشن

محترم جناب شہباز شریف صاحب، وزیر اعظم، اسلامی جمہوریہ پاکستان

جیتل قومی آدم شماری 2023ع - اعتراض

SINDH GRADUATES ASSOCIATION

APPEAL

SGA
11

Honorable Mr. Shahbaz Sharif,

The Prime Minister, Islamic Republic of Pakistan

Digital National Census 2023- Reservations

Sindh is vital to Pakistan's economy. The province generates 27% of Pakistan's GDP. Sindh's livestock sector contributes 62% of national agriculture GDP. Sindh has been disproportionately affected by the 2022 floods, which significantly damaged houses, millions of people remain in need of assistance. According to the Post-Disaster Needs Assessment conducted by the World Bank, UNDP, ADB, EU and other UN Agencies, more than 4.4 million acres of agricultural land have been destroyed. Irrigation systems serving 5.1 million hectares of farmland have been severely damaged. Almost 1.7 million houses in Sindh were completely or partially destroyed. Roads and transport infrastructure and means of communications have been severely damaged, impeding mobility, communication, livelihoods, trade and commerce and access to health, education and other public services. Post-flood, Sindh has witnessed largest internal displacement of population ever in its recent history and is passing through crucial juncture of Rehabilitation & Reconstruction. National Database Registration Authority (NADRA) & Pakistan Bureau of Statistics without taking cognizance of prevailing ground realities in Sindh and in clear violation of the constitutional mandated time frame for National Census, has embarked upon "THE DIGITAL CENSUS" from Feb / March 2023.

and in clear violation of the constitutional mandate time frame for National Census, has embarked upon THE DIGITAL CENSUS from Feb 15 to Mar 2023. Pakistan Bureau of Statistics and NADRA adopted the "**De Jure**" methodology for the National Census 2023, and the data collection will be carried out digitally without asking for or using Computerized National Identity Cards (CNIC) or other forms of identification that prove citizenship. "**De Jure**" a Latin word means "**according to Law**" and declaring a place where a person or group of persons residing as "**Usual Household Residence**". We are skeptical and concerned as there is no requirement of identity card in the census form, how will it be known whether the person counted is a Pakistani or an illegal immigrant of Bengali, Burmese, Indian, or Afghan origin. According to the 2010 report of the National Alien Registration Authority (Nara), there were 2.5 million illegal immigrants in the Sindh province, this number must have multiplied by 2023, not to mention internal migration by millions of Pakistanis from other provinces to Sindh, especially to Karachi, Hyderabad & Sukkur, for prosperous future and better economic opportunities. Data collection and self-registration during National Census 2023 using smartphones is another futile strategy adopted by Pakistan Bureau of Statistics and NADRA, as according to GSMA's report published in March 2021, only 57% mobile phone users in Pakistan use smartphone.

Recommendations:

- 1- A national census is mandated by the Constitution of Pakistan to be held every ten years. As per constitutional requirement 7th. Census should be planned for 2027-2028
  - 2- Pakistan Bureau of Statistics and NADRA must ensure that National census in 2027-2028 should be carried out using Computerized National Identity Cards (CNIC) or other forms of identification as mandatory tool to prove citizenship. There should be separate checkbox for illegal immigrants residing in Sindh Province, and their count to be maintained in the census data as per origin of an illegal immigrant.
  - 3- Pakistan Bureau of Statistics and NADRA must ensure that for National Census 2027-2028, the De Jure methodology should be replaced with De Facto methodology and illegal immigrants of Bengali, Burmese and Indian origin and millions of Afghan Refugees should be assigned unique identity number, and counted separately, without interfering with legal count.
  - 4- Pakistan Bureau of Statistics and NADRA must ensure that for National Census 2027-2028, that permanent residents of other provinces settled in Sindh for economic reasons or otherwise should be counted as per their permanent residence and electoral roll enlistment.
  - 5- Pakistan Bureau of Statistics and NADRA must ensure that for National Census 2027-2028, data collection, verification & supervision arrangements should be carried out under the presence of armed forces personnel.

We would like to reiterate that National census is very important because it provides information about population size and economic conditions, and its results are used for future policy planning, resource allocation, constituency delimitation. We are concerned about the census date emanating out of contentious Digital National Census 2023 and request your kind intervention and instructions to relevant quarters to resolve contentious issues and well-founded concerns of Sindh.

اپیل سندھ گریجوئیٹس ائسو سیئشن ڈجیٹل قومی مردم شماری 2023، اعتراضات

سما و شاهزاد

آدمشماريء متعلق سگا چيئرپرسن علی حسین بروهي جي ميهڙ ۾ پريس ڪانفرنس

بنگالي، پناهگيرانهن جي ڳلپ الڳ ڪئي وحي چاڪاڻ ته 14 فيبروري 2023ء تي چيئرپرسن علی حسین بروهي رپورت: محمد اعظم پنهوڻ سان گڏ سگا ميهڙ شاخ جو دورو ڪيو اتي سگا ميهڙ شاخ جي سائين سان گڏجي آدمشماريء متعلق سگا چيئرمين علی حسین بروهي آزاد پريس ڪلب ميهڙ ۾ صحافين سان ڳالهائيندي چيوهه سند ۾ ڪميوبوتاڙهه ٿيندڙ آدمشماريء مهم هر اسان کي پريور حصوڻي پنهنجو قومي فرض سعجي ان هر بهتر ڪدار نيايون. هن وڌيڪ چيوهه ڪجهه وقت اڳ ڪراچي ۾ سند ڪوارڊينيشن ڪائونسل جوڙي هئي جنهن هر سگا، سند وي ائن، سند ڊيموڪريڪ فرنٽ شامل هيون ۽ ڪراچي پريس ڪلب ۾ سيمينار ڪرايوهون ۾ طئي ڪيوهه آدمشماريء مسئلي تي هر ماڻهو پنهنجي مهم هلائي وڌ وڌ نالا لکراين ٻيو مقصد اهو هوهه افاني،

سگا گلشن حديد شاخ طرفان گرڻ واري ٿيم سان گڏ جاڻي

سگا گلشن حديد شاخ گڏ جاڻي، جنهن ته گڏ جاڻي جي ڪارروائي مليري گهرشماري گرڻ واري تير جي 10 سپروائيزرن، جنهن هر جنرل سيكريتري خادم حسین ڪانڌڙو هلائي. سگا گلشن حديد شاخ طرفان مڪمل يقين ڏياريو ويوته انهن کي جيڪا به مدد سگا گلشن حديث. گهه گهه ٿاڪ ۽ سجل اسڪول پري جي تنهين ٿيم سان تفصيلي گڏ جاڻي، هن گڏ جاڻي جي صدارت داڪٽر محمد ڪپندی اها ڪب، تجيئن ڪوبه اسان جي سرڪل ۾ گهرياخاندان نه رهي جنهن جي گهرشماري تي نسڪهي، آخره سڀني آيل سائين جاٿو ماجيا ويا.

سگا كيبر شاخ پاران آدمشماريء پرپور حصو ورتو ويو

مارج مهيني 2023ء ۾ ملڪ ۾ ٿيندڙ آدمشماري شروع ٿي. سگا كيبر شاخ طرفان پنهنجن ميمبر سائين کي پاپند ڪيو ويوهه تيمن سان گڏ پريور نموني تعاون ڪن ۽ گڏجي ڪم ڪن. رپورت: اعجاز علي شهوك جنهن جي نتيجي ۾ سائين پاران پنهنجي علاقئي ۾ آدمشماري گرڻ واري تير سان گڏ بهترин ڪر ڪيو جن گونن هر سائين گڏجي ڪم ڪيو تون هر گوئه جمع شهوك، گوئه موليدنوسهتو گوئه فقير نوح هوئيائي تائون ۽ كيبر گوئه رسيد كيبر شامل هئا.

سگا ڄامشورو شاخ پاران ديجيتل آدمشاري لاءِ جاڳرتا مهم

مرڪز کان وٺي شاخن تائين ڪارڪن ميدان عمل ۾ آهن ته جيئن ڦرتي ڏئين کي سجاڳ ڪري انهن کي روایتي سستي مان سجاڳ ڪري پاڻ گٿائڻ لاءِ پابند ڪجي. سگا ڄامشورو شاخ جي جنرل سيڪريتري زاهد مرتضي چيوته هي وقت آهي ته پاڻ سجاڳ ٿيون ۽ سند دشمن کي پڏايوون ته سند پنهنجي وسيلن ۽ ڏرتني تان ڪڏهن به دستبردار نه ٿيندي انڪري اسان کي آدمشاري ۾ پاڻ گٿائي سند دشمن کي اهو پيغام ڏيون ته سند ٻڌي پنهنجي ڦرتي ۽ وسيلن جي مالکي ڪري سگهن ٿا. ان مهم ۾ شاخ جي جوائڻت سيڪريتري صادق بليدي، سجاد الكائي، عمرتيوڻ عبدالڪريم پنهور، اين بي کوسو زاهد اونو، امان الله چانڊيو ۽ راشد لاڪير پڻ حصو رتو ۽ پڻ ڏينهن تائين ڄامشورو ۽ آسپاس جي علاقتن ۾ سجاڳي مهم ۾ پاڻ ملهايو.

سگا ڄامشورو شاخ پاران 5 مارچ 2023 ع تي سگا مرڪز پاران ڪيل هداين ۽ موڪليل جاڳرتا پمقليل سگا ڄامشورو شاخ جي صدر حافظ الهندو تيوڻوجي اڳوائي ۾ شاخ جي پين ميمبن سان گڏ ڄامشورو جي شهن ۽ ڳوڻ ۾ نه رڳو رهيا بر هوتلن تي وينل ماڻهن ۾ پنجن کان ڏهن منتن جا سجاڳي ليڪچر پڻ ڏنا. ان موقععي تي سگا جي ميمبر ڪاروباري ڪاميٽي ايدوو ڪيت فهيم نوناري هوتل رپورت: زاهد مرتضي ڏاريجو آدمشاري سند جي بقا جو مسئلو جنرل سيڪريتري آهي جيڪڏهن اسان وقت سر پنهنجي اك نه پئي ته پوءِ اقليل ۾ تبديل ٿي وينلن ماڻهن کي چيو ته رپورت: زاهد مرتضي ڏاريجو آدمشاري سند جي بقا جو مسئلو جنرل سيڪريتري آهي جيڪڏهن اسان وقت سر پنهنجي ڳڻپ ڪريو ان موقععي تي ڪاروباري ڪاميٽي جي ميمبر صداقت سمون چيوته سگا سند جي وستي واڻهن ۾ آدمشاري مهم ھلاتي ثابت ڪيو آهي ته سگا سند جي پيري اڳهاتي عامر سان نه رڳو ڪله گڏ هئي پراج ٻه ڪله ۾ ڪله ڏئي ڦرتي جي انهنجن کي گهتاڻ لاءِ پاڻ پتوڙي رهي آهي. سگا ڄامشورو شاخ جي ميمبر حسين سارانگ چيوته سند سان ويساهم گهاتي هميشه آدمشاري جي آڙوئي ڪئي وئي آهي ۽ اسان کي اقليل ۾ ثابت ڪرڻ لاءِ نه رڳو پنهنجا پر پراوا به اڳتي اڳتي آهن سوقت آهي ته پاڻ هوش سنياليون. گههن ۾ ويون ۽ ماڻهن کي سجاڳ ڪري آدمشاري بابت اڳاهي ڏيون. ان موقععي تي سگا جي صدر حافظ الهندو تيوڻ چيو ته سگا نه رڳو سند جي پاڻي، صحٽ ۽ تباهم ٿيل انفرا استريڪچر تي پنهنجو هجي يا سول ڪڀڙن ۾ ان کي للكار ڪئي آهي سوهن وقت به سگا

سگا پيارو ڳوٽ استيشن شاخ طرفان ديجيتل آدمشاري لاءِ آگاهي مهم

كان وڌ سند ٽي لکرائين. شاخ جي صدر نياز احمد ابڑي جنرل سيڪريتري رzac حسين پنهور ۽ شاخ جي پين ميمبرن پنهنجو قومي فرض نيايو

12 مارچ 2023 ع كان سگا شاخ پيارو ڳوٽ استيشن شاخ طرفان ديجيتل ۽ بايو ميرڪ پاڻمدادو ڳڻپ جي آگاهي مهم پنهنجي ڳوٽ شڪل خان پنهور يوسي رپ تعلقه دادو كان شروع ڪئي وئي. هن مهم ۾ سگا مرڪز پاران موڪليل آگاهي مهم جا پمقليل رپورت: رzac حسين پنهور جنرل سيڪريتري ورهايا ويا. اهي پمقليل شاخ جي سائين گههن، درڪان، هوتلن ۽ رستي کي آگاهي ۽ طريقي ڪارٻڌايو ويو ۽ ها پڻ تاكيد ڪئي وئي ته پاڻ کي وڌ

سگا ڦل شاخ پاران ديجيتل آدمشاري لاءِ آگاهي مهم

مارچ مهيني ۾ سگا ڦل شاخ پاران ديجيتل آدمشاري متعلق آگاهي مهم ھلاتي وئي. جنهن ۾ ڦل شهر ڳوڻ جي گهتين ۽ گههن ۾ پمقليل ورهائي انهن کي ديجيتل آدمشاريءَ متعلق رپورت: شهاب الدين سركي مكملي ڇاڻ ڏئي. ان علاوه هوتلن ۽ دڪان تي پڻ وينل ماڻهن کي پمقليل ورهائي آدمشاري ۾ رجسٽر ڪرائڻ تي وڌو كان وڌ زور ڏنو ويو شاخ جي صدر عبدالله نوناري، جنرل سيڪريتري شهاب الدين سركي، ميمبر مرڪزي ڪاروباري ڪاميٽي محمد موسى گولو ۽ شاخ جي پين ميمبرن پوري نيايو

سگا میهڙ شاخ طرفان ستین دجيٽل آدمشماري جي آگاهي مهم

ملڪ ۾ ٿيندڙ ستين دجيٽل آدمشماري جي آگاهي مهر جي حوالى سان سگا ٿيڻ جو امڪان آهي شهرى آبادي جعلسازى سان سند جي حقيقى آبادي ۾ ميهڙ شاخ جي صدر بدرالدين پله جي صدارت ۾ اهر گنجائي تي جنهن ۾ سول استحڪام پيدا ٿيندو ان لاءِ معاشرى ۾ رهنڌ فرد کي پنهنجو ڪردار ادا ڪڻو سوسائتي جي آگاهن، والارين ۽ صحافين شركت ڪئي اجلس رپورت: محمد اعظم پنهڻو احوال، احوال، سگا ميهڙ شاخ جي جنل سڀڪريٽري محمد کي خطاب ڪندي آڳوائڻ چجوتا ملڪ ۾ ٿيندڙ ستين آدمشماري جنل سڀڪريٽري اعظم پنهڻو، باڪٽرهيمن داس، مهراج، انجينئر اسلام چاندبيو جي حوالى سان سند گريجوئٽس ايسوسٽيشن آدمشماري جنل سڀڪريٽري ذوقفار پله، متاز لاکير، رئيس نبن خان سهاڳ، سورور، کوسو ڪدار ادا ڪري رهيو آهي سگا مرڪز پاران پنهنجي سڀني شاخن ۾ گنجائي، ساجد جانوري فيصل مهيس، محمد خان شيخ ڪرائي جاڳرتا مهر هاڻي رهيو آهي سند جي آبادي ۾ وڌي پيماني تي جعلسازى رپورت: محمد اعليٰ شيخ، غلام حسين پنهڻو ۽ پين شركت ڪئي

سگا مٺي شاخ پاران آدمشماري متعلق هنگامي گنجائي

سڀني ماڻهن جي آدمشماري ٿي سگهي. سگا مٺي شاخ نهرا ۾ اهو به مطالبو ڪيو، ته شناختي ڪارڊ جوشط نه هجڻ سبب تر ڪول پراجيڪٽ ۾ ڪر ڪندڙ منور جي نگاري ۾ ٿي گنجائي. جنهن ته ڪارروائي جنل سڀڪريٽري تيرت ڪمار هاڻي. جنهن ۾ ٿريار ڪر ضلعوي ۾ ٿيندڙ دجيٽل رپورت: فقير منور ساگر ڦدارين جي گڪپ ٿيڻ جو خدشو آهي، انهن جي الڳ گڪپ جو آدمشماري بابت ٿرجي عوار جي خدشن بابت تفصيل سان ڳالهائيندي آڳوائڻ منطقه طور تي نهرا پاس ڪيو، هن وقت ٿر ڦدار آبادي تumar گھڻي پيٽيل ۽ پري پري تائين آهي، جتي انتربٽ مان آبادي جو تمارم ڏو حصو روز گار لاءِ لڏپلان ڪري سند جي بئراجي علاقن ڏاينهن ڪڻک جي لاباري تي ويندو آهي، انکري انهن جا گهر مڪمل طور تي عملی کي مليل نقشن ۾ ڪافي گونن جي موجود نه هجڻ جون شڪاينون مليون آهن، ان ڪري خدشو آهي ته دجيٽل طريقي سان ٿيندڙ آدمشماري درست نه ٿي سگهندري ۽ مجموعي طوره اسان کي خدشو آهي ته ٿرجي آبادي گهٽ ڏيڪاري ويندي، جنهن سان مستقبل ۾ ٿر کي تumar ڏو معاشرى ۽ سياسي نقصان ٿيندو

سگا پات شريف شاخ پاران آدمشماري 2023ع بابت آگاهي مهم

پهرين مارچ كان 8 مارچ 2023ع تائين سگا پات شريف شاخ پاران ستين ديوتي سرانجام ڏيندڙ عملی سان مڪمل سهڪار ڪيو آدمشماري عملی ۾ آدمشماري جي سلسلي ۾ آگاهي مهر شروع ڪئي وئي، آدمشماري تيرج جي سپروائizer سلطان احمد هنگورو بلاڪ 1 تي اينيوميترا سد عالي کوسو بلاڪ عملی سان گڏ گهڻ جي درن وٽ ماڻهن کي چيو ويوت وٽ ۾ ڦا 3 تي اينيوميترا سد عالي کوسو بلاڪ 4 ۽ 5 تي پنهنجا گهريانى لکرايو هن سلسلي ۾ سگا پات شريف شاخ رپورت: محمد زمان سومرو اينيوميترا سدام حسين چنا، بلاڪ 6 ۽ 7 تي اينيوميترا زاهد جي صدر گلزار ڪلهڙو، ڪاروباري ڪاميٽي جي ميمبر جنل سڀڪريٽري على پله، بلاڪ 8 ۽ 9 تي اينيوميترا ذوقفار على ملاح ۽ محمد اعظم ميمش، نائب صدر حاكم على بن، اظهار على ڪلهڙو ۽ پين پوليس جو عملو شامل هو گتو گڏ سگا مرڪز جي سڀڪريٽري جنل ولی آدمشماري شماريات کاتي جي طرفان ڀوسي پات شريف جي 9 بلاڪن ۾ محمد روشن طرفان پڻ موکليل آگاهي پمفيٽ بـ شهن ۽ گونن ۾ گونن ۾ ورهايا وبا.

ایندڙ امڪاني ساموندي طوفان "ٻائپر جوائي" جي پيش نظر سيڪريٽري جنل پاران سگا جي شاخن کي هدایتون

جون 2023 ع جي پيش نظر سڀريٽري جنل ولی محمد روشن سگا جي سڀني علاقهن کي خط لکيا ۽ فون ذريعي آگاه ڪيو شاخن جي سائين کان پنهنجي ساموندي پتي جي آس پاس رهندڙ ماھيگرين ۽ ترجي ماڻهن کي خباردار ڪرڻ لاءِ مسلسل رابطي ۾ رهيا. ساموندي پتي ۾ رهندڙ ماڻهن کي محفوظ هندڙ ڏاڻهن منتقل ڪرڻ لاءِ چوندا رهيا ۽ مخير ماڻهن سان رابطي ۾ رهڻ لاءِ ڪوشون ڪندا رهيا ته جيئن بروقت آفت زده علاقهن ۾ رهندڙ ماڻهن کي ڪاڻ خوراڪ پهجائڻ جو بنديست وقت سرڪري سگهي.

سگا حيدرآباد شاخ جي هنگامي گڏجائي

سيڪريٽري جنل ولی محمد روشن جي هدایتون موحبد 11 رپورت: راحيل احمد جوکيو جون 2023 ع تي سگا حيدرآباد شاخ پاران ڪاروباري جنل سگا هنگامي گڏجائي حيدرآباد شاخ جي گذارش ڪئي وئي ته متاثر علاقهن لاءِ متاثرین لاءِ راشن، پارن لاءِ کين بسكٽ وغيري وئي ڏين ته جيئن هي شيون متاثر تائين پهجائي سگهيجن ۽ لاڳاپيل سرڪاري ۽ غير سرڪاري ادارن سان پڻ ترت رابطا شروع ڪيابون ته جيئن متاثر جي دردن جو درمان ٿي سگهي. هن گڏجائي جي صدارت سکندر علي پيرگزري صدر سگا حيدرآباد شاخ ڪئي. جنهن ته ڪارروائي راحيل احمد جوکيو جنل سگيڪريٽري سگا حيدرآباد شاخ هلاهي.

سگا ميرپور خاص شاخ جي هنگامي گڏجائي

12 جون 2023 ع تي سگا ميرپور خاص شاخ جي ڪاروباري ڪاميٽي جي هنگامي گڏجائي شاخ جي صدر ظفر علی پنهنجي صدارت هيٺ روشن تارا اسڪول ميرپور خاص ۾ ٿي گذري. رپورت: ظفر علی پنهنجي گڏجائي جي ڪارروائي جنل سگيڪريٽري صدر محمد جمن لغاري هلاهي. گڏجائي ۾ پڏايو ويوته سند هن وقت ساموندي طوفان جي خطري هيٺ آهي ۽ ماروئڙن ۾ در ڏي پريشاني واري ڪيفيت آهي. گڏجائي ۾ سند جي ساحلي پتي ڪي ساموندي طوفان جي خطري کان اڳ يا پوءِ جي صورتحال تي هنگامي اپائن بابت سائين کان تجويزون. صلاحون ۽ رايا ورتا ويا. امڪاني با پير جوائي طوفان اچڻ جي ڪري چترين تان سولر بليتون لاهي هيٺ رکجن. گهٽ ۾ گهٽ هڪ هفتري جو راشن گهري ضرور رک گهري. رد پجاء لاءِ ڪائيون گڏ ڪري رک گهري. مال/دورن کي متأهين ۽ ڊكيل جڳهه ۾ رک گهري. امڪاني پڏ ڪي منهن ڏيڻ لاءِ محفوظ هندڙ ڏاڻهن وڃڻ گهري.

سگا بدین شاخ جي هنگامي گڏجائي

12 جون 2023 ع تي سگا بدین شاخ پاران ڪاروباري ڪاميٽي جي هنگامي گڏجائي سگيڪريٽري جنل ولی محمد روشن جي هدایتون موحبد سگا آفيس بدین ۾ ڪوئائي وئي. هن گڏجائي ۾ با پير جوائي ايندڙ امڪاني طوفان

رپورت: عبدالکريم سومرو
صدر

جي سلسلي ۾ سائين ڳالهائيندي چيو ته حڪومت سند ۽ بدین انتظاميا هائي الرت جاري ڪري ڇڏيو آهي. ان لاءِ اسان سڀني تي اهو فرض ٿئي توت بدین انتظاميا سان سهڪار ڪريون ته جيئن ڪنهن به اُوندڙ سانجي کان پنهنجي بدین جي ماڻهن جي ڪا واهر ڪري سگهون ۽ اللہ تعاليٰ کان خصوصي دعائون گهرندا رهون ته اللہ تعاليٰ اسان جي پياري سند ڪي حفظ و امان ۾ رکي. گڏجائي جي صدارت عبدالکريم سومرو صدر سگا بدین شاخ ڪئي. جنهن ته ڪارروائي فيض محمد اڀرو جنل سگيڪريٽري سگا بدین شاخ هلاهي.

سگا شاھپور چاڪر شاخ جي هنگامي گڏجائي

پاڻي ۽ انهن جي ڪاڌ خوراڪ مهيا ڪرڻ لاءِ سهڪار ڪرڻ جي گهر ڪئي. ان سان گڏ شهري جي مين اسڪولون جي اڳوائڻ کي پڻ گذارش ڪئي ته اهي پڻ موجوده موسيياتي صورتحال پر پنهنجون اسڪولون کي پناهه وندڙن لاءِ تيار رکي ڪين ضروري سهولتون مهيا ڪرڻ لاءِ حڪمت جوڙين. ان کان علاوه اهي ساڳيون گذارشون شهر جي مخير ماڻهن کي پڻ ڪيون آهن. هنگامي اجلاس ۾ سگا شاھپور چاڪر شاخ جي جنل سڀڪريٽري عبدالحميد ڏاهري، نائب صدر آفتاب حسین ملاح، عطا الله انت، محمد علي پله، يار محمد سومرو سميت سگا شاھپور چاڪر شاخ جي ڪافي ميمبرن شرڪت ڪري موجوده صورتحال کي منهن ڏڀڻ لاءِ هر ممڪن ساٿ ڏڀڻ جي ڀقيين ڌيانى ڪراين.

سگا شاھپور چاڪر شاخ جي ساٿين جو موجوده موسيياتي الرس بابت هنگامي اجلاس 12 جون 2023 ع تي پروفيسر عبدالحميد ڏاهري هائوس تي ٿي گذريو موسييات کاتي پاران ساحلي پتي سميت سموری سند کي جاري ٿيل خطوناڪ ساموندي طوفان ۽ برساتن جي الٽ جاري ڪرڻ کانپوءهولي محمد روشن سڀڪريٽري جنل جي هدایتن تحت سگا شاھپور چاڪر شاخ جي ساٿين جوهڪ هنگامي اجلاس ڪوئائي موجوده موسيياتي الرس بابت حال احوال ڪيو ويو جنهن ۾ اهو منصوبو جوڙيو ويو ته جيڪڏهن ايندڙ خطوناڪ طوفان ۽ برسات سبب خدا ن خواسته ڪا

پوريٽ: عبدالحميد ڏاهري
جنل سڀڪريٽري

تباهي اچي ٿي ته ان صورتحال ۾ سگا شاھپور چاڪر شاخ جا رضاڪار پنهنجون خدمتون سرانجام ڏيڻ لاءِ تيار هندا ۽ هن سموری صورتحال کي نظره رکندي شهر جي تائون آفيسر سميت ضلع جي مختلف با اعليٽ آفيسرن کي خط وڪتابت ڪري گهربل امدادي سامان مهيا ڪرڻ جي گهر ڪئي. شهر جي تائون آفيسر کي شهر جي گترن ۽ ناليين وغيره جي ڪوئائي سميت پاڻي جي نيكالي جا ڪي خاص جوڳا اپا وٺڻ جي گذارش ڪرڻ سان گڏ دڪانن اڳيان لڳل سائين بوره وغيره عارضي طور لهراڻ لاءِ پڻ چيو ته جيئن ڪنهن حادثي کان محفوظ رهي سگهججي ۽ کيس اها ب گذارش ڪئي ته اسڪولون ۾ يا ڪن پين جاين تي پناهه وندڙ متاثر ٿيندڙ خاندانن لاءِ راشن

سگا قاسم آباد شاخ جي هنگامي گڏجائي

- اٿلي دوائين جي موجودگي کي اڳوائڻي ڀقييني بثائيجي. ان گڏجائي ۾ شاخ جاساتي نائب صدر افتخار الحق، جوايش سڀڪريٽري نور محمد درس، اطلاعات سڀڪريٽري سيد وسماير علي شاه نقوي ۽ ڪاروباري ڪاميٽي رکن محمد سليم ڪوري جو شرڪت ڪئي.

12 جون 2023 ع تي سگا قاسم آباد شاخ جي عهديدارن ولی محمد روشن سڀڪريٽري جنل طوفان مليل هدایتن موجب ساموندي طوفان بابت هڪ هنگامي گڏجائي ٿي گذريو. جنهن ۾ مرڪزني وائيس چيئرپرسن پروفيسر خالد حسين چنا جي موجودگي ۾ سڀني ساٿين مختلف تجويزن سميت صلاح مشورا ڏتا. گڏجائي جي صدارت قاسمر رپوريٽ: داڪٽ آفتاب احمد چانڊيو
آباد شاخ جي صدر نديراٽ هنگوري جنل سڀڪريٽري ۽ ڪاروائي جنل سڀڪريٽري پروفيسر داڪٽ آفتاب احمد چانڊيو هلاڻي. جنهن ۾ سڀني ساٿين جي متفقہ راءِ سان هيٺ ڏڻ تجويزن جو فيصلو ڪيو ويو

- سگا قاسم آباد شاخ جا ساتي تازي مها ٻوڏ جي آفت جي موقععي تي جيڪو خدمت ڪرڻ وارو مظاھرو ڪيو هوا ڪنهن کان لکيل نه آهي. هن مهل به خدان ڪري اگر ڪا هئي آفت دربيش ٿئي ٿي ته ان کي منهن ڏيڻ لاءِ اسان سڀ تيار آهيون.

- قاسمر آباد ۽ ان جي آسياس واريون شاخون اگر گڏ ٿي ڪري هڪ سگا ڊزاستر مينيجمينٽ جي نالي سان ڪا ڪاميٽي جوڙي وڃي يا سگا جي نالي سان قاسم آباد يا وري حيدرآباد ۾ ان وقت ٽينٽ ڪيمپ جو انقعاد ڪري ته سگا مرڪز جي تعاون سان اسان سڀ بهتر خدمتون سرانجام ڏئي سگهنداسين.

- اها ڪاميٽي شاخن جي جنل سڀڪريٽري ۽ صدر ميمبرن تي مشتمل هجڻ كپي.

- وڌيڪ اهوبه فيصلو ڪيو ويو ڪيمپ لاءِ جڳههه ۾ متاثرين جا ڦانگ اگر گڏ ڪري مرڪڏا نهن موڪليا ويندا تجيئن بهتر طريقي سان تياري ڪري سگهججي

سگا عرس سومرو شاخ جي هنگامي گڏجائي

سند جي ساموندي ڪناري وارن علاقئن ۾ ساموندي طوفان جي پيش نظر سگا عرس سومرو شاخ جي هنگامي گڏجائي 12 جون 2023 ع تي گذريو. اها گڏجائي ولبي محمد روشن سڀڪريٽري جنل جي هدایتن تحت ڪوئائي وئي. جنهن ۾ طئه ڪيو ويو ته ميمبر اجتماعي توري انفرادي طور پوريٽ: منور علي سومرو پنهنجي پهچ وارن علاقئن ۾ طوفان جي تباهي صدر

- اها ڪاميٽي شاخن جي جنل سڀڪريٽري ۽ صدر ميمبرن تي مشتمل هجڻ
- وڌيڪ اهوبه فيصلو ڪيو ويو ڪيمپ لاءِ جڳههه ۾ متاثرين جا ڦانگ اگر گڏ ڪري مرڪڏا نهن موڪليا ويندا تجيئن بهتر طريقي سان تياري ڪري سگهججي

سگا سچل ڳوٽ شاخ جي هنگامي گڏجائي

- طوفان ۽ برسات کان اڳ يا پوءِ جيڪڻهن لڌيندڙ خاندان کي ترت کاد خوارا ۽ ٻي سامان جي ضرورت پئي ته حڪومت ۽ شاخن کي انهن جي نشاندههي ڪري مدد لاءِ جئڻجي.
- ڪراچي جي بهاراڙين سان گڏٿئي، بدین، سجاول ۽ ٻين ضلعن جي شهرن ۾ طوفان کان اڳ سڀوريج ۽ نالن جي صفائڻي ۽ مين هولن جي ڏکن لاءِ انتظاميا سان رابطو ڪجي ته جيئن ڪوحاڻي نقصان نه ٿئي.
- هر شاخ بشمول سگا مرڪز کي اڳوٽ منصوباندي ڪرڻ گهرجي ته نقصان سبب يا وڌي برساتن سبب علاقئن ۽ شهن ۾ ميديڪل ريليف ڪيمپون قائم ڪجن ان لاءِ رقم ۽ دوائين جي فراهمي بابت اڳ ئي منصوباندي ضروري آهي.
- حالتون خراب ٿيڻ جي صورت ۾ اهي شاخون جيڪي محفوظ هجن سي مقامي شاخن يا مرڪز کي راشن يا دوائين ۽ سامان جي ترسيل ۾ مدد ڪن.
- پراڻين، پيل ۽ بهنڌن عمارتن جي نشاندههي ڪري انتظاميا کان اهي خالي ڪرايون وڃن.
- ملاحن کي هن وقت راشن ۽ سامان جي اڳوٽ ئي ضرورت آهي چوٽه اهي بيوروز گار ۽ بي گهرئي چڪا آهن، ان سلسلن ۾ حڪومت سان رابطو ڪيو جي.
- سگا جي سيني ميمبرن کي اڳوٽ ئي خط يا سوشل ميديا پيغامن ذريعي مدد لاءِ تيارهڻ جي مهم هلاڻجي.

سگا دڙو شاخ پاران ڪئمپ جو دورو

16 جون 2023 عتي سگا دڙو شاخ پاران سجاول ضليعي جي ڊگري ڪاليج سجاول ۽ هاءِ اسڪول دڙو جي پائپر جواءِ طوفان جي متاثرين ڪئمپ جو دورو ڪري، انهن ۾ پائڻي ۽ بسڪيت تقسيم ڪيا ويا. ماڻهن جي ويچار موجب رپورت: ذوالفقار علي حسين ميمڻ ڪجهه ماڻهن کي سڀ ڪجهه ۽ ڪن ڪري وري ڪجهه به نه ملي رهيو آهي.

اڪثر راءِ موجب ماڻهن جو چوٽه هوت پائي صاف ڪونهي، بات رونم کي تالال ڳل آهن، تريالن ۽ ضروري سامان جي به ڪمي آهي، جنهن ڪري عورتون، پاريءِ مرد سڀ پريشان آهن، سگا دڙو شاخ جي چار رکني ڪاميٽي جنرل سيڪريٽري عرس اوٺو فاؤنڊر ميمبر غلام مصطفى مگسي، دلدار شيخ ۽ يوسف پتو شامل هئا.

سگا سچل ڳوٽ شاخ جي ڪاروري ڪاميٽي جي هنگامي گڏجائي 13 جون 2023 عتي شام جو سايدي ستين وڳي صدر علي اڪبر مغيري جي صدارت ۾ سگا آفيس روشن تارا السڪول سچل ڳوٽ ۾ ٿي، گڏجائي، جي ڪارائي جنرل سيڪريٽري محمد سليمان وسان ھاڻي، گڏجائي، ڏاڪٽر عبدالحفيظ لغاري فناسن سيڪريٽري، ثناء اللہ راجه

رپورت: محمد سليمان وسان جنرل سيڪريٽري جنرل سيڪريٽري وسان ميمبر بيري اير سٽ، ڪرم الاهي چنا

ميمبر بيري اير سٽ، صاحبٽنوار باب ميمبر بيري اير سٽ، نعيم احمد ميمڻ ميمبر بيري اير سٽ شريڪ ٿيا جنرل سيڪريٽري پاران ساين ڪي پڏايو ويو ٿو هن هنگامي گڏجائي، جو مقصود سند جي سامونابي ڪارنار واري پتي، ڪي طوفان ۽ برساتن سبب ٿيندڙ خطرن کان اڳ يا پوءِ ڪھڙا ترت اپاءِ وٺن آهي، ان سلسلي ۾ سيڪريٽري جنرل ولی محمد روشن پاران موڪليل خط پڻ گڏجائي ۾ پڙھيو ويو هن گڏجائي هر ڳلتني ڏيڪاري وئي ته جيڪڻهن سامونابي طوفان جي شدت تيز رهي ته ڏوٽ نقصان ٿي سگهي ٿو، هر چئين حالتن ۾ هنگامي اپاءِ پڻ ڏكيا ٿي پوندا آهن ساين ٻاران هيٺيون صلاحون، رايا ۽ تجويزون ڏييون ويو:

• سگا مرڪز کي ترت هڪ هنگامي سيل قائم ڪرڻ گهرجي ۽ سامونابي طوفان ۽ برسات جي خطري هيٺ ايندڙ علاقئن جي انتظامي، حڪومتي عهديدارن، علاقئن جي ساڄاڻ وندن، سگا جي اٿان جي مقامي شاخن جا نمبر ڏنما وجن ته جيئن ڪنهن به صورتحال ۾ اهي سگا مرڪزان رابطو ڪن ته انهن جي مدد ڪري سگهجي.

• سگا مرڪز کي شاخن جي رهمنائي ڪرڻ گهرجي ۽ شاخ جي صدرن ۽ جنرل سيڪريٽرين کي پنهنجا وانس اڀ جا بابدشت نمبر پڻ مرڪز سان شئر ڪرڻ گهرجن.

• سوشن ميديا ذريعي ماڻهن کي حفاظتي هنڌن تي منتقل ڪرڻ لاءِ راضي ڪجي، مقامي انتظامي آفيسن جيئن ايدمنستريٽر ڦي پتي ڪمشنر سان رابطو ۽ انهن جا نمبر مقامي شاخن سان شئر ڪرڻ ته جيئن انهن کي مدد لاءِ اطلاع ڏئي سگهجي.

• انتظاميا سان گڏ ماڻهن کي خطري واري علاقئن مان باهه ٿاڻ لاءِ ڪوشون وڃن.

سگا دڙو شاخ جي هنگامي گڏجائي

سگا دڙو شاخ جي هنگامي گڏجائي 15 جون 2023 عتي ڳوٽ اوٺا ۾ ٿي گذر، جنهن هر طوفان ۽ برساتن جي تباه ڪارين تي ويچاريو ويو ۽ فيصلو ڪيو ويو ته ضليعي سجاول تي ڪيمپن جو دورو ڪري رپورت: ذوالفقار علي حسين ميمڻ پنهجي طوفان پائي بسڪيت ۽ رقى ڪارئي صدر، فيصلو ڪيو ويو گڏجائي هر سگا دڙو شاخ جي صدر ذوالفقار علي ميمڻ، عرس اوٺو درهابيو ويندو، ڏقيڪ مرڪز کان مدد وٺن جو پڻ فيصلو ڪيو ويو گڏجائي هر سگا دڙو شاخ جي صدر ذوالفقار علي ميمڻ، عرس اوٺو دلدار علي شيخ، مرتضي اوشي يوسف پتو، يوسف ميمڻ، عمر ڪانڌڙ، عاشق علي ڪانڌڙ، یعقوب ميمڻ، رفيق سولنگي، رفع رضا پتو، پين شركت ڪئي.

سگا کيبر شاخ جي هنگامي گڏجائي

12 جون 2023 ع تي سگا کيبر شاخ جي هنگامي گڏجائي ولی محمد روشن سڀڪريٽري جنل جي هدايتن تي کيبر ٿي گذري. ان گڏجائي ۾ اهو فيصلو ڪيو ويوه سند ۾ ايندڙ ساموندي طوفان جي خطرن کان سوشن ميدبيا ذريعي سگا کيبر

شاخ جاسائي علاقتي جي عوام کي وقت بوقت آگاهي ڏيندا. علاقتي جي رپورت: اعجاز علي شهوك صدر

سياسي، سماجي ۽ صحافتی حلقن سان گنجي ساموندي طوفان کان احتياطي تدبيرن باست آگاهي ڏني ويندي. خدا ن خواست جي گذهن ڪونقصان ٿيوهه انجام امار سومرو محمد اسماعيل، عبدالعزيز شهوك ۽ گيان چند شرکت ڪئي.

سگا ملير شاخ جي هنگامي گڏجائي

سگا ملير شاخ جي آن لاتين هنگامي گڏجائي 14 جون 2023 ع تي ڪونائي وئي. هن گڏجائي ۾ سڀڪريٽري جنل ولی محمد روشن جي ڏنل هدايتن مطابق امڪاني ساموندي طوفان جي تباھڪارين متعلق آگاهي ڏني وئي. طوفان جي حالت دوران امڪاني نقصان جي حفاظتني اباء وٺڻ جي تدبيرن تي غور

رپورت: گل بيگ مغيري صدر

لاء ڪين بسڪيت وئي متاثرن تائين پهچائڻ جو بندوبست ڪيو وڃي ۽ لڳاپيل سرڪاري ادارن سان پڻ خط و ڪتابت ڪري، متاثرن جي سهائتا ڪجي. آن لاتين گڏجائي ۾ سگا ملير شاخ جي گل بيگ بلوج صدن نديز احمد ميمڻ نائب صدر مرشد عالي لاڪو جنل سڀڪريٽري، غلام حسين بلوج ميمبر مرڪري ڪاروباري ڪاميٽي، ميمبر ڪاروباري ڪاميٽي جي بشير احمد ميمڻ، رياض عالي خاصخيٽلي ۽ لعل محمد پنهور شرکت ڪري پنهنجون قيمتي تجويزون پيش ڪيون.

ڪيو ويو ان كان علاوه امڪاني نقصان ٿيڻ جي حالت هر متاثرن جي سهائتا جي لاء ڪھڙا وسيلا ڪتب آندا وحن. گڏجائي ۾ پڻ فيصلو ڪيو ويوهه امڪاني نقصان کي مد نظر رکندي مخير ماڻهن سان اڳ ۾ لهه وچڙ ۾ اڄن گهرجي. ان كان علاوه هنگامي صورتحال کي منهں ڏيءِ سگا مرڪز کان پڻ مدد وٺڻ جي لاء سڀڪريٽري جنل سان مسلسل رابطي ۾ رهي آگاهي ڏجي. مليرم لڳل ڪيمين ۾ کاڻ خواراڪ، پارن

سگا ڄامشورو شاخ جي هنگامي گڏجائي

پاڻ پتوڙيو ويندو باخبررهن لاء سوشن ميدبيا جو پيريو فائدو ورتو وڃي ته جيئن وڌيڪ ڏكي صورتحال کان بجي سگهجي.

12 جون 2023 ع تي سگا ڄامشورو شاخ جي ساچين ولی محمد روشن سڀڪريٽري جنل طوفان مليل هدايتن موجب ساموندي طوفان بابت هڪ هنگامي گڏجائي ڪئي. هن گڏجائي ۾ غور و بحث ڪيو ويوهه ڪئي وڃي جنل سڀڪريٽري قائم ڪيوں وڃن ته جيئن عورتن ۽ بارن کي محفوظ ڪري سگهجي. جڏهن ته وس وارن يا سرڪاري جي تعاون سان گاڏين جو بندوبست ڪيو ويندوهه جيئن عوام کي پاڻي وارن علاقن من ترت ڪيدي سگهجي. ڳوٽ وارن سان گڏجائي ڪئي ويندي ته ڪھڙا رستا نکڻ لاء آسان ۽ سولا آهن. جڏهن ته عورتن ۽ پارن کي محفوظ جڳهين تي آڻ لاء

سگا ٿوہر چھو شاخ پاران طوفان جي حوالى سان مختلف گونه جو دورو

سگا ٿوہر چھو شاخ پاران طوفاني برسات جي حوالى سان علي بندر شڪور ڏيندي ديهه لياري. ديهه دايت و ديهه سڌوئي ۽ ديهه ٿوہر چھو جي مختلف گونه جو دوره ڪري، جائز ورتو ويو ان صورتحال تي ماڻهن کي آگاهي ۽ جاڳرنا ڏني وئي. جنهن ۾ ارياب خالد محمود سڀڪريٽري صحت، سگا بدين شاخ جو عبدالڪريم سومرو سگا ٿوہر چھو شاخ جو صدر ملوڪ راهمن، سگا ڏڀلو شاخ جو صدر مجید پسايو سگا ننگريار ڪر جو جنل سڀڪريٽري انور سميجوئي سگا مهيندري جو پار شاخ جو جنل سڀڪريٽري حبيب الله سميجو گهه هئا.

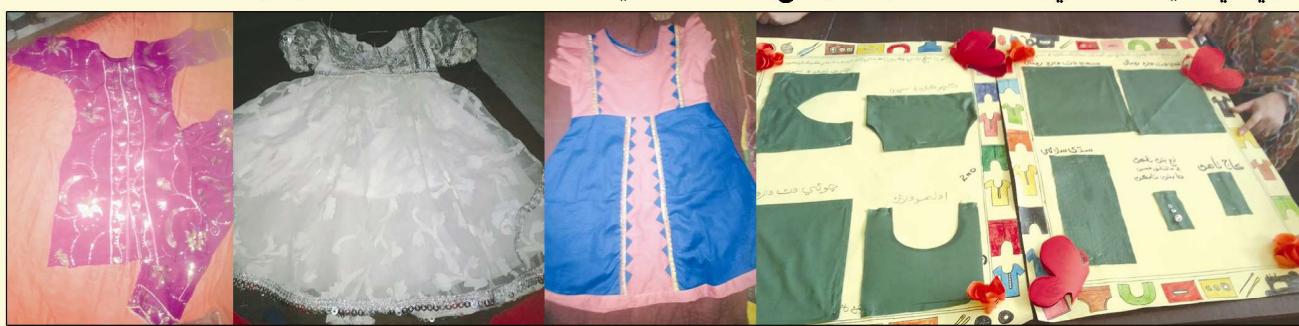
سنڌ گريجوئيٽس ائسوسيٽيشن پاران هلنڊڙ سلاٽي سكٽائي سينٽر

ريپورٽ: قريان علي جي لاءِ هي، فخر جي گالهه آهي ته هن سينٽر تان 54 چوکريون پهرين سلاٽي ڪائني سكٽيري سكٽائي سينٽر وشن تارا اسڪول ميريوٽ خاص ۾ هلنڊڙ آهي ٻن مرحٽ جي شاندار ڪاميابي ڪانپوٽ مهانگائي جي دور ۾ پنهنجي گھر جو خرج هلاٽي رهيوں آهن هي تيون مرحٽ 6 مئي 2023 ع کان شروع ڪيو ويو هن مرحلٽي لاءِ تمام گھٺيون تيون مرحٽ 27 چوکريون آهن هي سينٽر اسان جي شاخ جي نگرانٽي ۾ هلي رهيو آهي، هن سينٽر ذريعي نياٽين کي مفت تربٽ ڏئي رهيا آهي، مون مفت تربٽ سان گدوگه ڪپڙو ريل، دوريون، بکرم، ڪئچيون، سيون، بت، پانکون پڻ ڏيوں وڃن تيون تجئن چوکريون هن سينٽر تان هڪ مڪمل سلاٽي جو

بهترین ماستر تريٽر فوزيه لغاري کي رکيو ويو آهي، جيڪا سگا مرڪز طرفان موکليل ڪورس مطابق سلاٽي جا مختلف مرحلا جن ۾ ڪاچ ناهٽ، اولمو ورائڻ، پائپنگ هٽ، مختلف ڳلن جون ڊرائشون، دريس ميڪنگ، امبريلا فراك، سادو فراك، سادو پاجامو سادو تائوز، شلوار جون مختلف ڊرائشون وغيري سڀئي تربٽ وار سكٽاري رهيءَ ۽ شاگردياڻين کان هريندرهين ڏينهن تبٽت ورتٽي ويندي آهي، هن سكٽائي سينٽر کي ياقاعده سگا ميريوٽ خاص شاخ جا عهديدار جن ۾ ظفر على پنهور صدر سگا ميريوٽ خاص شاخ، محمد جمن لغاري جنرل سيڪريٽري سگا ميريوٽ خاص شاخ، محمد اشرف خادر ميمبر مرڪزى ڪاريواري ڪاميٽي ۽ ان كان علاوه ڪاريواري ڪاميٽي جاميمير درو ڪندا هندا آهن ماستر تريٽر فوزيه لغاري ٿورٽي وقت ۾ نياٽين تي تمام گھٽي محنت ڪئي آهي جيڪا ساراه جو گي آهي، دوري دران ظفر على پنهور صدر سگا ميريوٽ خاص شاخ چيو ته اسان

سلائي سكائي سينتر (مرحلو-2) جي سرييفكيت ورهائڻ جي تقريب

سگا مرڪز پاران سگا ميريور خاص شاخ جي سهڪار سان هلنڊر سلائي سكائي لاءِ سگا هر دور هر جا کوڙيندي آهي ۽ هاثي به جا کوڙيندي رهندي. هنن جي سكيا سينتر جي پئين مرحلو ۾ سكيا حاصل ڪندڙ چوکرين لاءِ سرييفكيت ورهائڻ وسلي عورتن کي معاشي ۾ ڪارائتو شهري بنائي لاءِ اسان وڌ کان وڌ ڪوشش جي تقريب 20 جون 2023ء تي روشن تارا اسڪول ميريور خاص ريووت: قريان علي ڪنداسين. انهيءَ کان علاوه اسان وڌ تمار گھڻيون نيازيين جون درخواستون پهتل آهن آهستي آهستي انشاء الله سپني نيازيين کي هن سينتر مان فائدو ڏياريندا سين.

جي تقريب 20 جون 2023ء تي روشن تارا اسڪول ميريور خاص ايدمن سگا ميريور خاص شاخ ڪئي. جنهن ته ڪارروائي جمن علي لغاري جنل سيكريتي سگا ميريور خاص هائي. ان کان علاوه سگا ميريور خاص شاخ ان بعد پئي مرحلو جي چوکرين کي سرييفكيت ڏنا ويا جن ۾ ثمينه زال على

جي عهديدارن، ميمبرن ۽ روشن تارا اسڪولن جي مئنجمينت ڪاميٽي ۽ شاڪردن وڌي تعداد هر شركت ڪئي. ان موقعى تي ظفر علي پنهور صدر سگا ميريور خاص شاخ پنهنجي خيان جواظهار ڪندى چيوهه اسان کي خوشى تي آهي ته پهرين مرحلو جي ڪاميابي کان پوءِ اسان پيو مرحلو 7 نومبر 2022ء کان شروع ڪيو جيڪو 7 جنوري 2023ء تي پورو ٿيو جنهن مان 27 چوکرين پهرين مرحلو ۽ پئين مرحلو ۾ پئ 27 چوکرين مڪمل ڪنائي سكيا حاصل ڪئي آهي هائي هي چوکريون پنهنجي گهرن ۾ روزگار ڪري سگهن ٿيون ۽ هن مهانگائي جي طوفان کي منهن ڏئي سگهن. جيڪا اسان جي لاءِ فخر جهڙي ڳالهه آهي. پنهنجي زندگي بنا ڪنهن محتاجي جي گذاري سگهن ٿيون ۽ ان کان علاوه پنهنجي گهراندر نندڙو بوتيڪ کولي پنهنجو ڪاروبار شروع ڪري سگهن ٿيون. هن وڌيڪ چيوهه عورت کي جائز مقام ڏيارن

سگا کاچو شاخ پاران برسات متاثرن ۾ ٿینتن جي ورهاست

سگا کاچو شاخ پاران سپا کان پھرین کاچو جي مسکین رپورت: غیاث الدین شاھائی
شاھائی ۽ اطلاعات سیکریٹری عباس جنگوائی پاران ڪئی
ورهاست واری تقریب ۾ سگا جي مرکزی سیکریٹری تافت
شہاب الدین شاھائی، سگا خدا آباد شاخ جي صدر خالد جميل پندے سگا پان
کاچو شاخ جي صدر غیاث الدین شاھائی پڻ مرکزی اڳواڻ ۽ سگا کاچو
سید آباد شاخ جي صدر شمس الدین شاھ شرکت ڪئي. جڏهن ته ان جي
شاخ جي سائين سان گڏ خدمتون ڏنيون.

صدر

سگا دولتپور شاخ پاران ڪئمپ ۾ ڪم ڪندڙ شخصیتین جي مان ۾ آجیاڻو

3 جنوری 2023 ع تي 5:00 وڳي شام جو تاج محل شادي هال دولتپور ۾ غلام شبير عباسي، محمد عثمان عباسي، محمد نواز جانديو ساجد عالي پند، سگا دولتپور شاخ جي سائين پاران 2 ۽ 3 بسمبر 2022 ع تي لکنڊڙ مفت اکين مسروپ ٻڙو، پيار علي کوک سميت سگا دولتپور شاخ جي عهديدارن ۽ ميمبرن جي ڪئمپ ۾ ڪم ڪندڙ ۽ تعاون ڪندڙ شخصیتین ۽ ادارن پڻ شركت ڪئي، پروگرام آرگائيز ڪندڙ دوستن ۾ ڄام رپورت: جاوید علي انتر جاوید انتر سليم رضا سولنكى، عبدالرشيد ڏاهري، محمد سليمريکترانک ميديا جي مان ۾ آجياوڻو ۽ جنهن ۾ انهن صدر انت، شاهنوازان، قربان علي ملاح، شوكت علي ملاح ۽ محمد دوستن کي ڪتابن ۽ گلن جاتھفا ڏنا ويا ۽ رضاكارن کي سرتيف ڪيت ڏنا ويا. مقررين ڳالهائيندي اهو چيوت جيڪر تعاون ڪندڙ مالي سهڪار مهمنان ۾ روشن علي سومرو، علي نواز راجپن، رياض علي ملاح، غلام مصطفىٰ دولتپور شاخ جس لهڻي جواهڙو پروگرام ڪري انهن جي دلين ۾ جاء ٺاهي آهي.

صدر

سگا پات شريف شاخ پاران ليڪ، آرٽست ۽ سماجي اڳواڻ محمد بچل ڪلهوڙي جي سالگره تقریب

سگا جو بنیادي 7 جنوری 2023 ع تي سگا پات شريف شاخ پاران نامياري ليڪ، آرٽست ۽ سماجي اڳواڻ محمد بچل ڪلهوڙي جي سالگره تقریب ڪونائي وئي. جنهن ۾ سگا پات شريف شاخ جي سائين صدر گلزار ڪلهوڙو سيد حمال شاه، شاهد حسين ميمڻ، راجا درويش عباسي، سيد شهزادو شاه، اظهار علي رپورت: محمد زمان سومرو ڪلهوڙو، باڪر زيرجن، سعيد الرحمن جنل سیکریتري عباسي، شاهزيب، غفار ڪلهوڙو ۽ پين شركت ڪئي ۽ سالگره جو ڪي گنجي ڪاتيو ان موقععي تي محمد بچل ڪلهوڙو کي دوستن طفان مبارڪن سان گڏ گلن جا هار، اجرڪ ۽ بآ تحفنا ڏنا ويا. سگا پات شريف شاخ جي صدر گلزار ڪلهوڙي، محمد زمان سومري ۽ سيد حمال شاه چيوت محمد بچل گهڻ پاسائتي شخصيت آهي. هن تي قدرت جي وڌي مهريان آجو هڪئي وقت هي سٺوليڪ، بهترین ارٽست ۽

سماجي

ڪري

سنو

ساماجي

رضاكار

اهي.

آخر ۾

محمد

بچل

ڪلهوڙي

سيني

آيل

دوستن

جو

شكريادا

ڪيو

۽ چيو

تے اچ

مان

جو

ڪجهه

اهيان

پنهنجي

والدين

جي

دعائين

۽ سنن

مخالص

دوستن

جي

ڪري

سگا ڪراچي شاخ طرفان پروفيسرا عجاز قريشي جي سالگره تقريب

سگا ڪراچي شاخ پاران 3 جنوري 2023ع تي سند جي رپورت: غلام اکبر ملڪ تحریکي شخصیت لیک، محقق ۽ ادیب پروفیسر اعجاز حنزل سیکریتري کي گلستانه ڏنڌ شپیراحمد میمڻ دوتي سیکریتري جنزل رسوس سینٹر ۾ منعقد ٿي. تقریب کي مسعود نوراني ڊاڪټر ڪریم خواجاه، اجرڪ جو تحفوندو سگا ڪراچي شاخ طرفان اشرف علي ڪهاڙ صدر ۽ غلام اکبر ملڪ جنزل سیکریتري پروفیسر جي سماجي خدمتن ۽ تعليمي خدمتن کي ساراهيندي ايواره، گلستانه اجرڪ پيش ڪيا ۽ ڪيڪ ڪاتيو ويو ڪافي دوستن اعجاز صاحب جي ڪيرڻ ۽ تارخي خدمتن کي ساراهيني ويو سائين جي عمر دراز ۽ صحت لاءِ دعائون ڪيون.

سگا ڪل شاخ پاران لوڪ فنڪار مرحوم جلال چاندبيو جي 22 هيٺين ورسی تقریب

تینڊڙ سائين ثقافت کاتي سند طرفان جلال چاندبيو جي ورسی نه ملهاڻ تي افسوس جواڻهار ڪندي چيوته ثقافت کاتي کي گهري ته جلال چاندبيو جي سرکاري طور هر سال ورسی سندس آخری آرامگاه ڦل شهري ملهاڻي وڃي.

10 جنوري 2023ع يڪاري ۽ چپڙي جي بيتاچ بادشاهه لوڪ فنڪار مرحوم جلال چاندبيو جي 22 هيٺين ورسی سگا ڪل شاخ، جلال چاندبيو جي فرزندن ۽ شاگرد فنڪارن ۽ مداهن طرفان سندس آخری آرامگاه ڦل شهري سادگي سان ملهاڻي رپورت: محمد خالد ميمڻ وئي. پروفيسرا بخش علي چاندبيو اڳوڻو ميمڻ صدر ڪاروباري ڪاميٽي، خالد

ملح، سيد اسلم شاه، انيس الرحمن، رياض چاندبيو معشوق جلال چاندبيو عبدالڪريم عزيز الله شاه قلندر، جلال ڈلبن جلال چاندبيو مزار تي چادر چاڙهه گلن جي سمون ۽ سندس مداخ سيد خدا ڏتو شاه سندس مزار تي چادر چاڙهه گلن جي ورکا ڪئي. ان موقععي تي جلال چاندبيو جي ايشال ثواب لاءِ دعائون گھريون ويون جنهن ته فنڪارن صوفوي ڪلام ڳائي کيس پيٽا پيش ڪئي. ورسی ۾ شريڪ

سگا گهوتکي شاخ جي ڪاروباري ڪاميٽي جي گڏجاڻي

جي چبر لڳائي وئي آهي جنهن ته سجل ۽ سامي بلاڪ جي گرائونڊ ۾ اعليٰ ڪوالتي جي تائييل جي تتصيب جو ڪمر جاري آهي جيڪو جنوري 2023ع جي آخر تائين تكميل کي پهجندو، جنهن بعد سامي بلاڪ جي فست ڦلور جو افتتاح ڪرايو ويندو.

* هڪ هفتني اندر گرم ڪپن ۽ بسترن جوبندويست ڪري سخت گهرائي مسکين ماڻهن ۾ تقسيم ڪيا ويندا. جنهن لاءِ سوندي وارن ماڻهن کي سهاڻت جي گذارش ڪئي وئي.

* شاخ جي نائب صدر ڊاڪټر محمد نواز ڪلوڙ جي صحت ۽ سماجي شعبي ۾ ڪيل خدمتن جي مجا تطوري ڪيس سال جي بهترин ورڪ طور نامزد ڪندي کيس ايواره ڏياره لاءِ سندس نالو سگا مرڪز کي موڪل ڇو فيصلو ڪيو ويو.

* ڊاڪټر محمد نواز ڪلوڙ جي رٿ تي شاخ طرفان انڊونمنت فنڊ جي قيام جو فيصلو ڪيو ويو جنهن ۾ سهڪاري سائين جي مالي سهڪار سان هرمهيني 50 هزار روپيا جمع ڪرايا ويندا ته جيئن هنگامي حالتن ۽ قدرتني آفتنهن جي شڪار مسکين ۽ بي سهارا ماڻهن جي ابتدائي طور سهاڻتا ڪري سگهجي.

15 جنوري 2023ع تي سگا گهوتکي شاخ جي ڪاروباري ڪاميٽي جي گڏجاڻي جو اجلاس زير صدارت آغا محمد بلاول پناڻ صدر سگا گهوتکي شاخ جي آيس گهوتکي ۾ ٿي گهري جنهن ۾ ڊاڪټر محمد نواز ڪلوڙ نائب صدر، عبدالرئوف دايو جنزل سیکریتري، سيد اقرار حسين شاه جوانشت سیکریتري، پروفيسرو حيش ڪمار ماليات سیکریتري، اياز لطيف دايو اطلاعات سیکریتري، ميمبر ڪاروباري ڪاميٽي ۾ منظور احمد خان گهوت.

استاد سيد جمال شاه، حقنواز سومرو ارشد عزيز ڪولاچي سیکریتري هيلٽ ڪاميٽي رپورت: عبدالرئوف دايو جنزل سیکریتري، گڏجاڻي ۾ شريڪ سمورن سائين جي رايين ۽ تجويزن جي روشنی ۾ هينيان فيصلا ڪيا ويا:

* فيبروري 2023ع جي آخر ۾ هفتني ۾ مفت جنزل ميديڪل ڪئمپ هڻ جو فيصلو ڪيو ويو.

* اجلاس ۾ پڏايو ويو ته روشن تارا السکول گهوتکي جي سامي بلاڪ جي بهرين فلور جي ڪري تكميل بعد پتائي بلاڪ جي اڳر اعليٰ ڪوالتي

سگا پاٹ شریف شاخ ۽ علام آء. آء قاضی گورنمنٹ بوائز جي شاگردن جي
گڏيل سهڪارسان ڪلاس فيلوز پارٽي، مج ڪچھري ۽ محفل موسيقى

15 جنوری 2023ء تی سکاپات شریف شاخ ۽ علامہ آءے آءے رپورت: محمد زمان سومرو کافی استاد الیکشن جي دیوپن ۾ مصروفیتن سبب نه
جنل سیکریتري پهچی سگھیا، آءے بر تائیرشیٹ بعد حیدرآباد شفت ٿیس پر
هنن جي سکھتی وئی آئي، ان موقعی تی هنن شاگردن جي استاد نامیاري
لیکڪ ۽ سکاپات شریف شاخ جي صدر گزار ڪلهوڙي چيو، ته اج شاگردن
جي محبتن کي ڏستنلي خوشی تي ۽ پين شاگردن کي به اها صلاح ڏيندنس
اهري پيار ۽ پريت جا ميزاڪا ٿيڻ گهريخون ۽ سگاپات شریف شاخ ساڻن هر
قسم جوتعاون ڪندي، هلنڌ تقریب ۾ وڏو مج پاريو ويو راڳ رنگ جي
پاس ڪندڙ ڪلاس فيلوز شاگردن جي لاڳ سياري جي سرد رات ۾ ٿيل شاندار
مج ڪجهري ۽ راڳ رنگ جي محفل ٿي گذري، جنهن ۾ نوحانن جي
تهڪڙن سان ماحمل خوشگوارتی ويو هي محبتني مير حبيب بينڪ دادو
شارخ جي مئيجر شاهنواز برهماڻي جي ميزاني ۾ سندس اباتي گوٽ پات
شریف واري رهائش گاهه تي ٿيو شاگردن پنهنجونندیڻ ياد ڪيو ۽ هڪ بهي

محفل یه سید فدا حسین شاه پنهنجي سريلي او زير گيت، غزل یه کافيون
کلام گائي محفل کي پرونق بنائي چديو جدھن ته نامور راگي استاد خادم
حسين سولنكى صوفيانا بول گائي داد وصول گيو. جدھن ته شاگردن جي
فرمايشن تي استاد بخاري یه بين شاعرن جا بول بذايا. چرجن یوگن یه
پنهنجي کلاس فيلوز هك بشي کي بخش نه کيو یه خوب کلايو شاهنواز
برهمائي پاران مهمانن لاء مختلف ذاتقيدار طعامن سان تيار تيل دنر کرايو یه
چانه جودر هليو. هن پروقار تقرب یه شركت کندز شاگردن یه سيد حبيب
شاه، سيد فدا حسین شاه، مخدوم عرفان الحق صديقي، شاهنواز برهمائي،
مختيار علي گلال، نظير احمد چانديو امير علي ملاح، اصغر علي گلال، اسلم
علي ملاح، بشير احمد گلال، صالح عباسى، منظور خاصخيلي، اختيار علي
مللاح، اکبر علي گلال، رياض علي عباسى، صداقت حسین چنا، ممتاز علي
مللاح، خيرالدين خاصخيلي، ابویکر چنا، منیر چانديو، ممتاز علي پتي یه غفار
کلهوتو شامل هئا.

سان کوڑ ساریون گالهیون کیون۔ کیترن ئی شاگردن مئرک پاس کرڑ
بعد 26 سالان جي دگھی عرصی بعد هڪ بئی کي پاڻ ۾ هڪ هند گڏ کيو
ئ سندن چوڻ هو ته اسان کي ملائڻ ۾ سوشل ميديا جو وڏو هت آهي ۽ هائي
واتس ايس گروپ تي ڪجهري ڪري هڪ بئی کان حال احوال وٺندا آهيون.
تقريب جي ڪاروانئي ڪامريڊ اسلم ملاح تامار بهتر نموني هلائي ۽ سڀ کان
پهرين هن تقريب جي آرگائيزير ۽ سگا پات شريف شاخ جي تاحيات ميمبر
شاهنواز برهماڻي کي آجيائي لاءِ گهرابيو شاهنواز برهماڻي سمورن مهمانن
جو شڪريوادا ڪيو ۽ چيوت هڪ دگھي عرصي کان بوء ڪلاسي دوستن سان
رايو طبعاً ٿيو ۽ منهنجي خواهش هئي ته پنهنجي سڀني ڪلاسين کي ڳوٹ
ه گڏ ڪري خوب ڪجهري ڪجي ۽ اهاخواهش سگا پات شريف شاخ جي
سهڪارسان اچ پوري تي. ان موقععي تي خاص مهمان رئايرد ايج اييس. تي
تيچر سائين ممتاز على سولنگي چيوت هي سڀ شاگرد مون وٽ علامه آء
اعٽ قاضي، گورنمنتنت ٻوائڻ هاً اسڪول پات شريف م ٻڌهيا آهن ۽ هن جو

سگا قاسم آباد شاخ پاران راشن جی ورهاست

ڪٺڪ جي ائي تي مشتمل 40 ٿيلها ميهڙ جي آسپاس پوڏ ۽ برسات
متاثر علاقئن ه متاثرین ه تقسيم ڪيا.

هن ڏکي وقت ۾ مهانگائي ايتري ته وڌي وئي آهي جو هڪ غريب ۽
اڳوچه انسان لاءِ پنهنجي ڏهازيри جي ڪمائي جي پيسن مان پنهنجي
ٻچڙن لاءِ کائڻ جوراڻش وٺڻ به هڪ رپورت: داڪٽ آفتاب احمد چاندبيو
وڌي جدوجهد کان گهٽ نه آهي،
جسل سڀڪريٽري

تي ويو آهي، انهيء سلسلي ۾ 23 جنوري 2023 ع تي سگا قاسم
آباد شاخ جي پليت فارم تان ندي احمد هنگورو صدر ۽ پروفيسير باڪر
آفتبا احمد جاندیو جنرل سڀڪريٽي ذاتي، ڪوشش سان ڀينج ڪلو وارا

سگا جي مرڪزي عهديدارن جو الشمس اسپٽال جو دورو

21 جنوري 2023 ع تي سگا مرڪز جي عهديدارن علي حسين مجيب الله شيخ چيئرمين، مشتاق احمد ڪلهڙو سڀڪريٽري ۽ بروهي چيئرپسن، شهاب الدين شاهائي سڀڪريٽري ثقافت، رپورت: انور علي سياں صدر عبدالطيف ڪريٽيو سڀڪريٽري اطلاعات، نور محمد سياں مستقبل بايت تفصيلي جان ڏني ۽ اسپٽال جي ضرورتن کان سڀڪريٽري ماليات، عبدالرسول سومرو سابقه وائيس چيئرمين، خادم حسين ڪانڊڙو جنل سڀڪريٽري سگا گلشن حديد شاخ ۽ بين الشمس اسپٽال پهجي، سگا پنواعقل شاخ ۽ وارشن سان دونر الشمس اسپٽال چاچي شمس الدين شيخ جي تعزيت ڪئي، (جنهن پنهنجي سموروي جمع پونجعي انسان ذات جي فلاخ لاءِ سگا تي اعتماد ڪندي نالي ڪري ڇڏي هئي، جيڪو 14 جولائي 2022 ع تي پنهنجي مالڪ حقيقي سان وجي مليو، ان بعد الشمس اسپٽال جو تفصيلي الحال ورتو جيڪو داڪٽ عبدالحليم ميرائي (FRCS, FCPS)، حاجي ويو

سگا دادو شاخ پاران گرم ڪپڙن جي ورهاست

23 جنوري 2023 ع تي سگا دادو شاخ پاران ميمڻ اتحاد دادو ورهايا وبا، ان نيك ڪري ۾ حاجي عزيز الله پنهور رپورت: حاجي عزيز الله پنهور جي تعاون سان برائري اسکول شفيع محمد شاه گوٽ گاري ۾ جنل سڀڪريٽري سان گڏ گلزار علي پر گئي جوائنت سڀڪريٽري ۽ مقصود احمد ميمڻ واهم يوسى يار محمد ڪلهڙو ۾ جوٽين ۽ پنجين درجي جي 50 ميمبر ڪارباري ڪاميٽي حصو ورتو ۽ ميمڻ اتحاد جي اڳواڻ شاگردياڻين ۾ گرم لوئيون/شالون ۽ 300 نديڙن شاگردن ۾ گرم ڪپڙا ۽ سروئير محمد پريل ميمڻ ۽ اسکول استاف پوري تعاون ڪيو

21 جنوري 2023 ع تي انور علي سياں صدر سگا پنواعقل شاخ پاران مخير ماڻهن جي تعاون سان يوسى گزو تعلق خيرپور ناٿن شاه جي برسات ۽ ٻوڏ متاثر ڻ جي لاءِ گرم ڪپڙا، سوڙيون ۽ بيو سامان حيدرآباد مان خريد ڪري موڪليو ويو جيڪو سروي ٿيل متاثر ڻ ۾ ورهايا ويو

25 جنوري 2023 ع تي سگا دادو شاخ، سگا پنواعقل شاخ، سگا گهوٽكى شاخ، سگا خيرپور ناٿن شاه شاخ ۽ مخير ساٽين جي تعاون سان ٻوڏ متاثر گوٽ پيچاھو جي 80 خاندان ۾ ڪوت، سوئيشن سوڙيون ۽ ڪمبيل ورهائيندي.

سگا قاسم آباد شاخ پاران پروفیسر خالد حسین چنا۽ پروفیسر محفوظ چنا جي مان ۾ تقریب

سگا قاسم آباد شاخ
طرفان 29 جنوری
2023ء نی شاخ
جي ڪاروباري
ڪاميٽي ميمبر
پروفيسر محفوظ
حسين چنا جي
ريتائرمينت جي

موقعی تي ۽ پروفيسر خالد حسین چنا جي سگا مرڪز ۾ وائیس چیئرپرسن وجهندڙ سائين مان هڪ آهي، ان سان گڈوگڏ وائیس چیئرپرسن خالد ٿيڻ جي اعزاز ۾ حيدرآباد ڪل ۾ گڏجائي منعقد ٿي. گڏجائي جي حسین چنا پنهنجي نئين ذميوري جي مطلق بذایو ته سگا مرڪز ۾ وائیس ڪاروباري جنل سڀڪريٽري پروفيسر داڪٽ آفتاب احمد چيئرپرسن جي عهدي تي رهنڌ سگا جي 50 سالن جي عمر چاندبي ۾ سڀئي هن کان وڌي عمر وارا سائين رهي چڪا آهن جيڪا پليڪار ڪيو ان موقعی تي سند جي سوڪٽري احرڪ پيئين هڪ اعزاز سان گڏ اهر ذميوري ٻڌ آهي. وڌيڪ وائیس چیئرپرسن، سگا قاسم آباد شاخ جي سڀني سائين کي ڪجهه تجويزن پڻ پيش ڪيون جنهن سان شاخ جي ڪارونهوار هلاڻ ۾ مدد ملندي، انهن ۾ شاخ جي آفيس جو هجھٽ کي يقيني بئائڻ پڻ شامل آهي، هن حاليءٰ نديڪ ٻوڏ ۽ برسات سبب صورتحال ۾ سگا قاسم آباد شاخ جي طرفان متاثرين لاءِ سرگرمين کي پڻ ساراهيو ۽ سگا قاسم آباد شاخ جي سائين جي پڻ همت افزاڻي ڪئي، آخر ٺائي ڪدرافتخارالحق مهر مهمانن جوشکريو ڪرڻ سان گڏجائي جواختام ڪيو آخر ڳروپ ڦوٽو ٻيو جنهن ۾ شاخ جي بين سائين سميت ڪاروباري ڪاميٽي جو ميمبر محمد سليم ڪوري جو اطلاعات سڀڪريٽري سيد وسیم علی شاهن تقوي پڻ موجود هئا.

پروفيسر محفوظ حسین چنا کي صدر نذر احمد هنگورو ۽ پروفيسر خالد حسین چنا کي شاخ جي جنل سڀڪريٽري پروفيسر داڪٽ آفتاب احمد چاندبي ڪان اوڊايو ۽ جنهن ته گلن جو دستو خالد حسین چنا کي نائب صدر افتخارالحق مهر ۽ محفوظ حسین چنا کي جواننت سڀڪريٽري نور محمد درس پيش ڪيو ماليٽ سڀڪريٽري زير احمد شيخ ٻنهي مهمانن کي گلن جا هار پارايو، پروفيسر محفوظ حسین چنا پنهنجي خيان جو اظهار ڪندي پنهنجي سروس وارو سفر مختصر بيان ڪيو جنهن ۾ سائين نصيحت ڪندي بڌايو ته سروس ۾ وقت جي پابندی شامل ڪرڻ سان ئي ڪاميابي آهي، هن وڌيڪ بڌايو ته پاڻ 1992ء ۾ سگا قاسم آباد شاخ جي بنيدار

سگا ڄامشورو شاخ پاران امن و امان جي بگڙيل صورتحال تي امن مارچ

2023ء تي سگا ڄامشورو شاخ پاران ڄامشوري ۾ امن و امان پوليٽ پنهنجي ذميوري پيسن عيوضن لوفرن کي ڏائي چڏي آهي ۽ پاڻ جي بگڙيل صورتحال تي ڄامشورو ۾ وڌندر بدامي قرون ۽ استريت ڪرايٽير پنهنجين ذميوارين کان غافل ٿي شهرين کي لوفرن جي آسرى چڏي ڏنو آهي، جي بدتر صورتحال تي سندبونيورستي ريلوي استيشن کان وٺي ڄامشورو پريس ڪل ٻائين پرامن، امن مارچ جنل سڀڪريٽري سجاد الکشي، داڪٽ هادي بخش بوزار، اين بي ڪوسو، راشد ڪاروباري ماڻهن ۽ زندگي جي مختلف مكتبه فڪريٽي ضلعي انتظاميا کان گهر ڪئي ته ڄامشورو جي ڪو پنجن تعليمي ڀونiorستين جو زاهد مرتضيٽي داريو جو ان موقعی تي سگا جي سرگرم ميمبن روشن برهماڻي، داڪٽ مبارڪ لاشاري، صداقت سمون، ايدبووكيت فهيم نوناري، ڪيو ويو، هن مارچ ۾ به سؤ کان وڌيڪ استادن، شاگردن،

لاڪر، سگا ڄامشورو شاخ جي صدر حافظ الهندو ٽيو ڻو جنل سڀڪريٽري زاهد مرتضيٽي سميٽ سنتي سنگت جي مرڪري آديٽري حيسن سارنگ، ضلعي رابطا سڀڪريٽري دلدار جانوري، نوجوان سنگت جي سروڻ علی قريشي، سندبونيورستي جي ملازمن جي تنظيم جي صدر محمد علی گهانگهرو صحافين رينواز اڀرو، صدر جو ڦيجو عرفان برفت پڻ پنهنجي خيان جواڙهاهار ڪيو، پر زور مطالبو ڪيو ته ڄامشورو کي پرامن شهر بٽايو وڃي ۽ لوفرن ۽ داداگين جي پشت پناهي ختم ڪري انهن کي قانون جي وڪر ۾ آندو وڃي ته جيئن ڄامشوري جارهواسي پنهنجي زندگي پرسڪون گذاري سگهن

سگا خدا آباد شاخ پاران مرحوم نذیر احمد پند، اگوٹو سیکریتی تعلیم سگا جی ورسی تقریب

28 جنوري 2023 ع تي هر سال جيان گرلس هائير سيڪنڊري اسڪول خدا آباد پر سگا جي اڳوڻي سيڪريٽري تعليم مرحوم نذير احمد ڪلهوري پڻ نذری احمد پند جي وينديون. داڪټر گلزار احمد ڪلهوري پڻ نذری احمد پند جي رپورت: خالد جمييل پند جنرل سيڪريٽري شاخ جي دوستن سان روح جو رشتوي هو پاڻ گيتريون ئي راتون ڦلن پر رهيا سندس علاقتي لاءِ ڪيل خدمتون ياد رکيون وينديون.

جون کیل کوششون همیشہ یاد رکیون ویندیوں، شهاب الدین شاھ اُبی
سیکریتی ثقافت چیوتو نذیر احمد پنڈ جو سگا سان چاہ هو سندس سماجی
خدمتن جی کری خدا آباد ۾ مائے بار صحت مرکز قائم ٿيو ۽ خدا آبآ ۾ هاء
اسکول مان هائیر سیکندری اسکول قائم ٿيا. بخش علی چاندی چیو تو
سائین ڪ نظریاتی کارکن هو سندس کوششن سان خدا آباد ۾ ڪیترائی
ادارا قائم ٿيا سکا ڪل شاخ چمتو سائین چوتو سکا ڪل

سگایات شریف شاخیاران شاگردان مر ماسک، صائیث، هیندواش ۽ سینیتائیزر حی و رهاست

31 جنوری 2023ء تی سگا پات شریف شاخ طرفان رپورت: محمد زمان سومرو حبیب اللہ میمٹھ ۽ سندس تیچنگ استاف موجود ۾
جنل سیکریتري سگا پات شریف شاخ جي صدر گلزار ڪلهوڙو، صدام
پات شریف ۾ منستري آف فیدرل ايجوڪيشن اينڊ پروفیشنل تريننگ
حسین چنا، حاڪم علي بنٺ، خادم حسین چنا، شهاب الدين لانگاه،
اظهارعلي ڪلهوڙو، شاهد حسین میمٹھ ۽ وقار علي ڪلهوڙي پنهنجا
طرفان ڪورونا کان بچاء لاءِ ملييل سامان ماسڪ، صابئ، هينڊ واش ۽
سینٽاشرز وغیره شاڳدن ۾ تقسيم ڪيا ويا. ان موقعي، تو، اسڪولن سماجي ڪم سرانجام ڏانا.

سگا خواتين ڪراچي شاخ جي ڪاروباري ڪاميٽي جي گڏجائي

پاران يڪرائے طئي ڪيو ويو ته هن صورتحال ۾ صرف ڪن به پن هنرن جي سکيالاء سگيا جو ڪم شروع ڪيو وجي، انهن پن هنرن لاء پڻ پهريائين سروي ڪيو وجي ۽ ويجهو قائم فيڪترين مان معلومات ووري وجي ته جيئن ڪارائشن هنرن جي شروعات ڪئي وجي ته جيئن ٻوڊ ۽ برسات متأثرین کي انهن ئي فيڪترين ۾ روزگار ملي سگهي.

سگا خواتين ڪراچي شاخ جي ڪاروباري ڪاميٽي جي گڏجائي 20 جنوبي 2023 ع تي ڪراچي ڪلوب جي اينڪسي، ڪراچي، هر منعقد ٿي. جنهن جي صدارت شاخ جي صدر پروفيسر ڊاڪٽر خالدہ سومرو ڀوريٽ: انيتا راج ڪئي جنهن ته ڪاروائي انيتا راج جنرل سينٽري سڀڪريٽري سگا خواتين ڪراچي شاخ جنرل سينٽري هلاڻي، گڏجائي هر ڊاڪٽر موهي راج جواننت سينٽري، رينا ڪماري مالي سينٽري، ارم ڪريشي اطلاعات سينٽري، مرڪز ڪاروباري ڪاميٽي جي ميمبرن پروفيسر ڊاڪٽر رضيه کوک، ڊاڪٽر شبنم ڪريم، شيرين ڪريشي ۽ فريده طاهر شركت ڪئي، گڏجائي هر سگا مرڪز پاران سال جي بهترин ڪارڪردگي، جي ايوارد لاء سگا خواتين ڪراچي شاخ جي ميمبر جي نامزدگي بابت ويچاري ويو ٻوڊ ۽ برسات متأثرين لاء حب جوڪي، دستركت ڪيماري هر لڳ ڪيمپ جي سروي جي ريوت پيش ڪئي وئي جنهن کي ايوان پاران تمام گھڻو ساراهيو ويو ايوان

سگا سچل ڳوٽ شاخ ۽ سچل ڳوٽ ريزيدنس ائسوسيٽيشن پاران تعزيٽي تقریب

5 فيبروي 2023 ع تي سگا سچل ڳوٽ شاخ ۽ سچل ڳوٽ ريزيدنس ائسوسيٽيشن ائسوسيٽيشن پاران شاخ جي اڳوٽي صدر ۽ سچل ڳوٽ جي بانيڪار سراج الدين ميمڻ جي چوڙي تي هڪ تعزيٽي تقریب روشن تارا سينٽري اسڪول سچل ڳوٽ هر تي، تقریب کي سگا جي چيئرperson علي حسين بروهي، سند ڀونيوستي علي اڪبر مغيري، سگا ڪراچي شاخ جي جنرل سينٽري غلام اڪبر ملڪ، سگا گلشن حديد شاخ جي جنرل سينٽري خادر حسين ڪانڌڙو، پروفيسر علي انور بالادي، ڪرم الاهي چنا ۽ پين سراج ميمڻ جي علمي ۽ سماجي ڪاوشن ۽ سندس شخصيت ۽ يادگيرين بابت ويچاري ونيون. سگا شهاب الدين ميمڻ، سگا جي دپٽي سينٽري جنرل تاج محمد وسان، سگا

سگا كيبر شاخ پاران برسات متأثرن جي ڪئمپ جو دورو

سگا كيبر شاخ پاران جنوبي مهيني 2023 ع ۾ كيبر جي زور ڏنو ويو هن اهر ڪم ۾ سگا كيبر شاخ جي صدر اعجاز علي شهوک، محمد فاروق نوهپوتو جنرل سينٽري، نور ڪيون ويون هيون، اتي جو دورو ڪري تعليم کاتي جي اعليٰ عملدارن کي ڀوريٽ ڪئي. جنهن کان انهن اسڪولن ۾ تعليم جاري ڪرڻ لاء ميمبرن جون خدمتون شامل رهيو.

سگا حيدرآباد خواتين شاخ پاران راشن جي ورهاست

برسات ۽ ٻوڊ متأثرن کان پونڊڻ، زوردار برساتن سبب نه فقط قيمتي انساني جانين جون تنصان ٿيو پرچويائي مال، زراعت ۽ اجههن جو به تمام گھڻونقصان ٿيو، انهن تکليف کي محسوس ڪندي سگا حيدرآباد خواتين شاخ پاران جنوبي مهيني 2023 ع ۾ دل و جان ڏاڪٽر عريبه نور پاران اتي ترسيل سڀني بيمار عورتن، مردن ۽ پارن جو باقاعده علاج ڪري کين مفت هر دواون ڏنيون.

سگانوابشاه شاخ پاران "سنڌ جي سڀتا ۽ شاه عبداللطيف پتائي رح جو پيغام" پروگرام

9 فيبروري 2023 ع تي سگانوابشاه شاخ پاران "سنڌ جي سڀتا ۽ شاه عبداللطيف پتائي رح جو پيغام" جي عنوان سان هڪ شاندار تقريب ايج ايم سمعود احمد سهتو پروفيسر عبید الله ماچي، محمد اسلام مری انفار ميشن سڀکريتي مهمنان کي پيلڪارڪندي چيوتے سگا پاران سنڌ جي سڀتا ۽ شاه عبداللطيف پتائي رح جي پيغام کي عام ڪرڻ لاءهي پروگرام منعقد ڪيو ويو آهي جنهن جو منتصد نوحان نسل کي شاه لطيف بابت ڄاڻ فراهم

پوري: رفيق احمد بلو^ر
صدر

ان موقعی تي تقریب ۾ سگا جي صدر رفیق احمد بلو ۽ جنرل سڀکريتي عبداللطيف پتائي رح جو پيغام جي عنوان سان هڪ شاندار تقريب ايج ايم خواج آڊيتوريم هال ۾ ٿي گذري، جنهن ۾ ڪمشنر شهيد بينظير آباد دوينز عبدالعاليم

لاشاري مهمان خاص طور شرڪت ڪئي. ان موقعی تي تقریب کي خطاب ڪندي ڪمشنر عبدالعاليم لاشاري، چيو ت شاه عبداللطيف پتائي جي ڏليل پيغام کي عام ڪرڻ سان معاشری مان نفرتن جو خاتمو ڪري سگهجي ٿو هن وڌيڪ چيوتے سگانوابشاه شاخ پاران شاه عبداللطيف پتائي جي پيغام کي عام ڪرڻ ۽ پارن کي گهٽ ۽ پوست واري محول مان باهر ڪرڻ لاءهي بهترین پروگرام منعقد ڪيو ويو آهي جنهن سان اسان جي نوحان نسل کي شاه لطيف بابت آگاهي ملندي. ڪمشنر وڌيڪ چيوتے منهنجي

ڪوشش هوندي ته دوينز سطح تي پڻ اهڙا پروگرام منعقد ڪرايا وجن هن کي دسترڪت ايجو ڪيشن آفيسر قريان علي راهو استئنت ڊائريڪٽرايج اير خواج لاثيري مير خان زداري، دپتي ڊائريڪٽر تعليم جاويد احمد ائڙ ۽ پين پڻ خطاب ڪيو ان موقعی تي ڪمشنر شهيد بينظير آباد دوينز عبدالعاليم لاشاري مختلف کاتن جي عملدارن ۽ اسکولن جي پرنسپلن ۾ شاه لطيف جا رسالا تقسيم ڪيا. جڏهن ته سگانوابشاه شاخ جي صدر ۽ جنرل سڀکريتي پاران ڪمشنر کي يادگار شيلد پڻ ڏئي وئي. تقریب ۾

دپتي ڊائريڪٽريت المال، شهزاد جسڪائي، دپتي دسترڪت ايجو ڪيشن آفيسر خالده عمر آرائين، تعليمي ماھر عبدالمالک لکمیں پرنسپل گورنمنت گرلز گري ڪاليج لال رخ بلوج، ريجنل هايد سنڌ ايجو ڪيشن فائونڊيشن امام بخش آريس، حميرا مير شہناز لاڪو غلام مجتبی ملاح سميت سگا جي ميمبرن، استادن، شاگردن ۽ شاگرديائين وڌي انگ ۾ شرڪت ڪئي. جڏهن ته مختلف اسڪول جي شاگرديائين ۽ شاگردن پاران مختلف تبلوز پيش ڪيا ويا.

پينهنجو ڪردار ادا ڪرڻ پوندو. ڪمشنر پاران سگا کي دوينز ۽ ضلع انتظامي پاران پنهنجي هر ممکن سهڪار جويين پڻ ڏياريو ۽ اميد ظاهر ڪئي ته سگا پاران اينڊڙ وقت ۾ پڻ اهڙا شاندار پروگرام منعقد ڪيا ويندا. ڪمشنر وڌيڪ چيوتے اسڪول جي شاگرديائين پاران سسيئي پنهون، ليلا چنيس ۽ شاه جون ست سرميون بابت ڪيل ڪردارن مان اندازو لڳائي سگهجي ٿو ته اسان جي نوحان نسل ۾ تمام گهڻو ٿيلنت موجود آهي جنهن تي اسڪول انتظامي ڪي مبارڪ ڏيان ٿو جي محنت سان هي سڀ ڪجهه ممکن تي رهيو آهي

سگاپات شریف شاخ ع علماء ائمۃ قاضی گورنمنٹ بوائز ہاء اسکول پات شریف جی سہکار سان "لطیف شناسائی" تقریب

ماٹھن جو فکری امام آهي پتائی جي
شاعری سنتی بولی جو جیاپو آهي، اہریں
تقریبین کوئائش سان اسان جی ایندڙ نسل
جي لا لطیف کی پٿهڻ، سمجھئن ۽ پرکٹ
جو شعوری دڪ ملندو هن پروقار تقریب
جي ڪاروائی سگا پات شریف شاخ جي
جنل سیکریتري محمد زمان سومري ۽
اسکول جي سینئر استاد نثار احمد پنهڙو
هلاڻي، بهترین تقریب کوئائش تي ۽ هيء
ماستر مقرر تيڻ تي سگا پات شریف شاخ
جي صدر گلزار ڪالموري پاران سائين رفیق

احمد چنا کی اجرک جو تھوپیش کیو ویو آخرہ اسکول جی ہید ماستر سائین رفیق احمد چنا صدارتی خطاب کنندی چیوتے سی کان پھرین تم آءسگا پات شریف شاخ جی صدر گلزار کھلوڑی سمیت انہن سمورن دوستن جو شکر گذار آهیان جن جی سہکارسان ہی تقریب کامیاب رہی ۽ هن چیو تو پات شریف جو ہی تاریخی ڳوٹ آہی منهنجی کوشش ہوندی تے علام آءاء قاضی بوائز ہاء اسکول پات شریف کی پنهنجی استادن جی تعاون ۽ محنت سان مثالی اسکول بنایاون ہن لطیف شناسائی پروگرام ۾ حصو ننڈلائے شرکت ڪنڈت سمورن شاگردن ۽ استادن جا ب تورا مجيما.

محبف سر ماں ساہم جا بیت پیس کی۔ جنہیں پر محمد صادق پاہ، فرجان علی جو شیجو، علیداد سولنگی، علی نواز عباسی، اظہار برهمائی، دلشیر چاندیو ارسلان چنا، صدام برهمائی، عاشق چاندیو، قاسم چاندیو محب علی، عبدالغفور، احسان چاندیو یہ شامل ہیں۔ تقریب جی اعزازی مہمان شہاب الدین لائلہ، صدام حسین چنا، روشن علی پلہ یہ شاہنواز سیمیجی خیال جواہر کنندی چیو تھے ہن اسکول جی شاگردن یہ تمام وڈو ٹیلینٹ نظریو اہری چتا یپتی پارن ہے پتائی کی پڑھنے ہے سمجھنے جو موقعومی ثو ان موقعیتی تی سکا پات شریف شاخ جی صدر نالیواری ادب یہ محقق گلزار کالموری پانٹائی تقریب کی خطاب کنندی چیو

سگا کراچی شاخ پاران آغا امجد علی، نائب صدر جی سالگرہ تقریب

علی کھاڑی ۽ غلام اکبر ملک، آغا صاحب کی سگا ڪراچی شاخ جی طرفان ایوارد ۽ اجرک پیش ڪیو ۽ کیک کاتیو ویو تائین پنهنجی بایوگرافی پیش ڪئی۔ تقریب ۾ شرکت ڪنڈڙن

سگا کراچی شاخ پاران آغا امجد علی نائب
صدر سگا کراچی شاخ جی 15 فیبروری
2023ع تی سالگرہ ملھائی وئی جنهن ہر
سگا کراچی شاخ رپورٹ: غلام اکبر ملک
جی ڪاروباري جنرل سیڪریتري ڪاميٽي جي

میمبرن، دوستن ۽ سائین شرکت ڪئي ۽ آغا
صاحب کي گلستان ۽ اجرڪ پيش کيا. اشرف
علی کھاڙڻ ۽ غلام اکبر ملڪ، آغا صاحب کي
شاخ جي طرفان ايوارڊ ۽ اجرڪ پيش کيو ۽ کيم

سگا قل شاخ پاران مختلف شخصیتىن جون سالگرا ھون ملها یون ويون

قل شهرجي سماچ سدارك سگا قل شاخ جي پهريئين جنرل سيكريتي تعليمي ماهر استاد غلام مرتضي اقل جي سالگره سگا شاخ قل باران قل بدعيدين باه پاس رود تي واقع سومرا هوتل رپورت: محمد خالد ميميش خالد ميميش، استاد محمد سلطان قل، استاد امداد ملاح، استاد عبدالرازق ملاح، پروفيسير رياض احمد چانبويو سيد اسلم شاهه، وفا صدر ولی محمد قل، ماجد عالي ميميش، عقيل وفاق قل ۽ بيin سيني کي سند جي سوکري اجرڪن جي تحفون کان علاوه گلاب جي گلن جا هار پارائي کين سالگره جون واذابون ڏنيون ويون ۽ گنجي ڪيڪ ڪاتبيو کين جي وڌي ڏهاڙو هجھن سبب سگا جي بيin ساثيون پروفيسير بخش علي چانديو ۽ صحافي انيس الرحمن قل جي سالگره تقبيون ملتوي کين ويون هيون انهن جون پٺ عمر جون دعائون گهريون ويون. تقريب جي آخره پروفيسير بخش علي چانبويو استاد غلام مرتضي اقل ۽ انيس الرحمن قل سيني ساثيون جا ثورا مڃيا.

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيٽيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيٽيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيٽيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيٽيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيٽيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسٽيٽيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوري کان جون 2023ء

سنڌ گريجوئيٽس اسوسائيشن

سڪا سماچار

پن ٿماهين جو گذيل شمارو

اشاعت: سال پنجون، شمارو: سترهون، ارڙهون جنوبي کان جون 2023ء

